

2 The e mere

Solomon ariṣo amamihe

¹ Solomon nwa Devid mere onwe ya ka o guzosie ike n'alaeze ya, n'ih i na ONYENWE ANYI Chineke ya nonyeere ya, meekwa ka o di ukwu hie nne.

² Mgbe ahụ, Solomon gwara ndi Izrel niile okwu, ya bu, ndiisi agha na-achi otutu puku ndi agha, na ndiisi agha na-achi otutu nari ndi agha, na ndi ikpe, na ndi ndu niile no n'Izrel, na ndiisi ezinaulo niile.

³ Solomon ya na ogbako ahụ niile, gara n'ebe di elu nke Gibion, n'ih i n'ebe ahụ ka ulo nzute Chineke di, bu nke Mosis onyeozi ONYENWE ANYI wuru n'ozara.

⁴ Ma Devid esitelari na Kiriath Jearim buputa igbe ogbugba ndi Chineke ahụ, bulaa ya n'ulo ikwu nke o wuru maka ya na Jerusalem.

⁵ Ebe ichu aja bronzi ahụ Bezalel nwa Uri, nwa Hua wuru dikwa na Gibion, n'ihu ulo nzute ONYENWE ANYI. Solomon na ogbako ahụ na-ajuta ya ase n'ebe bronzi ahụ.

⁶ Solomon jere n'ebe ichu aja ahụ e ji bronzi kpuo, nke di n'ihu ONYENWE ANYI, n'ime ulo nzute, jiri anu ulo onuogugu ha di otu puku chuo aja nsure oku n'elu ya.

⁷ N'abali ubochi ahụ na Gibion, ONYENWE ANYI mere ka Solomon hu ya anya, si ya, "Riso ihe obula i choro ka m nye gi."

⁸ Ma Solomọn zara Chineke, sị, “I gosila nna m bụ Devid obi ebere dị ukwuu. Ugbu a, i meekwala m eze n’ọnọdu ya

⁹ Ugbu a, ONYENWE ANYỊ bụ Chineke, ka nkwa gị nke i kwere nna m, bụ Devid, buru ihe e mezuru, n’ihi na i meela m eze ndị a bara ụba n’onuogugụ dika aja nke ala.

¹⁰ Biko, nye m amamihe na nghota, nke m ga-eji edu ndị a napu na-abata, n’ihi na onye puru ichikota ndị gị a dị ukwuu?”

¹¹ Chineke zara Solomọn sị ya, “Ebe o bu na i rịoghị m ka m nye gị akunuba, maobu ogologo ndu; ebe o bukwa na i rịoghị m ka m mee ka ndi kporo gị asi nwusia, maobu ka m mee ka i nwee nsopuru karja, kama mkpa na-akpa gị bu ka m nye gị amamihe na nghota i ga-eji duzie ndi m, nke m mere gị eze ha.

¹² Ya mere, enyela gị amamihe na nghota dika i rioro. Aga m enyekwa gị akunuba na nsopuru di ukwuu, nke eze obula nke buru gị uzọ na-enwebeghi. O dikwaghi onye nke ga-eso gị ga-enwe udi ya.”

¹³ Mgbe ahụ, Solomọn sitere n’ebe di elu nke Gibion, site n’ihu ulo nzute ahụ, loghachi na Jerusalem. O chirị dika eze n’Izrel.

¹⁴ Solomọn chikobara otutu ugbo agha na inyinya di iche iche. O nwere ugbo agha di otu puku na nari anọ na inyinya agha di puku iri na abuo n’onuogugụ, ndi o debere ufodu n’ime ha n’obodo ugbo agha ya ma ndi ozọ di na Jerusalem ebe ya onwe ya no.

¹⁵ Eze mere ka olaocha na olaedo baa uba na Jerusalem, dika nkume efu. O mekwara ka osisi

sida dị otutu dika osisi sikamo nke di n'ala ala
ugwu di iche iche

¹⁶ A na-esite n'Ijpt nakwa ala Kue atubatara
Solomon inyinya. Ndi ahia eze na-azuta ha site
na Kue n'onu ahia a na-ere ha n'oge ahụ.

¹⁷ Ha sitere n'Ijpt tubata otu ugbo agha n'onu
ahia nari shekel olaocha isii; jirikwa otu nari
shekel na iri shekel ise zuta otu inyinya. Ha
zipukwara ha nye ndi eze niile nke ndi Het na
ndi Aram.

2

Nkwado maka iwu ulonso ukwu

¹ Solomon nyere iwu ka e wuo ulo nso ukwu
nye Aha ONYENWE ANYI, ka e wuokwara ya bu
Solomon uloeze.

² O manyere ndi oru onuogugu ha di iri puku
asaa (70,000) na-ebu ibu, na ndi na-awa nkume
n'ugwu onuogugu ha di iri puku asato (80,000),
na ndi o doro dika ndisi ha, onuogugu ha di
puku ato na nari isii (3,600).

³ Solomon zigara Hiram eze Taja ozi si ya,
“Zidatara m osisi sida dika i mere n'oge nna
m Devid wuru uloeze nke ya.

⁴ Ugbu a, ana m akwado iwu ulonso ukwu
nye Aha ONYENWE ANYI Chineke m, na ido ya
nsọ nye ya maka ichu aja nsure oku na-esi isi
uto n'ihu ya, na idebe n'ebe ahụ achicha nsọ a
na-edo n'usoro mgbe niile. Na isure aja nsure
oku ututu na anyasi, na n'ubochi izuike niile, na
n'onwa ohuru na n'oge mmemme ndi ozọ niile a
kara aka nke ONYENWE ANYI Chineke anyi. Nke a

bụ ụkpụrụ na-adịgide nye ụmụ Izrel ruo ebighị ebi.

⁵ “Ụlọnsọ m ga-ewu ga-adị ukwu n’ihi na Chineke anyị dị ukwu karia chi ndị ọzọ niile.

⁶ Ma onye pụrụ iwu ụlọnsọ nye ya, ebe ọ bụ na eluigwe, ọbụladị ebe kachasi elu nke eluigwe, ezughị iba gị? Onye ka mụ onwe m bụ, na m ga-ewu ụlọnsọ nye ya, ma ọ bughị naanị ebe a ga-anọ chụọ aja dị iche iche n’ihu ya?

⁷ “Zitere m, onye nka, onye maara otu e si eji ọlaedo na ọlaocha, na bronz, na igwe arụ ọrụ. Onye bụkwa onye maara ọrụ nka metụtara akwa dị iche iche, akwa ngwakọta anụnụ na uhie, na nke uhie uhie, na nke anụnụ anụnụ. Ọ ga-abukwa onye igbunye akara n’ihe doro anya, onye ga-arụ ọrụ na Juda na n’ime Jerusalem, ebe ọ ga-eso ndị nka m, bụ ndị nna m Devid họtara ruo ọrụ.

⁸ “Zitekwarara m osisi sida, na osisi junipa, na osisi algum, ndị sitere n’ohia Lebanon, n’ihi na ndị gị bụ ọkachamara n’ọrụ iwa osisi. Aga m ezitekwa ndị m ga-abia soro ha ruo ọrụ,

⁹ ime ka osisi ha ga-egbutere m dị ukwu, n’ihi na ya bụ ụlọnsọ ga-ebu ibu, maakwa mma.

¹⁰ Aga m enye ndị ọrụ gị, bụ ndị na-awa osisi, narị puku bushel na iri puku bushel ọka wiiti abụọ a kworo akwo, na narị puku bushel na iri puku bushel ọka balị abụọ, na narị puku galoonu ite mmanya vaini na iri galoonu abụọ, nakwa narị puku galoonu mmanu na iri galoonu mmanu oliv abụọ.”

¹¹ Hiram, eze Taja zighachiiri Solomon akwukwo ozi si ya.

“Ọ bụ n’ihi na ONYENWE ANYỊ hụrụ ndị ya n’anya ka o ji mee ị eze ha.”

¹² Hiram kwukwara si,

“Otuto ịrị ONYENWE ANYỊ, bụ Chineke Izrel. Onye kere eluigwe na ụwa. Onye nyere Devid, bụ eze, nwa nwere nghota na akonuche ị otu a, iwuru ONYENWE ANYỊ ebe obibi, na iwukwa ụlọeze nke aka ya.

¹³ “Ana m ezitere ị Hiram-Abi, onye ọka maara ọrụ ya nke ọma.

¹⁴ Onye nne ya si n’ebo Dan nke ị n’Izrel, ma nna ya bụ onye Taja. Ọ bụ onye a zuru n’oru ịkpụ ụzụ nke ọma, n’ihe gbasara ọlaedo, na ọlaocha, na bronz, na igwe, na nkume, na osisi. Ọ makwa otu e si eji akwa odo odo, na akwa anụnụ anụnụ, na akwa uhie uhie na ezi akwa ọcha arụ ọrụ. Igbunye ụdị akara ọbụla n’ihe nakwa icheputa ihe ọ ga-eji ihe ọbụla enyere ya mee doro ya anya nke ọma. Ọ ga-esonye ndị nka ị, na ndị nke onyenwe m Devid, bụ nna ị.

¹⁵ “Ugbu a, ka onyenwe m zitere ndị ohu ya ọka wiiti ahụ, na ọka balị, na mmanya vainị, na mmanụ oliv, ịka ọ kwere na nkwa.

¹⁶ Anyị ga-egbutu osisi niile ị choro site n’ugwu Lebanon, sitekwa n’osimiri budata ha obodo Jopa, ebe i nwere ike isite buruo ha Jerusalem.”

¹⁷ Emesia, Solomon guru ndi obia niile bi n’ala Izrel onu, ịka Devid mere, achoputara na ha ị narị puku iri ise na ato, na narị isii (153,600).

¹⁸ O mere iri puku ndi ọrụ asaa (70,000) n’ime ha ka ha buru ndi na-ebu ibu, na onuogugu ị iri puku asato (80,000) ka ha buru ndi ga-awa

nkume, meekwa puku ndi ikom ato na nari isii (3,600), ndi ga-abu ndisi oru ime ka oru na-aga nke oma.

3

Solomon ewuo ulonso ukwu

¹ Mgbe ahụ, Solomon malitere iwu ulonso ukwu ONYENWE ANYI. O bu n'ugwu Moria, nke di na Jerusalem, ka e wukwasiri ya, n'ebe ahụ ONYENWE ANYI mere ka Devid bu nna ya hu ya anya. O bu n'ala ebe izocha oka Arauna, onye Jebus, ebe ahụ Devid hoptara.

² O bidoro iwu ulo ahụ n'abali nke abuo, nke onwa abuo, n'afọ nke ano, nke ochichi eze ya.

³ Ntoala Solomon toro maka iwu ulonso Chineke di iri mita abuo na asaa n'ogologo, mita itoolu n'obosara. (Nke a bu ma ejiri ihe otutu ochie).

⁴ Idi ogologo mputa onu ulo nke ulonso ukwu ahụ di mita itoolu, dika idi ogologo obosara ulo nso ahụ n'onwe ya. Idi elu ya dikwa mita itoolu.

O jikwa olaedo a nuchara anucha machie ime ya.

⁵ O ji osisi junipa machie ahụ ime ulo ezumezu ahụ, jirikwa olaedo a nuchara anucha techie osisi ndi ahụ niile. Emesia, e sere oyiyi nkwa di iche iche, na oyiyi udo igwe n'ahụ ulo ahụ iji choo ya mma.

⁶ O ji nkume di oke onuahia di iche iche choo ime ulonso ahụ mma, ya na olaedo nke e si na Pavaim bute.

⁷ Ogidi osisi silin niile, na ibo onu uzo niile, na aja ulo niile, na onu uzo niile di n'ulonso ukwu

ahụ ka o ji ọlaedo techie. Ọ gbukwara egbugbu oyiyi cherubim na mgbidi ya niile.

⁸ O wuru Ebe ahụ Kachasi Nso; nke ogologo ọnu ụlọ ya dị mita iri, otu a kwa, obosara ya dị mita iri. O ji ọlaedo dị ezi mma nke ọnuahia ya ruru nari talenti isii techie ahụ ime ụlọ ahụ niile.

⁹ Ịdị arọ ọlaedo e ji kpụọ ñtu e ji wuo ya dị iri shekel ise. E jikwa ọlaedo techie akụkụ elu elu nke ime ọnu ụlọ a.

¹⁰ Solomon tinyere oyiyi mmụọ ozi cherubim abụọ ọ kpuru n'ime Ebe ahụ Kachasi Nso, werekwa ọlaedo machie ha.

¹¹ Ịdị ogologo nku cherubim ndị a ruru mita iri. Ịdị ogologo otu nku cherub nke mbụ ruru mita abụọ na ọkara. Ọnu nku a na-emetụ ahụ ime ụlọ nke ụlonsọ ukwu, ma ọnu ọnu nku nke ọzọ, nke ịdị ogologo ya ruru mita abụọ n'ọkara, na-emetụ ọnu otu nku cherub nke ọzọ.

¹² N'otu aka ahụ, otu nku cherub nke abụọ ruru mita abụọ na ọkara n'ogologo. Ọnu nku ya na-emetụ akụkụ nke ọzọ nke ahụ ime ụlonsọ ukwu, ma nku ya nke ọzọ, nke rukwara mita abụọ na ọkara n'ogologo, na-emetụ ọnu ọnu otu nku cherub nke mbụ.

¹³ Nku cherubim ndị a gbasapuru ruo mita iri n'ogologo. Ha guzo ọtọ n'ụkwụ ha, na-eche ihu n'ọnu ụlọ ezumezu ahụ.

¹⁴ O ji akwa na-acha anụnu anụnu, na uhie uhie, na odo odo, na ezi akwa ọcha, mee akwa mgbochi, nke a kpanyekwara oyiyi cherubim n'ime ya.

¹⁵ O wuru ogidi abụọ dị n'ihu ụlonsọ ahụ, nke ịdị elu ya ruru mita iri na asaa. Ọ kpukwara ihe

a dokwasiri n'elu ogidi ndi a, nke idi elu ha di mita abuo na okara.

¹⁶ O kpukwara ihe yiri udo igwe a turu atu, nke e kokwasiri n'elu ogidi abuo ndi ahụ. Kpukwa nari mkpuru pomegranet, nke a ganyekotara ya na udo igwe ahụ.

¹⁷ O guzobere ogidi abuo ndi ahụ n'ihu ulonso ukwu ahụ, otu n'akuku ugwu nke ozo n'akuku ndida. Ogidi nke di na ndida ka o kporo Jakin, ma nke di n'ugwu ka o kporo Boaz.

4

Ngwongwo di n'ulonso

¹ Solomon wukwara ebe ichu aja bronz. Ogologo ya ruru iri mita na okara. Obosara ya rukwara iri mita na okara; ma idi elu ya di mita ise na uma ato.

² O mekwara Oke osimiri nke ola awuru awu, nke di gburugburu n'udididi. Otutu ya bu ihe ruru mita abuo na uma ato n'ogologo, dikwa mita ise na uma ato, site n'otu onu ruo n'onu nke ozo. O bu eriri e ji atu ihe nke ruru ihe dika mita iri na ano ka e ji tuo ya gburugburu.

³ N'okpuru onu ya, oiyi umu oke ehi gbara ya gburugburu, iri di na mita ano na okara obula. Ehi ndi ahụ di n'ahiri abuo. A wukotara ha na Oke osimiri ahụ otu mgbe.

⁴ E mekwara ka Oke osimiri ahụ guzo n'elu ehi iri na abuo. Ato na-eche ihu n'akuku owuwa anyanwu; ato na-eche ihu n'odida anyanwu; ato na-eche ihu n'akuku ndida, ato na-eche ihu n'akuku ugwu. Oke osimiri ahụ dikwasiri ha n'elu, ebe azu ha niile di n'ime n'etiti.

⁵ Ịdị arọ ya ha ka otu ọtutu ntu-aka dimkpa. E mere ọnu ya ka ọ dị ka ọnu iko mmiri, dika ka okoko lili na-awaputa awaputa. Ọ na-erite puku galoonu iri na asato.

⁶ A kpukwara efere ukwu iri nke e ji asacha ihe e wetara maka ichu aja nsure oku. Ise n'ime ha di n'akuku ndida olulu mmiri ahụ, ise n'akuku uguwu. Ndi nchujaja na-esite naani na olulu mmiri ahụ ekuru mmiri ha ji asacha ihe.

⁷ Ọ kpuru ihe idoba orioma olaedo iri n'usoro dika Chineke nyere ya n'iwu. O debere ha n'ime ulonso ukwu ahụ, ise n'akuku ndida ulo ahụ, ise n'akuku nke uguwu.

⁸ O mekwara tebul iri donye n'ulonso ukwu ahụ, ise n'akuku ndida, ise n'akuku uguwu. Ọ kpukwara otu nari efere olaedo maka ikwosa mmiri.

⁹ Ọ mere ogige ndi nchujaja, mekwa otu ogige ukwu, na ibo onu uzọ maka itinye n'ogige ahụ. O jiri bronz machie ibo onu uzọ ndi ahụ.

¹⁰ Oke osimiri ahụ ka ọ dobara n'akuku ndida, na ncherita ihu owuwa anyanwu nke ulonso ahụ.

¹¹ Hiram kpukwara ite di iche iche, shovel niile,* na efere ikwosa mmiri niile.

N'ikpeazu, ọ ruchara oru di n'ulonso Chineke, nke eze Solomon tinyere ya n'aka iru.

¹² Ogidi abuo ahụ;
ihe okpukpu abuo dika efere di n'elu ogidi
abuo ahụ;

* **4:11** Ya bu, oseke

- Ihe ọkpụkpụ yiri ụdọ a turu atụ nke e ji choọ
 ihe ọkpụkpụ abụọ ahụ dika efere mma;
- 13 nari anọ nke mkpuru pomegranet a kpuru
 akpu maka ahiri ihe abụọ ahụ a kpuru akpu,
 ya bu, ahiri pomegranet abụọ n'ihu otu ihe
 ọkpụkpụ, iji choọ ihe ọkpụkpụ ahụ yiri efere
 di n'isi elu ogidi ahụ mma;
- 14 ihe ndokwasị na efere isa mmiri ha,
- 15 na Oke osimiri ahụ na ehi iri na abụọ ahụ di
 ya n'okpuru,
- 16 na ite niile, shovel niile, ihe iguru anụ niile
 na ihe ngwongwo ndi ozo ya na ha so.

Ihe niile nke Hiram-Abi mere eze Solomon
 n'ihu ulonso ONYENWE ANYI, bu bronze e hichaziri
 nke oma.

17 O bu n'ala uru, n'obosara ala Jordan, n'etiti
 Sukot na Zaretan, ka eze mere ka a noro kpuo
 ihe ndi a.

18 Ihe ndi a niile nke Solomon mere di ukwu
 nke ukwu; nke bu na-enweghi ike igukota ihe idi
 arọ nke bronze ahụ bu.

19 Solomon mekwara ngwongwo niile di n'ime
 ulonso Chineke, ya bu,

- ebe ichu aja e ji olaedo kpuo,
 na tebul niile nke a dokwasiri achicha nke iche
 n'Ihu ONYENWE ANYI,
- 20 ihe idokwasị oriona niile nke olaedo a
 nuchara anucha, ha na oriona ha niile, ka o
 na-enwu n'ihu ime ime ebe nsọ, dika e nyere
 n'iwu,

- 21 ihe icho mma oyiyi okoko osisi, na oriona niile na ihe iguta ihe niile. E ji olaedo a nuchara anucha kpuo ha niile.
- 22 O kpukwara ihe ikpakepu oku niile nke olaedo a nuchara anucha, na efere ikwosa mmiri niile, na ngaji niile, na ihe igu oku niile, na ibo olaedo niile nke ulonso, ya bu, ibo onu uzọ ime ime niile nke diri Ebe ahụ Kachasi Nso, na ibo ndi di n'onu ulo ezumezu.

5

1 Mgbe a ruzuru oru niile nke eze Solomon nwere iru maka ulonso ukwu ONYENWE ANYI ahụ, o webatara ihe niile Devid bu nna ya doro nso n'ime ya, ya bu olocha, olaedo na ngwongwo ndi ozọ niile. O tinyere ha n'uloaku di n'ulonso Chineke.

Mbubata igbe ogbugba ndu

2 Mgbe ahụ, Solomon kpokotara ndi okenye Izrel niile, na ndiisi ebo Izrel niile, na ndiisi ezinaulo Izrel niile na Jerusalem, maka i site na Zayon, bu obodo Devid bugota igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI.

3 Ndi Izrel niile gbakotara biakwute eze n'oge a na-eme mmemme n'onwa Etanim, nke bu onwa asaa n'afọ.

4 Mgbe ndi okenye Izrel niile biarutere, ndi Livayi buliri igbe ogbugba ndu ahụ.

5 Ha bugotara igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI, ya na ulo nzute, na ngwongwo niile di nso

dị n'ime ya. Ndi nchụaja bu ndi Livayi buliri ha elu.

⁶ Eze Solomon na ogbako Izrel niile, bu ndi zuko tara n'ebe o no, no n'ihu igbe ogbugba ndu ahụ, na-achụ aja otutu aturu na otutu ehi nke a na-apughị iguta onu maobu gbakota onuogugu ha n'ih i ba uba.

⁷ Ndi nchụaja bubatara igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI ahụ n'ime ime ulonso ukwu ahụ, n'ime Ebe Kachasi Nso, dōba ya n'okpuru nku cherubim ahụ.

⁸ Cherubim ndi ahụ gbasara nku ha n'elu igbe ogbugba ndu ahụ, kpuchie ya na okporo osisi ndi ahụ e ji ebu ya.

⁹ Okporo osisi ndi a di oke ogologo, na isi ha sitere n'igbe ogbugba ndu ahụ na-aputa, na e nwere ike i site n'ihu ime ime ebe nso ahụ hu ha anya, ma onye na-anoghi n'Ebe Nso ahụ adighi ahụ ha. Ha ka dikwa n'ebe ahụ ruo taa

¹⁰ O nweghi ihe di n'ime igbe ogbugba ndu ahụ, kariakwa mbadamba nkume abuo ahụ Mosis tinyere n'ime ya n'ugwu Horeb, n'ebe ONYENWE ANYI na umu Izrel gbara ndu, mgbe ha si n'ala Ijpt puta.

¹¹ Mgbe ndi nchụaja sitere n'Ebe Nso Kachasi Ebe Nso puta, n'ih i na ndi nchụaja ahụ niile doro onwe ha nso n'agbanyeghi usuu nke onye obula n'ime ha si puta.

¹² Ma ndi Livayi bu ndi obu abu, ya bu Asaf, Heman, Jedutun na umu ha ndi ikom na ndi ikwu ha guzoro onwe ha n'akuku owuwa anyanwu nke ebe ichu aja. Ha yi uwe ezi akwa ocha ma na-akpo ubo akwara, na-akukwa ogene

ọla. Ndi nchụaja di otu nari na iri abụọ (120) n'ọnuogugụ. Ndi na-afu opi sokwa ha.

¹³ Ndi obu abụ ahụ na ndi na-afu opi jikoro onwe ha onu were otu olu bukuo ONYENWE ANYI abụ ekele na otuto. Ndi na-afu opi, na ndi na-akụ ọla na-ada ụda, na ndi ji ngwa egwu ndi ozo sonyeere ha, welie olu ha elu too ONYENWE ANYI n'abụ si:

“N’ihi na O di mma

Ihunanya ya na-adi ruo ebighi ebi.”

Mgbe ahụ igwe ojii juputara n’ulonso ukwu ONYENWE ANYI,

¹⁴ nke mere na ndi nchụaja enwekwaghị ike jee ozi ha, n’ihi igwe ojii ahụ, n’ihi na ebube ONYENWE ANYI juputara n’ime ulonso Chineke.

6

Ekpere Solomon

¹ Mgbe ahụ, Solomon siri, “ONYENWE ANYI ekwuola na o ga-ebi n’oke igwe ojii.

² Ma ewuola m ulonso puru iche, maa mma nye gi, ebe i ga-ebi ruo mgbe ebighi ebi!”

³ Dika ogbako Izrel niile na-eguzo n’ebe ahụ, eze chighariri onwe ya chee ha ihu, gozie ha.

⁴ Mgbe ahụ o siri,

“Otuto diri ONYENWE ANYI, bu Chineke Izrel.

Onye ji aka ya abuo mezuo nkwa ahụ o ji onu ya kwee nna m Devid. N’ihi na o kwuru si,

⁵ ‘Site n’ubochi ahụ m si n’ala Ijpt kputa ndi m, ahoputaghi m obodo obula n’ebo obula nke Izrel, ka e wuru m ulonso ka Aha m diri n’ebe ahụ, maobu hoputa onye obula ka o buru onyendu ndi m Izrel.

⁶ Ma ugbu a, a hōrōla m Jerusalem ka ọ buru ebe Aha m ga-adi, ahōrōkwala m Devid i bu onye ga-achi ndi m Izrel.’

⁷ “Nna m, Devid bu n’obi iwu ulonso ukwu nye Aha ONYENWE ANYI, bu Chineke nke Izrel.

⁸ Ma ONYENWE ANYI siri nna m, Devid, ‘I mere nke oma ibu n’obi, iwu ulonso ukwu nye Aha m.

⁹ Ma otu o di, o bughi gi ga-ewu ya, kama nwa gi nwoke nke si n’ahu gi puta ga-ewu ulonso ahụ nye Aha m.’

¹⁰ “Ugbu a, ONYENWE ANYI emezuola nkwa ahụ o kwere. A nochielala m nna Devid, ana m anodu n’ocheeze nke Izrel dika ONYENWE ANYI kwere na nkwa. Ewuokwala m ulonso ukwu nye Aha ONYENWE ANYI, bu Chineke nke Izrel.

¹¹ N’ebe ahụ ka m dobara igbe ogbugba ndu, n’ime ya ka ogbugba ONYENWE ANYI di, bu nke ya na umu Izrel gbara.”

Ekpere Ido Nso

¹² Mgbe ahụ, Solomon guzoro n’ihu ebe ichu aja ONYENWE ANYI, na n’ihu ogbakọ umu Izrel niile, gbasapu aka ya abuo.

¹³ Solomon ji bronz kpuo ihe nrigoro ino gwa oha mmadu okwu. Ogologo ihe nrigoro ahụ, obosara ya ruru mita abuo na okara mita abuo na okara. Idi elu ya ruru otu mita na okara. O debere ya n’etiti ebe mputa nke ogige ulonso ukwu ahụ. O guzoro n’elu ihe nrigoro ahụ, n’ihu ogbakọ Izrel niile, gbuo ikpere n’ala, gbasaa aka ya abuo chilie ha elu.

¹⁴ O siri,

“ONYENWE ANYỊ, Chineke nke Izrel, ọ dighị Chineke dika gị n’eluigwe maobu n’uwa. Gị onye na-edebe ogbugba ndu ihunanya gị na ndi ohu gị, bu ndi ji obi ha niile na-eso uzọ gị.

15 I mezuokwala nkwa niile i kwere nna m Devid, bu ohu gị. I ji onu gị kwee nkwa a, ma taa, i jirila aka gị mezuo ya.

16 “Ugbu a, O! ONYENWE ANYỊ, Chineke nke Izrel, mezuokwala nkwa niile i kwere Devid nna m, mgbe i siri, ‘O buru na umu umu gị elezie anya bie ndu dika iwu m si di n’ihu m, n’ihe niile ha na-eme, dika gị onwe gị mere, agaghi achọ onye ga-anọ n’ihu n’ocheeze Izrel n’ime ha.’

17 Ma ugbu a, ONYENWE ANYỊ bu Chineke nke Izrel, ka okwu gị, bu nkwa nke i kwere ohu gị Devid bja na mmezu.

18 “Ma ọ bu ezie na Chineke ga-ebinyere umu mmadu n’elu uwa? Lee, eluigwe, obuladi ebe kachasi elu nke eluigwe ezughi iba gị. Olee otu ulo a nke m wuru ga-esi bata gị!

19 Ma ONYENWE ANYỊ Chineke m, naa nti n’ekpere ohu gị, na aririọ ọ na-aririọ maka ebere. Nuru akwa na ekpere nke ohu gị na-ekpe n’ihu gị.

20 Biko, mee ka anya gị abuo ghere oghe n’ebe ulonso ukwu a di, ehie na n’abali, bu ebe a i kwuru si, na i ga-akpokwasị Aha gị n’ebe ahụ. Biko, ka i nuru ekpere ohu gị ga-ekpe banyere ebe a.

21 Nuru kwa aririọ niile nke ohu gị na nke ndi gị Izrel niile, mgbe obula ha chere ihu ha n’ebe a n’ekpere. Biko, site n’eluigwe bu ebe obibi gị

nụrụ, mgbe ị nụrụ biko, gbagharakwa.

22 “Mgbe onye ọbụla mehiere mmadụ ibe ya, a kpọọ ya oku ka ọ bịa n’ụọ iyi, onye dị otu a bịa guzo n’ebe a, n’ihu ebe ịchụ aja ị a, n’ụọ iyi ahụ,

23 mgbe ahụ, n’ụrụ olu ya n’eluigwe ma mee ihe ziri ezi, kpeekwa ikpe n’etiti ndị ohu ị. Maa onye mejoro ikpe site n’itukwasị n’isi ha ihe o metara, meekwa ka onye aka ya ị ọcha nwere onwe ya, site n’imeso ha ịka ezi omume ha si ị.

24 “Mgbe ndị iro meriri ndị ị Izrel, n’ihi na ha mehiere megide ị, ọ bụrụ na ha aloghachite, too aha ị, na-ekpe ekpere, na-ariọ aririọ n’ihu ị n’ụlonsọ ukwu a,

25 biko, site n’eluigwe n’ụrụ ekpere ha, gbaghara mmehie ndị ị Izrel. Meekwa ka ha loghachita n’ala ahụ nke i nyere ha na nna nna ha.

26 “Mgbe e gbochiri eluigwe, mee na mmiri adighi ezokwa, n’ihi na ndị ị emehiela megide ị, ọ bụrụ na ha echee ihu n’ebe a kpee ekpere, too aha ị, si na mmehie ha chegharia, n’ihi na itaala ha ahụhụ,

27 biko, site n’eluigwe n’ụrụ ma gbagharakwa mmehie ndị ohu ị, ndị ị Izrel. Kuziere ha ezi ụzọ ha ga-esi bie ndụ ma zidata mmiri ozuzo n’ala ahụ nke i nyere ndị ị ka ọ bụrụ ihe nketa ha.

28 “Mgbe unwụ, maobu ajo ọria na-efe efe ga-adakwasị ala a, maobu ọria na-eripia ihe ubi, maobu omuma ebu; maobu igurube, maobu ukpana, maobu mgbe ndị iro ga-

anochibido ha n'obodo ha niile, ihe mbibi niile maobu oria obula,

²⁹ ekpere obula maobu aririo nke onye obula n'etiti ndi gi Izrel kpere ma rioro, n'ih i ghota ihe otiti na ihe mgbu niile, ha gbasapu aka ha, ma chee ihu ha n'ebe ulonso ukwu di;

³⁰ mgbe ahụ, site n'eluigwe bu ebe obibi gi nuru aririo ha. Gbaghara ma meekwa; mesoo onye obula dika ihe niile ha na-eme si di, ebe o bu na i maara obi ha niile (n'ih i na naani gi maara obi umu mmadu),

³¹ ka ha tuo egwu gi, jeekwa ije n'irubere gi isi n'oge niile ha na-ebi n'ala ahụ nke i nyere nna nna anyi ha.

³² “Ma banyere onye mba ozo, onye nasonyeghi na ndi gi Izrel, kama o si n'ala ebe di anya bia n'ih i ukwu gi, n'aka gi di ike na ogwe aka gi e setipuru esetipu. Mgbe ha bilara kpee ekpere n'ulonso a,

³³ mgbe ahụ, site n'eluigwe ebe obibi gi nuru aririo ha. Mekwaa ihe niile nke onye mba ozo ahụ na-ario n'ekpere, ka ndi niile nke uwa mara aha gi, tukwa egwu gi, dika ndi nke gi bu Izrel na-eme. Ka ha matakwa na-akpokwasiri Aha gi n'ulo a nke m wuru.

³⁴ “Mgbe ndi gi ga-aga ibu agha megide ndi iro ha, n'ebe obula i na-eziga ha, mgbe ha chere ihu ha n'uzo obodo a nke i hoputara na n'ulonso ukwu a m wuru nye Aha gi, kpee ekpere,

³⁵ mgbe ahụ, site n'eluigwe nuru ekpere na aririo amara ha, mezukwa ihe ha na-ario.

³⁶ “Mgbe ha mehiera megide gi, n'ih i na o

dighi mmadu obula na-adighi emehie, i wee iwe megide ha, rara ha nyefee n'aka ndi iro, ndi ga-adokpuru ha n'agha gaa n'obodo ozo, maobu obodo di anya maobu nke di nso;

³⁷ O buru na ha anoro n'ala ahụ a dokpuru ha gaa, chegharia n'obi ha, noro n'ala ebe a dotara ha n'agha, riro gi, si, 'Anyi emehiela, anyi emeela ihe n'adighi mma, meekwa ajo omume.'

³⁸ O buru na ha ejiri obi ha na mmuo ha niile chegharia, n'ala ebe ndota n'agha ha, bu ebe a koro ha gaa, ma kpee ekpere nye gi chee ihu ha n'uzo ala a nke i nyere nna nna ha, n'obodo a nke i hoptara, ya na n'ulonso ukwu a m wuru nye Aha gi

³⁹ mgbe ahụ, site n'eluigwe, ebe obibi gi, nuru ekpere ha na ariro ha niile, nyekwara ha aka. Gbaghara ndi gi, bu ndi mehiere megide gi.

⁴⁰ "Ugbu a, Chineke m, biko ka anya gi na nti gi ghere oghe n'ekpere niile a na-ekpe n'ebe a.

⁴¹ "Ma ugbu a, bilie, O ONYENWE ANYI Chineke, bata n'ebe izuike gi, gi na igbe ogbugba ndu nke ike gi.

Ka ndi nchaja gi, O ONYENWE ANYI Chineke, yiri nzoputa dika uwe.

Ka ndi gi kwesiri ntukwasị obi nuriya onu n'ih i di mma gi.

⁴² O ONYENWE ANYI Chineke, agbakutala onye gi e tere mmanu azu.

Chetakwa oke ihunanya nke i kwere Devid bu ohu gi na nkwa."

7

Ido ụlọnsọ ukwu nsọ

¹ Ngwangwa, mgbe Solomọn kpesiri ekpere a, oku sitere n'eluigwe daa repia aja nsure oku ahụ na aja ahụ niile. Ebube ONYENWE ANYI juputakwara n'ụlọnsọ ukwu ahụ,

² Ndi nchujaja enweghi ike ibanye n'ime ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYI n'ihu ebube ONYENWE ANYI nke juputara ụlọnsọ ahụ.

³ Mgbe oha ndi Izrel niile huru oku ahụ si n'elu daa, hukwa ebube ONYENWE ANYI ka o guzo n'elu ụlọnsọ ukwu ahụ, ha dara n'ala kpoọ isiala nye ONYENWE ANYI, kelee ya ekele si:

“N'ihu na O di mma

ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighi ebi.”

⁴ Mgbe ahụ, eze na ndi a niile churu aja di iche iche n'ihu ONYENWE ANYI.

⁵ Eze Solomọn churu aja ehi nke di puku iri abuo na abuo, na ewu na aturu di nari puku na iri abuo. Ya mere, Eze na ndi ahụ niile si otu a doo ụlọnsọ Chineke nsọ.

⁶ Ndi nchujaja guzo n'ihu oru ha, ha na ndi Livayi. Ha jiri ngwa egwu ONYENWE ANYI nke eze Devid mere maka i na-eto ONYENWE ANYI, bukwa nke o ji mgbe o nyere ekele, na-asi, “Ihunanya ya na-adi ruo ebighi ebi.” Na ncherita ihu ndi Livayi, ndi nchujaja furu opi ike ha mgbe ndi Izrel guzooro otu.

⁷ Mgbe ahụ, Solomọn doru etiti ogige di n'ihu ụlọnsọ ONYENWE ANYI ahụ nsọ. N'ebe ahụ ka o no chuo aja nsure oku, aja onyinye mkpuru oka na aja abuba udo. O mere nke a n'ihu na ebe

ichu aja bronz nke o ruru enweghi ike ibata aja nsure oku niile, aja mkpuru oka niile nakwa aja abuba ndi ahụ.

⁸ Ya mere, Solomon mere mmemme a n'oge ahụ, ubochi asaa, ya na ndi Izrel niile. O bu nzuko di ukwu. Ndi mmadu biara sitere na Lebo Hamat ruo na mmiri iyi Ijipt.

⁹ N'ubochi nke asato, ha nwere ogbako, n'ihi na ha mere mmemme nke ido ebe ichu aja nsọ n'ime ubochi asaa, meekwa mmemme* ahụ abali asaa ozo.

¹⁰ Ya mere, n'ubochi nke iri abuo na ato n'onwa nke asaa, o zilagara ndi ahụ niile n'ulo ha, n'inuri onu na obi utu n'ihi ihe oma niile nke ONYENWE ANYI Devid na Solomon na ndi ya Izrel.

ONYENWE ANYI e mee ka Solomon hu ya

¹¹ Mgbe Solomon ruchara ulonso ukwu ONYENWE ANYI, na uloze, mezukwaa ihe niile bu nke o bu n'obi ime n'ulonso ONYENWE ANYI nakwa n'uloze nke ya onwe ya.

¹² ONYENWE ANYI mere ka o hu ya n'ohu abali si ya,

“Anula m ekpere gi, ahorokwala m ebe a nye onwe m, ka o buru ebe ichu aja.

¹³ “Mgbe obula m mere ka mmiri ghara izo, maobu zidata igurube ka ha bia bibie ihe ubi unu, maobu zidata oria n'etiti unu,

¹⁴ o buru na ndi m ndi a kpokwasiri aha m, ewedata onwe ha n'ala, kpee ekpere, chosie ihu m ike, sitekwa na mmehie ha chigharia, aga

* **7:9** Ya bu, mmemme Ulo ikwu

m esite n'eluigwe za ekpere ha, gbaghara ha mmehie ha, mee ka ala ha dịrị ndu.

¹⁵ Anya m ga-eghere oghe mgbe niile; otu a kwa, ntị m ga-egherekwa oghe ihu na inu ekpere niile a na-ekpe n'ulonso a.

¹⁶ Edoola m ulonso a nsọ nye onwe m, ka Aha m di n'ebe ahụ ruo ebighi ebi; anya m abuo na obi m ga-adikwa n'ebe ahụ ubochi niile.

¹⁷ “Ma gi onwe gi, bie ndu n'ikwesị ntukwasị obi n'ihu m dika Devid nna gi mere, na-eme ihe niile m nyere n'iwu, debe ukpuru m na iwu m niile.

¹⁸ Aga m eme ka ocheeze ochichi gi guzosie ike, dika mu na nna gi Devid gbara na ndu, mgbe m siri, 'I ghaghi inwe onye nnochite anya n'ocheeze nke ga-achi Izrel.'

¹⁹ “Ma o buru unu alaghachi azu, gbakuta ukpuru na iwu niile, bu nke m nyere unu azu, puo gbasoro chi ndi ozo ife ha ofufe, na ikpo isiala nye ha,

²⁰ mgbe ahụ, aga m esite n'ala m, bu nke m nyere ha, hopu Izrel. Aga m ajukwa ulonso a m doro nsọ nye Aha m, meekwa ka o ghọo ihe e ji atụ ilu na ihe ikpa ochi n'etiti ndi niile.

²¹ O bu ezie na ulonso ukwu a kachasi elu ugbu a, ma onodu ya ga-eju ndi niile ga-esi n'akuku ya gafee anya, ha ga-asị, 'Gini mere ONYENWE ANYI ji mee ala a na ulonso a, ihe di otu a?'

²² Ndi mmadu ga-aza, 'O bu n'ihhi na ha gbakutara ONYENWE ANYI, Chineke nna nna ha, onye kpoputara ha site n'ala Ijipt azu, makuo chi ndi ozo, na-akpo isiala na-efekwa ha ofufe.

O bụ n'ihì nke a ka O jì mee ka ihe ọjọọ niile ndị a bjakwasị ha.' ”

8

Oru ndi ozo Solomon ruru

¹ N'ogwugwu iri afọ abuo, mgbe Solomon jì wuo ulonso ONYENWE ANYI na uloze nke ya onwe ya,

² Solomon wughariri obodo ndi ahụ Hiram* nyere ya, mee ka ndi Izrel biri n'ime ha.

³ Solomon gara Hamat-Zoba, merie ha.

⁴ O wuru obodo Tadmō nke di n'ozara na otutu obodo nchikoba ihe na Hamat.

⁵ O wugharikwara obodo Bet-Horon nke di n'elu elu, wuokwa Ndi da Bet-Horon ka o ghoo obodo e wusiri ike nke nwere mgbidi, ibo onu uzo ama na mkporo e ji kpochie ha.

⁶ O wukwara obodo Baalat na obodo niile nke ebe ichikoba ihe, na obodo niile ebe idebe ugbo agha na inyinya ya niile. O wuru ihe obula guru obi ya aguu iwu na Jerusalem, Lebanon na n'oke ala ahụ niile o na-achi.

⁷ Ndi niile foduru ndu n'etiti ndi Het, ndi Amorit, ndi Periz, ndi Hiv na Jebus (ndi a abughị ndi Izrel),

⁸ ndi umu umu ha foduru n'ala ahụ, ndi ahụ ndi Izrel na-ebibighi, ndi a ka Solomon mere ndi oru mmanye na ndi ohu, nke a bukwa onodu ha ruo taa.

⁹ Ma Solomon emeghi ka onye Izrel obula buru ohu, maka oru ya, kama ha bu ndi ikom agha,

* **8:2** Maobu, *Huram*

ndịisi ndị ọchịagha ya, ndịisi ụgbọ agha na ndị na-agba ịnyinya agha ya.

¹⁰ Ha bụkwa ndịisi ozi nke eze Solomon, nari ndị ikom abụọ na iri ise bụ ndịisi na-elekota ndị mmadụ.

¹¹ Solomon kpoputara ada Fero site n'obodo Devid, gaa n'ulọeze nke o wuuru ya, n'ihia na ọ siri, "Nwunye m agaghị ebi n'ulọeze Devid, bụ eze Izrel, n'ihia na ebe ọbụla igbe ọgbụgba ndụ ONYENWE ANYI banyere aburula ebe di nsọ."

¹² Emesia, Solomon churu aja nsure oku nye ONYENWE ANYI, n'elu ebe ichu aja ONYENWE ANYI, nke o wuru n'ihu mputa onu ulo ulonso ukwu ahụ,

¹³ ọbụladị dika iwu metutara aja e kwesiri ichu kwa ubochi si di, bu nke Mosis nyere n'iwu. Aja ndi a bu maka Ubochi Izuike, Onwa Oheru na udi mmemme ato a na-eme n'afọ, ndi bu mmemme achicha ekoghi eko, mmemme izu uka asaa na mmemme ulo Ikwu.

¹⁴ O sitere n'usoro ije ozi nke Devid, hoputara otu ndi nchujaja oru di iche iche ha na-aru ubochi niile. O nyekwara ndi Livayi oru idu n'otuto a na-enye Chineke na inyere ndi nchujaja aka ime ihe ubochi obula n'ubochi ya. Kenyewa ndi na-eche onu uzọ ulonso ahụ niile nche oke oru ha n'otu n'otu, n'ihia na nke a bu ihe Devid, onye nke Chineke nyere n'iwu.

¹⁵ Ha ewezugaghị onwe ha n'iso iwu niile eze nyere ndi nchujaja maobu ndi Livayi banyere ihe obula na ihe gbasakwara uloaku niile.

¹⁶ A ruzuru oru niile Solomon zubere iru, site n'ubochi a toro ntoala ulonso ukwu ONYENWE

ANYỊ tutu ruo mgbe ewuchara ya. Ya mere, e wuchara ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYỊ.

¹⁷ Mgbe ahụ, Solomon gara Eziyon Geba na Elat nke dị n'ọnu osimiri, n'ala Edom.

¹⁸ Hiram zigaara ya otutu ụgbọ mmiri nke ndị ikom ya na-anyanụ ụgbọ mmiri na-edu, bu ndi maara ihe banyere ime njem n'osimiri nke oma. Ndi a, ha na ndi ikom Solomon nyaara ụgbọ gaa Ofia site n'ebe ahụ bulatara eze Solomon, ọlaedo idi arọ ya ruru puku kilogram iri na ise na nari atọ.

9

Eze nwanyị Sheba

¹ Mgbe eze nwanyị Sheba nuru akuko Solomon, o biara Jerusalem ka o were otutu ajuju siri ike nwalee ya. O du otutu ndi ozi bara uba bia, tinyere otutu inyinya kamel ndi bu uda di iche iche, otutu ọlaedo na otutu nkume di oke onuahia di iche iche. O biakwutere Solomon, ya na ya kparitara uka banyere ihe niile nke di ya n'obi.

² Solomon zara ya ajuju ya niile. O dikwaghi ihe siiri ya ike ikowara ya.

³ Mgbe eze nwanyị Sheba huru amamihe Solomon, ma hukwa uloeze o wuru,

⁴ na ihe oriri a na-adokwasị n'elu tebul ya, usoro onodu nke ndisi ochichi ya, na ndi guzo na-ejere ya ozi n'uwe ha yi, ndi na-ebu iko ihe onunu n'uwe ha, na aja nsure oku niile o na-achụ n'ulonsọ ONYENWE ANYI. O dikwaghi ihe ozo o maara o ga-eme, maobu kwuo.

⁵ O siri eze, “Akuko niile m no n’ala nu banyere ihe niile i rupu tara na amamihe gi bu eziokwu.

⁶ Ma ekwenyeghi m ihe ha kwuru tutu ruo mgbe m biara jiri anya m abuo hu ha. N’ezie, ihe m nuru erughi okara nke idi ukwu amamihe gi. I tukwasila ihe n’akuko m nuru.

⁷ Lee, udi onu ndi gi na-enwe. Lee, udi onu nke ndi ozi na-enwe, bu ndi na-eguzo n’ihu gi mgbe niile na-anu okwu amamihe gi.

⁸ Ngozi diri ONYENWE ANYI Chineke gi, onye nwere mmasi n’ebe i no. O debere gi n’ocheeze ya dika eze ichi n’aha ONYENWE ANYI bu Chineke gi. N’ihi ihunanya nke Chineke gi nwere n’ebe Izrel no, na mmasi ya ime ka ha guzosie ike ruo mgbe ebighi ebi. O meela gi eze ha, ka i debe ikpe ziri ezi na ezi omume.”

⁹ Emesia, O nyere Solomon onyinye olaedo idi arọ ya di puku kilogram anọ, nyekwa ya ụda di iche iche, na nkume oke onuahia di iche iche. Enwebeghi udi ụda dika ndi ahụ eze nwanyi Sheba nyere eze Solomon.

¹⁰ Ndi ohu Hiram na ndi ohu Solomon butara olaedo site n’Ofia. Ha butekwara osisi algum, na nkume di oke onuahia di iche iche.

¹¹ Eze ji osisi algum ndi ahụ mee nkwasana nri na n’ulonso ONYENWE ANYI, na nke uloeze. O jikwa ya meere ndi na-abu abu ubo akwara na une. O nwebeghi oge ozọ e nwere udi ngwa egwu e ji osisi oma di otu a kwaa n’ala Juda niile.

¹² Eze Solomon nyekwara eze nwanyi Sheba ihe niile o chorọ na ihe niile bu nke o rioro. O nyere ya karia ihe niile o wetaara ya. Emesia,

ọ hapụrụ laghachi n'ala nke aka ya, ya na ndị na-ejere ya ozi.

Ebube ibu eze Solomọn

¹³ Ọtụtụ ịdị arọ nke ọlaedo Solomọn na-enweta kwa afo bụ puku kilogram iri abụọ na atọ,*

¹⁴ na-agunyeghị uru nke na-esi n'aka ndị na-atụ mgbereahịa na ndị na-azụ ahịa. Ọzọkwa, ndị eze niile nke ịdị Arebịa na ndịisi na-achị obodo niile nke ala ahụ, na-enwetara Solomọn ọlaocha na ọlaedo.

¹⁵ Eze Solomọn kpụrụ nari ọta ọlaedo ukwu abụọ site n'ọlaedo etipịara etipịa. Ọ bụ ọlaedo ịdị arọ ya ruru kilogram isii ka e ji kpụọ ọta ọbụla.

¹⁶ Ọ kpụkwara nari ọta nta atọ, nke sitere na ọlaedo etipịara etipịa. Ọ bụ ọlaedo ịdị arọ ya ruru kilogram atọ na ọkara ka eji kpụọ ọta ọbụla. Eze debere ha n'ụlọeze n'Oke Ọhịa Lebanọn.

¹⁷ Eze mekwara ocheeze ịdị ukwu nke e ji ọdụ enyi na ọlaedo a nuchara anucha machie

¹⁸ Ocheeze ahụ nwere ihe nrigo isii na ihe itụkwasi ukwu eji ọlaocha ruo nke ejikọtara n'ahụ ya. E nwere ebe ntụkwasi aka n'akukụ abụọ ya, nke nwere oyiyi ọdum abụọ guzo n'akukụ nke ọbụla n'ime ha.

¹⁹ Ọdum iri na abụọ na-eguzo n'elu ihe nrigo isii ahụ, otu n'akukụ isi abụọ nke ihe nrigo ọbụla. Ọ dīkwaghị alaeze ọzọ ịdị nke e mere ihe ịdị otu a nye.

* **9:13** Nari talenti isii na talenti iri isii na isii

²⁰ Ihe niile Solomọn nwere nke e ji anụ ihe bụ ọlaedo ka e ji mee ha. Ngwongwo niile nke dị n'ime ụlọeze n'Oke Ohia Lebanon bụkwa ọlaedo a nuchara anucha ka e ji kpuo ha. O dighi ihe e ji ọlaocha kpuo, n'ih i na-agunyeghi ọlaocha dika ihe obula n'oge Solomọn.

²¹ Eze nwere otutu ugbo mmiri e ji azu ahia nke ndi ohu Hiram na-elekota. Otu ugbo n'afọ atọ, ka ugbo ndi a na-alota buru ọlaedo, ọlaocha na odu enyi, enwe na adaka di iche iche bata.

²² Eze Solomọn bara uba n'aku, nweekwa amamihe kari ndi eze niile di n'ua.

²³ Ndi eze niile nke uwa na-achọ ihu Solomọn, ka ha nuta okwu amamihe nke Chineke tinyere n'obi ya.

²⁴ Onye obula biakwutere ya na-ebutere ya onyinye inata ihuoma, ya bu ngwa ọlaocha na ọlaedo, na uwe di iche iche, ngwa agha, uda di iche iche, inyinya na inyinya muul, nke a bu kwa afọ, kwa afọ.

²⁵ Solomọn nwere ulọ anumanu di puku anọ maka inyinya na ugbo agha, nweekwa puku inyinya iri na abuo ndi o dobere n'obodo ugbo agha di iche iche, na n'ebe eze no na Jerusalem.

²⁶ O chiru ndi eze niile site n'osimiri Yufretis ruo n'ala ndi Filistia, rukwaa oke ala ndi Ijipt.

²⁷ Eze mere ka ọlaocha baa uba na Jerusalem, dika nkume efu. O mekwara ka osisi sida dika osisi sikamo nke di n'ala ala uguwu di iche iche.

²⁸ A na-esite n'Ijipt na n'ala ndi ozo di iche iche atubatarara Solomọn inyinya.

Onwu Solomọn

²⁹ Ma banyere Ihe ndị ọzọ mere n'oge ọchịchị Solomon, site na mmalite ruo n'ogwugwu, ọ bụ na-edeghi ha n'akwukwo Netan onye amuma, n'ime akwukwo amuma Ahija, onye Shilo, nakwa n'ohu Ido onye ohu uzọ, banyere Jeroboam nwa Nebat?

³⁰ Solomon chiri Izrel niile iri afọ anọ na Jerusalem.

³¹ O sooro nna nna ya ha dina n'onwu. E lie ya n'obodo Devid bu nna ya. Rehoboam nwa ya ghokwara eze n'onodu ya.

10

Nnupu isi Izrel megide ọchịchị Rehoboam

¹ Rehoboam gara Shekem n'ihi na Izrel niile zuko ebe ahụ ime ya eze.

² Mgbe Jeroboam nwa Nebat nuru nke a (ọ nọ n'Ijpt ebe ọ gbagara ọsọ ndu site n'aka eze Solomon) o sitere Ijpt lota.

³ Ya mere, ha ziri ozi kpọọ Jeroboam, ya na ndi Izrel niile jekwuru Rehoboam si ya:

⁴ "Nna gi boro anyi ibu arọ, ma ugbu a mee ka ibu arọ na iyagba arọ a nke o bokwasiri anyi di mfe, anyi ga-ejere gi ozi."

⁵ Rehoboam zara ha si, "Biaghachikwutenu m mgbe ubochi ato gasiri." N'ihi ya ndi ahụ lara.

⁶ Mgbe ahụ, eze Rehoboam gara inata ndumodu n'aka ndi okenye, bu ndi jeere nna ya Solomon ozi n'oge ọ di ndu ya, si ha, "Olee ndumodu unu ga-enye m maka mu inye ndi a osisa?"

⁷ Ha zara ya, “Ọ buru na i ga-emere ha ihe oma, mee ihe ga-atọ ha uto, nyekwa ha osisa di mma, ha ga-anogide buru ndi ohu gi mgbe niile.”

⁸ Ma o nabataghi ndumodu ndi okenye nyere ya, o gawkuru umu okorobia ndi ya na ha tokoro, bukwa ndi na-ejere ya ozi, ka ha nye ya ndumodu.

⁹ Rehoboam juru ha si, “Gini bu ndumodu unu? Gini bu osisa anyi ga-enye ndi a na-asị, ‘Mee ka ibu arọ nna gi bokwasiri anyi di mfe?’”

¹⁰ Umu okorobia ahụ, bu ndi ya na ha tokoro, zaghachiri si, “Gwa ndi ahụ siri gi, ‘Nna gi bokwasiri anyi ibu arọ, ma mee ka ibu anyi di mfe,’ i ga-agwa ha, si, ‘Mkpisiaka nta di n’aka m gbara okpotokpo karịa ukwu nna m.

¹¹ Nna m boro unu ibu arọ; aga m atukwasi ihe n’ibu ahụ mee ka o di arọ karịa. Nna m ji apipia dọọ unu aka na ntị, maobu akpi ka m ga-eji mekpaa unu ahụ.’”

¹² Mgbe ubochi atọ gasiri, Jeroboam na ndi Izrel niile biaghachiri inuru osisa Rehoboam, dika eze kwuru, si, “Laghachitenu n’ubochi nke atọ.”

¹³ Eze sara ha okwu n’olu di ike. O juru ndumodu ndi okenye

¹⁴ ma gbasoro ndumodu nke umu okorobia nyere, o siri, “Nna m mere ka ibu unu di arọ, aga m eme ka ibu unu di arọ karịa. Nna m ji apipia dọọ unu aka na ntị, aga m eji akpi mekpaa unu ahụ.”

¹⁵ Ya mere, eze anaghi ndi ahụ ntị, n’ihi mgbanwe nke onodu niile a sitere n’ebe Chineke

nọ, ka e mezuo okwu ahụ ONYENWE ANYỊ gwara Jeroboam nwa Nebat site n'ọnụ Ahija onye Shilo.

¹⁶ Mgbe Izrel niile hụrụ na eze jurụ ige ha ntị, ha zaghachiri ya si,

“Olee oke anyị nwere n’ime Devid?

Olee ihe nketa anyị nwere n’ime nwa Jesi? Ndi Izrel, laanụ n’ụlọ ikwu unu!

Gị Devid lekọtakwa ụlọ nke gị.”

Nke a mere, ka ndi Izrel niile laa n’ụlọ ha.

¹⁷ Ma banyere ndi Izrel bi n’obodo niile nke Juda, Rehoboam gara n’ihu buru eze ha.

¹⁸ Eze Rehoboam zipuru Adoniram* onyeisi na-elekota ndi oru mmanye ma ndi Izrel ji nkume tugbuo ya. Ma eze Rehoboam jisiri ike gbaba n’ime ugbo agha ya, gbalaga laa Jerusalem.

¹⁹ Ya mere, Izrel no na nnupu isi megide ulọ Devid ruo taa.

11

¹ Mgbe Rehoboam biarutere Jerusalem, o kpokotara ndi ulọ Juda niile na ndi ebo Benjamin, ha di nari puku na iri asato n’onuogugu, umu okorobia ndi tozuru iga agha, ka ha gaa buso ulọ Izrel agha ma weghachitekwa alaeze n’okpuru ochichi Rehoboam.

² Ma okwu ONYENWE ANYI rutere Shemaya, onye nke Chineke nti:

³ “Gwa Rehoboam, nwa Solomon eze Juda, na Izrel niile no na Juda na Benjamin,

⁴ Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru, ‘Unu agakwala gaa buso ndi Izrel ibe unu agha. Laghachinu, nwoke obula n’ulo ya, n’ihi na o

* **10:18** Maqbu, *Hadoram*

bụ m na-eme ihe ndị a.' " Ya mere, ha rubere isi n'okwu niile nke ONYENWE ANYỊ. Ha tughariri laghachi azụ n'iga megide Jeroboam.

Rehoboam ewusie obodo Juda ike

⁵ Rehoboam bigidere na Jerusalem wusie obodo ndị dī na Juda ike n'ihī nchedo.

⁶ Obodo ndị a bụ Betlehem, Etam, Tekoa,

⁷ Bet Zoa, Soko, Adulam,

⁸ Gat, Maresha, Zif,

⁹ na Adoraim, Lakish, Azeka

¹⁰ Zora, Aijalon na Hebron. Obodo ndị a bụkwa obodo ndị Juda na Benjamin e wusiri ike.

¹¹ O wusiri ha ike tinye ndịisi agha n'ime ha, tinyekwa ihe oriri na mmanụ oliv na mmanya.

¹² O tinyere ọta na ùbe n'ebe niile a na-edebe ngwa agha n'obodo niile, n'ihī iche obodo ya nke ọma, ebe ọ bụ naanị Juda na Benjamin nọ n'okpuru ya.

¹³ Ma ndị nchụaja niile na ndị Livayị ndị sitere n'akụkụ niile nke Izrel dinyere ya.

¹⁴ Ndi Livayị hapụchara ebe ita nri anụ ụlọ ha na ihe niile ha nwere bịa biri na Juda na Jerusalem, n'ihī na Jeroboam na ụmụ ya ndị ikom juru ha dika ndị nchụaja ONYENWE ANYỊ.

¹⁵ O họtara ndị nchụaja nke aka ya, maka ebe niile dī elu, nakwa ife arụsị ewu na nwa ehi ndị ahụ ọ kpuru.

¹⁶ Ndi si n'ebo niile nke Izrel, ndi kpebiri n'obi ha icho ONYENWE ANYỊ, Chineke Izrel sooro ndi Livayị bịa Jerusalem ichu aja nye ONYENWE ANYỊ Chineke nna nna ha.

¹⁷ Ha mere ka alaeze Juda sie ike. Ha kwagidekwara Rehoboam nwa Solomon afọ atọ,

na-agbasokwa n'ụzọ niile nke Devid na Solomon n'oge a.

Ezinaụlọ Rehoboam

¹⁸ Rehoboam, ịrụ Mahalat, bu nwa nwanyị Jerimot nwa Devid, na Abihail, nwa nwanyị Eliab, nwa Jesi.

¹⁹ O mụtara ya ụmụ ndị ikom atọ ndị a: Jeush, na Shemaraya, na Zaham.

²⁰ Emesịa, o lụkwara nwunye ozo aha ya bu Maaka, nwa nwanyị Absalom. Ụmụ ha mụtara bu Abija, na Atai, na Ziza, na Shelomit.

²¹ Rehoboam hụrụ Maaka nwa nwanyị Absalom n'anya kariya ndi nwunye ya na ndi iko ya nwanyị niile. O nwere ndi nwunye iri na asato, nweekwa iri ndi iko nwanyị isii. O mụtara iri ndi iko abuo na asato, na iri umu nwanyị isii.

²² Rehoboam mere Abija nwa Maaka onyeisi n'etiti umu eze niile n'ihi na o chorọ ime ya eze.

²³ O ji ezi uche zipuchaa umu ya ndi iko gaa n'ala ndi Juda na Benjamin, nakwa n'obodo ndi ahụ e wusiri ike. O nyere ha ihe e ji elekota ndu n'ebe o bara uba ma lụkwara ha otutu ndi inyom.

12

Shishak ebusoo Jerusalem agha

¹ Ma mgbe e mere ka alaeze Rehoboam guzosie ike, mgbe o dikwa ike, o hapuru iwu ONYENWE ANYI ya na ndi Izrel* niile.

* **12:1** Izrel n'ebe a na-ekwu maka ndi Juda, otu a ka o dikwa n'akwukwo 2Ih.

² N’ihi na ha ekwesighi ntukwasi obi nye ONYENWE ANYI, Shishak eze Ijipt busoro Jerusalem agha n’afọ nke ise nke ọchichi eze Rehoboam.

³ O ji otu puku ụgbọ agha na nari abụọ, na ndi agha na-agba inyinya di puku iri isii, na ndi agha ukwu ala, ndi a na-apughị iguta ọnu, ndi agha si Libia, Sukim na Kush, ndi sooro ya site n’ala Ijipt.

⁴ O merikwara obodo niile e wusiri ike nke Juda ma biarukwaa Jerusalem.

⁵ Mgbe ahụ, Shemaya onye amuma biakwutere Rehoboam na ndiisi Juda niile, ndi zokotara na Jerusalem n’ihi egwu Shishak, si ha, “Otu a ka ONYENWE ANYI siri, ‘Unu ahapula m, n’ihi ya, ahapukwala m unu, nyefee unu n’aka Shishak.’”

⁶ Ndi ndu Izrel na eze wedara onwe ha n’ala si, “Onye ezi omume ka ONYENWE ANYI bu.”

⁷ Mgbe ONYENWE ANYI huru otu ha si weda onwe ha n’ala, okwu ONYENWE ANYI biakwutere Shemaya, si, “Ebe o bu na ha ewedala onwe ha n’ala, agakwaghị m ebibi ha kama aga m eme ka ha nwe nzoputa ngwangwa. Agakwaghị m eji Shishak gosi Jerusalem oke iwe m.

⁸ Ma otu o di, ha ga-aburu ya ohu, ka ha nwe ike mata o di iche di n’etiti ijere m ozi na ijere ndi eze ala ozọ di iche iche ozi.”

⁹ Mgbe Shishak eze Ijipt busoro Jerusalem n’agha; o bukorọ akụ niile di n’ime ulọ ONYENWE ANYI, na akụ niile dikwa n’uloeze. O kwakorọ ihe niile, werekwa ọta ọlaedo ndi ahụ Solomon kpuru.

10 Ma eze Rehoboam kpurū ọta bronz i ji dochie ndị ahụ, nyefee ha n'aka ndịisi ndị nche, bụ ndị na-eche n'ọnu ụzọ ụlọeze nche ka a lekọta ha anya.

11 Mgbe ọbụla eze na-aga n'ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYỊ, ndị nche na-eso ya buru ọta ndị ahụ, emesịa, ha na-ebughachikwa ha n'ime ụlọ ndị nche.

12 Mgbe eze wedara onwe ya n'ala, iwe ONYENWE ANYỊ na-eweso ya dajurū, Ọ laghikwa ya n'iyi kpankpam. N'ezie, ezi ihe fọdụkwara na Juda.

13 Eze Rehoboam mere onwe ya ka ọ dị ike na Jerusalem na-achikwa ka eze. Ọ gbara iri afọ anọ na otu mgbe ọ malitere ibụ eze, ọ chiri afọ iri na asaa na Jerusalem, bụ obodo ahụ ONYENWE ANYỊ hōrō site n'etiti ebo niile nke Izrel, bụ ebe ọ ga-akpọkwasi Aha ya. Aha nne ya bụ Naama, onye Amōn.

14 O mere ihe ọjọọ, n'ihia na ọ dighi mgbe ọbụla o kpebiri n'obi ya ichọ ONYENWE ANYỊ.

15 Ma banyere ihe ndị ọzọ niile mere n'oge ọchichi Rehoboam, site na mmalite ruo ọgwugwu, ọ bụ na e deghị ha n'akwukwo akuko nke Shemaya onye amuma na nke Ido onye ọhụ ụzọ, nke na-ahụ maka ihe banyere usoro ọmumu niile? Agha dighidere n'etiti Rehoboam na Jeroboam ụbọchi niile nke ndụ ha.

16 Rehoboam sooro ndị nna nna ya ha dina n'ọnwu, e lie ya n'obodo Devid. Abija nwa ya ghoro eze n'ọndu ya.

13

Abija eze Juda

¹ Abija malitere ibu eze Juda, n'afọ iri na asatọ nke ọchichi eze Jeroboam.

² Ọ chiri afọ atọ na Jerusalem. Aha nne ya bu Maaka,* otu n'ime umu nwanyi† Uriel, onye Gibeal.

Agha digidere n'etiti Abija na Jeroboam.

³ Abija hoputara ndi ya di ike n'agha bu ndi onuogugu ha di nari puku anọ, ma Jeroboam eze Izrel hoputara ndi agha onuogugu ha di nari puku asatọ doo ha n'usoro.

⁴ Abija guzoro n'ugwu Zemaraim n'ala ugwu ugwu Ifrem jiri oke olu si "Jeroboam na ndi Izrel niile geenu m nti!

⁵ Unu amataghi na ONYENWE ANYI Chineke nke Izrel esitela n'ogbugba ndu nnu nyefee ọchichi ala Izrel niile n'aka Devid na umu umu ya ruo ebighi ebi?

⁶ Ma Jeroboam, nwa Nebat, bu onye oru Solomon nwa Devid, nupuru isi megide onyenwe ya.

⁷ Ndi efu niile na-abaghi uru chikotara onwe ha gbaa ya gburugburu guzogide Rehoboam nwa Solomon, mgbe o bu nwantakiri na onye nanweghi ike inwe mkpebi, onye n'adighikwa ike iguzogide ha.

⁸ "Ma ugbu a, unu ejikerela imegide alaeze ONYENWE ANYI nke di n'aka umu umu Devid. N'ezie, unu bu igwe ndi agha bara uba, n'etiti

* 13:2 Maobu, Mikaya † 13:2 Maobu, nwa nwa

unu ka ụmụ ehi ọlaedo ahụ dịkwa, bụ nke Jeroboam mere ka ha buru chi unu.

⁹ Ma unu achụpughị ndị nchụaja ONYENWE ANYỊ, bụ ụmụ Eron, chụpukwa ndị Livayi ma meere onwe unu ndị nchụaja dika ndị mba ọzọ na-eme? Onye ọbụla ji nwa oke ehi na ebule asaa bịa ido onwe ya nsọ na-aghọrọ unu onye nchụaja nye ihe ndị ahụ na-abughị chi.

¹⁰ “Ma banyere anyị, ONYENWE ANYỊ bụ Chineke anyị, anyị ahapụbeghị ya. Ndi nchụaja na-ejere ONYENWE ANYỊ ozi bụ ụmụ Eron, ndi Livayi bụkwa ndi na-enyere ha aka.

¹¹ Ha na-achụ aja nye ONYENWE ANYỊ kwa ụtutu na anyasi niile, na-esurekwa ihe nsure oku na-esi isi uto; ma na-edobekwa achicha edoro nsọ n’elu tebul ahụ di ọcha. Ha na-amunyekwa oku n’iheokwu ndi ahụ di n’elu ihe idoba oriona ọlaedo kwa abali niile. N’ihi na anyi onwe anyi na-edebe iwu ONYENWE ANYI Chineke anyi; ma unu onwe unu ahapula ya, gbakuta ya azu.

¹² Chineke nonyeere anyi. O bụkwa onyendu anyi. Ndi nchụaja ya ga-eji ifu opi ike tie mkpu agha megide unu. Unu ndi Izrel, unu alusokwala ONYENWE ANYI bụ Chineke nna unu ha ogu n’ihi na mmeri agaghị abụ nke unu!”

¹³ Ma Jeroboam ezipulari ufodu ndi agha ya ka ha ga ndi agha Juda n’azu. Mgbe Jeroboam no n’ihu ndi Juda, ufodu ndi agha ya nokwa ndi Juda n’azu.

¹⁴ Mgbe ndi agha Juda tughariri hu na agha di ha n’ihu dikwa n’azu, ha tikuru ONYENWE ANYI mkpu nzoputa, ndi nchụaja fukwara opi ike ha.

15 Ndi Juda tiri oke mkpu agha. Mgbe ha na-eti mkpu a, Chineke mere ka Abija na ndi Juda merie Jeroboam na ndi Izrel.

16 Ndi agha Izrel gbara oso n'ihu ndi Juda, Chineke nyefere ha n'aka ndi Juda.

17 Abija na ndi agha ya gburu nari puku ndi Izrel ise n'ubochi ahụ.

18 Ya mere, ntukwasị obi nke Juda nwere n'ime ONYENWE ANYI Chineke nna ha mere ka ha merie Jeroboam na ndi Izrel.

19 Abija chukwara Jeroboam na ndi agha ya oso dota obodo ndi a n'agha: Betel, na Jeshana, na Efron, na obodo niile gbara ha gburugburu.

20 Jeroboam enwetakwaghi ike ya oso oge niile Abija no dika eze. Ma o dighi anya ONYENWE ANYI tidara ya tigbuo ya.

21 Ma Abija gara n'ihu buru onye di ike, o luru nwunye iri na anọ, muo iri umu nwoke abuo na abuo, na umu ndi nwanyi iri na isii.

22 Akuko niile banyere ochichi Abija, ihe o mere na ihe o kwuru, di n'akwukwo akuko nke Ido onye amuma dere.

14

1 Abija sooro nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya n'obodo Devid. Asa, nwa ya nwoke ghorọ eze n'onodu ya. Udo dikwa afo iri n'ubochi ibu eze ya.

Asa eze Juda

2 Asa mere ihe di mma na nke ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI bu Chineke ya.

³ O wezugakwara ebe ichu aja nke chi ozo niile di n'ugwu, tipia ogidi nsọ niile, gbujiakwa ogidi Ashera.

⁴ O nyere Juda iwu ka ha choo ONYENWE ANYI Chineke nke nna ha, ka ha debekwa iwu ya na ukpuru ya niile.

⁵ O wezugakwara ebe niile a na-eefe arusi n'elu ugwu, bibiekwa ebe niile a na-esure ihe nsure oku na-esi isi utọ n'obodo Juda. Alaeze ahụ nwekwara udo n'okpuru ochichi ya.

⁶ O wuru otutu obodo e ji mgbidi gbaa gburugburu n'ala Juda niile. O nweghi onye busoro ya agha, n'ih i na ONYENWE ANYI nyere ya udo.

⁷ N'ih i nke a, o gwara ndi Juda si ha, "Ugbu a ka anyi kwesiri iwu obodo ndi a. Ka anyi wuokwa mgbidi gburugburu ha, wuokwa ulo elu nche, tinyesia ha niile ibo onu uzo ama, na mkporo e ji akpochi ya, ala a bu nke anyi, n'ih i na ONYENWE ANYI Chineke onye anyi ji obi anyi chosie ike enyela anyi udo." Ya mere, ha wuru ihe ndi a niile nwekwa oganihu.

⁸ Onuogugu ndi agha Asa ndi si Juda n'oge ahụ bu nari puku ato. Ngwa agha ha ji bu ota ukwu na ube. Ndi agha ya ozo si Benjamin di nari puku abuo na iri puku mmadu asato. Ndi a jikwa ota na uta. Ndi agha ndi a niile bu ndi a zuziri azuzi, burukwa ndi di ike.

⁹ Zera, bu onye Kush duru puku kwuru puku,* na nari ugbo agha ato, biaruo Maresha ibuso Juda agha.

* 14:9 Ihe ruru otu nde mmadu

¹⁰ Asa puru izute ya. Ha doro onwe ha n'usoro ibu agha na Ndagwurugwu Zefata nke di Maresha nso.

¹¹ Mgbe ahụ, Asa kpokuru ONYENWE ANYI Chineke ya, si, "ONYENWE ANYI o dighi onye dika gi n'inyere onye na-adighi ike aka n'ihu onye di ike nke ukwuu. Nyere anyi aka, O ONYENWE ANYI Chineke anyi, n'ih i na anyi dabere na gi. O bukwa n'aha gi ka anyi na-apu ibuso igwe a agha. O ONYENWE ANYI i bu Chineke anyi. Ekwela ka o buru na mmadu efu meriri gi."

¹² ONYENWE ANYI tigbukwara ndi Kush niile ahụ n'ihu Asa na Juda. Ndi Kush gbakwara oso.

¹³ Asa na ndi agha ya churu ha oso churuo ha obodo Gera ebe otutu ndi Kush dara, ruo na o nwekwaghi onye foduru ndu n'ime ha. E tibururu ha n'ihu ONYENWE ANYI na ndi agha ya. Ndi Juda bukororo otutu ihe nkwata n'agha di iche iche.

¹⁴ Ha bibiri obodo niile gbara Gera gburugburu, n'ih i na egwu ONYENWE ANYI dakwasiri obodo ndi ahụ niile. Ndi Juda bukororo otutu ihe nkwata n'ih i na otutu ihe di n'obodo ndi ahụ.

¹⁵ Ha busokwara ebe obibi ndi na-azu anu ulo agha, chikoro igwe aturu na ewu na inyinya kamel. Emesia ha laghachiri Jerusalem.

15

Mgbanwe Asa wetara

¹ Mgbe ahụ, Mmuo nke Chineke dakwasiri Azaraya nwa Oded.

² O puru jekwuru Asa si ya, "Geenu m nti, gi Asa na ndi Juda niile na Benjamin. ONYENWE

ANYỊ ga-anonyere unu oge niile unu na-eme okwu ya. Unu ga-achota ya mgbe obula unu chorọ ya. Ma o ga-agbakuta unu azu oge obula unu nupuru isi n'iwu ya.*

³ Ma otutu oge di anya ndi Izrel no na-enweghi Chineke nke ezie, ha enweghikwa onye nchujaja ga-ezi ihe, ha enweghikwa iwu Chineke

⁴ Ma mgbe obula ha chigharikwutere ONYENWE ANYI, Chineke Izrel tikuo ya n'ime mkgpagbu ha, o na-enyere ha aka.

⁵ N'oge ahụ, o dighi udo diri onye obula na-apu apu igaghari n'obodo, maka na ndi niile bi n'ala ahụ no n'onodu oke ogbaaghara.

⁶ Otu obodo na-azopia obodo ozọ ebe otu mba na-emegidekwa mba ozọ n'ihu na Chineke ji nsogbu di iche iche megide ha.

⁷ Ma unu ndi Juda, unu adala mba n'oru oma unu, n'ihu na a ga-akwu unu ugwo oru unu."

⁸ Mgbe Asa nuru okwu ndi a, bu amuma Azaraya nwa Oded, o bu onye a gbara ume. O wepuru ihe aru niile di n'ala Juda na Benjamin na nke di n'obodo niile ahụ o meriri n'agha ndi di n'ugwu Ifrem. O wuziri ebe ichu aja ONYENWE ANYI, nke di n'ihu mputa onu ulo ulonso ukwu nke ONYENWE ANYI.

⁹ Mgbe ahụ, Asa kporo ndi Juda na Benjamin niile oku, ha na ndi obia niile si Izrel, n'ihu na otutu sitere n'ala Ifrem na Manase, na Simion gbafeta Juda, mgbe ha huru na ONYENWE ANYI Chineke nonyeere Asa.

* 15:2 Maobu, unu gbakutara ya azu

10 Ha niile zukoro na Jerusalem n'onwa nke ato n'afọ nke iri na ise nke ochichi eze Asa.

11 N'oge ahụ, ha ji nari ehi asaa na puku aturu na ewu asaa, choro ONYENWE ANYI aja n'ubochi ahụ. Anumanu ndi a so n'ihe ha kwatara n'agha.

12 Emesia, n'ubochi ahụ, ha gbara ndu, kpebie na o bu naani ONYENWE ANYI Chineke nna ha ka ha ga-eke.

13 Ha kpebikwara na onye obula nke na-agaghi efe ONYENWE ANYI, Chineke Izrel ga-anwu, ma onye ahụ o bu nwoke maobu nwanyi, nwan-takiri maobu okenye.

14 Ha niile ji oke olu na iti mkpu na opi na opi ike, nuro ONYENWE ANYI iyi.

15 Ndi Juda niile nuriri onu n'ih na ha ji obi ha niile nuọ iyi a. Ha jikwa obi ha niile choo Chineke. O mere ka ha chota ya. ONYENWE ANYI nyekwara ha udo n'akuku niile.

16 Eze Asa chudakwara nne nne ya bu Maaka, site n'onodu ya dika nne eze, n'ih na o kpuru ihe aru, ogidi Ashera maka iji fee ya ofufe. Asa gbuturu ya, supia ya, kpo ya oku na ndagwurugwu iyi Kidron.

17 O bu ezie na o wezugaghi ugu niile di elu site n'Izrel, ma Asa ji obi zuruoke jere ONYENWE ANYI ozi n'oge ndu ya niile

18 O webatara n'ime ulonso ukwu Chineke, olocha na oloed na ihe niile, nke nna ya na ya onwe ya doru nsu.

19 O dikwaghi agha ozo a luru tutu ruo n'afọ iri ato na ise nke ochichi eze Asa na Juda.

16

Afọ Ikpeazu nke Asa

¹ N'afọ nke iri atọ na isii nke ọchịchị Asa, Baasha eze Izrel, busoro Juda agha, wuchie Rema igbochi onye ọbụla na-apụ apụ ma ọbụ onye na-abata abata n'oke ala Asa, eze Juda.

² Mgbe ahụ, Asa chiiiri ọlaocha na ọlaedo niile dị n'ụlọakụ ụlọnsọ ONYENWE ANYỊ, na ndị dị n'ụlọeze ya, zigara Ben-Hadad, eze Aram, onye na-achị na Damaskos, si,

³ “Biko, ka anyị gbaa ndụ dika nna m na nna gị mere. Lee, ana m ezitere gị ọlaocha na ọlaedo. Ugbu a, mebie ọgbugba ndụ dị n'etiti gị na Baasha, bụ eze Izrel, ka o si n'ebe m nọ wezuga onwe ya.”

⁴ Ben-Hadad kwenyere eze Asa, zipụ ndị ọchịagha ndị agha ya ka ha gaa buso obodo Izrel niile agha. Ha lụgburu Ijon, Dan, Ebel-Maim* na obodo niile a na-achikọbata ihe dị na Naftali.

⁵ Mgbe Baasha nuru nke a, ọ kwusiri iwu Rema, hapukwa ọrụ ya.

⁶ Mgbe ahụ, eze Asa chiiiri ndị ikom niile nke Juda. Ha biara bupusịa nkume na osisi niile dị na Rema, nke Baasha ji na-ewu ihe. O ji ihe ndị a wulie Geba na Mizpa.

⁷ N'oge ahụ Hanani, bụ onye ọhụ ụzọ biakwutere Asa, bụ eze Juda si ya, “Ebe ọ bụ na i hapuru ONYENWE ANYỊ Chineke gị, tụtwasị eze Aram obi, lee na usuu ndị agha Siria esitela n'aka gị wezuga onwe ha.

* **16:4** Aha ọzọ e ji mara ya bụ Ebel-Bet-Maaka

⁸ Ndi Kush na ndi Libia, ha abughị usuu ndi agha ji otutu ugbo agha, na ndi na-agba inyinya? Ma mgbe i dabeere na ONYENWE ANYI, o nyefere ha n'aka gi.

⁹ N'ih i na anya ONYENWE ANYI na-agazu uwa niile, igba ha ume bu ndi obi ha zuruoke n'ebe o no. I meela omume nzuzu na nke a, site ugbu ha gaa n'ihu i ga na-enwe agha."

¹⁰ Iwe were Asa megide onye ohu uzọ a n'ih i nke a; iwe were ya nke ukwu nke mere na o tunyere Hanani n'ulo mkporo. Sitekwa n'oge ahụ, Asa bidoro imekpa ufodu n'ime ndi ya ahụ.

¹¹ Ihe banyere ihe ozọ niile n'oge ochichi Asa, site na mmalite ruo ogwugwu ka e dere n'ime akwukwo ndi eze Juda na Izrel.

¹² N'ime iri afọ atọ na itoolu nke ochichi ya, eze Asa rịara oria nke metutara ukwu ya abuo. O bu ezie na oria a siri noo ike ma n'ime onodu ya o choghi enyemaka site n'aka ONYENWE ANYI kama o bu naani ndi dibia ka o jekwuru.

¹³ Asa nwuru n'iri afọ anọ na otu nke ochichi eze ya, sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu.

¹⁴ Ha liri ya n'ili nke o waara onwe ya n'obodo Devid. Ha dobere ya n'elu ihe idoba ozu nke juputara na uda di iche iche, na mmanu na-esi isi utọ nke a gwokotara nke oma, surekwara ya ihe nsure oku n'ebe o di ukwu iji kwanyere ya ugwu.

17

Jehoshafat eze Juda

¹ Jehoshafat nwa ya ghorọ eze n'onodu ya, o mere onwe ya ka o di ike imegide Izrel.

² O tinyere ụfọdụ ndị agha ya n'obodo niile dị na Juda e wusiri ike, tinyekwa ụfọdụ n'obodo ndị ọzọ dị n'Ifrem, na ebe ndị ọzọ niile nke nna ya, Asa meriri n'agha.

³ ONYENWE ANYỊ nonyeere Jehoshafat n'ihhi na o sooro nzo ụkwu nna ya, bu Devid, onye buuru ya ụzọ chĩa. O jughị ase site n'aka Baal,

⁴ kama o choro ONYENWE ANYỊ, Chineke nna ya, dobekwa iwu ya niile, o bughikwa dika omume ndi Izrel si di.

⁵ N'ihhi nke a ONYENWE ANYỊ mere ka ochichi ya guzosie ike. Ndi Juda niile tukwara utu ha dika o kwesiri wetara Jehoshafat, nke a mere ka o nwee akunuba ebe o di ukwuu, nwekwa nsopuru.

⁶ O ji obi ya niile gbasoo uzọ ONYENWE ANYỊ. Ozokwa, o sitere na Juda wezuga ebe niile di elu nakwa ogidi Ashera niile.

⁷ N'afọ nke ato nke ochichi ya, o zipuru ndiisi ochichi alaeze ya ndi a, Ben-Hail, Obadaya, Zekaraya, Netanel na Mikaya ka ha gaa zie ndi mmadu ihe n'obodo niile nke Juda.

⁸ Ufodu ndi Livayi ndi a sokwa gaa: Shemaya, Netanaya, Zebadaya, Asahel, Shemiramot, Jehonatan, Adonaija, Tobaija, Tob-Adonaija na ndi nchujaja ufodu, ndi di ka Elishama na Jehoram.

⁹ Ha ji akwukwo iwu ONYENWE ANYỊ, zie ihe na Juda. Ha jere gburugburu obodo niile nke Juda na-ezi ndi mmadu ihe.

¹⁰ Egwu ONYENWE ANYỊ dakwasiri alaeze niile di gburugburu Juda, n'ihhi ya, ha ebukwaghị agha megide Jehoshafat.

¹¹ Ufodu n'ime ndi Filistia wetaara ya onyinye na oloocha kwa afọ n'uzo ikwanyere ya ugwu,

ma ndị Arab, wetaara ya igwe anụ ụlọ dị puku ebule asaa na narị asaa, na puku mkpị asaa na narị asaa.

¹² Ya mere, Jehoshafat ghorọ eze dị ike. O wusiri obodo ndị dị na Juda ike, wukwaa obodo ichikọba ihe.

¹³ O nwekwara ihe ndị ọ chikọbara n'otutu obodo Juda. O debekwara ndị agha ibu agha doro anya n'ime Jerusalem.

¹⁴ Ngụkọta ha dika e si dekoọ ya n'ezinaulo si dị:

Ndị si Juda, ndiisi agha na-achị puku ndị agha (1,000),

Adna, onyeisi agha, na-achị narị puku ndị agha atọ (300,000),

¹⁵ onye na-eso ya bụ Jehohanan, onyeisi agha, na-achị narị puku ndị agha abụọ na iri puku asatọ (280,000),

¹⁶ ọzọ, Amasiya nwa Zikri, onye ji afọ ofufu* nye onwe ya maka ọrụ ONYENWE ANYI, na-achị narị puku ndị agha abụọ (200,000).

¹⁷ Ndị si Benjamin, Eliada, dimkpa n'agha, na-achị narị puku ndị agha abụọ (200,000), ndị ji akụ na ụta, na ọta ebu agha.

¹⁸ Onye ọzọ bụ Jehozabad, onye na-achị narị puku ndị agha na iri puku asatọ (180,000), ndị jikeere ibu agha.

¹⁹ Ndị a bụ ndị ikom na-ejere eze ozi, n'agụnyeghị ndị ahụ o tinyere ka ha nọdu

* **17:16** HỌPỤTARA

n'obodo niile e wusiri ike dị n'ime Juda.

18

Amụma Maikaya megide Ehab

¹ Ugbu a, Jehoshafat nwere akunuba na ugwu buru ibu, biakwa ghoọ ogo Ehab.

² Mgbe afo ole na ole gasiri, Jehoshafat gara Sameria ileta Ehab. Ehab gbuuru ya na ndi ya na ha yi otutu aturu na ehi, o kporo oriri kwagide ya ka o buso Ramot Gilead agha.

³ Ehab eze Izrel juru Jehoshafat eze Juda, si, "I ga-eso m buso Ramot Gilead agha?"

Jehoshafat zaghachiri, "Otu m di ka gi onwe gi di, ndi nke m bukwa ndi gi. Anyi ga-eso gi gaa agha."

⁴ Ma Jehoshafat gwakwara eze Izrel, si, "Buru uzọ chopta ntuziaka ONYENWE ANYI."

⁵ Ya mere, eze Izrel kpokotara ndi amuma di nari ndi ikom anọ n'onuogugu juo ha, si, "Anyi a ga-ebuso Ramot Gilead agha, ka o bu m hapu?"

Ha zara, "Gaa, n'ih na Chineke ga-enyefe ha n'aka eze."

⁶ Ma Jehoshafat juru, "O bu na e nwekwaghi onye amuma ONYENWE ANYI no n'ebe a, onye anyi nwere ike ijuta ase n'aka ya?"

⁷ Eze Izrel zaghachiri Jehoshafat, si, "A ka nwere otu onye amuma, onye anyi nwere ike isite n'aka ya juo ONYENWE ANYI ase, o bu Maikaya nwa Imla,* ma akporo m ya asi, n'ih

* **18:7** Nke a bughị onye dere akwukwo Maika, nke bu otu akwukwo n'ime akwukwo nsọ

na o nweghị oge ọ na-ebu amụma ihe ọma n'ebe m nọ, kama ọ bụ naanị nke ọjọọ.”

Jehoshafat sịrị, “Eze ekwesighị ikwu okwu dị otu a.”

⁸ Mgbe ahụ, eze Izrel kpọrọ otu onye na-ejere ya ozi sị ya, “Mee ọsịisọ kpọta Maikaya nwa Imla n'ebe a.”

⁹ Ehab eze Izrel na Jehoshafat eze Juda, onye ọbụla yi uwe eze ya, na-anọkwasi n'ocheeze ya n'ebe izọcha ọka n'ọnụ ụzọ ama e si abata obodo Sameria. Ndị amụma ahụ niile nọkwa na-ebu amụma n'ihu ha.

¹⁰ Zedekaya nwa Kenaana, mere mpi igwe, ọ kwupụtara sị, “Nke a bụ ihe ONYENWE ANYỊ na-ekwu, ‘Ihe ndị a ka ị ga-eji sọgide ndị Aram, ruo mgbe a ga-ala ha n'iyi.’”

¹¹ Ndị amụma ndị ọzọ niile na-ebu otu ihe ahụ n'amụma, na-asị, “Gaa, busoo Ramot Gilead agha, ị ga-enwekwa mmeri, n'ihì na ONYENWE ANYỊ ga-enyefe ya n'aka eze.”

¹² Onyeozì ahụ nke gara ịkpọ Maikaya sịrì ya, “Lee, ndị amụma ndị ọzọ na-agupughị onye ọbụla na-ebu amụma ọganihu nye eze. Mee ka okwu gị na ha dakọta. Kwuokwa ihe ga-adị eze mma.”

¹³ Ma Maikaya sịrì, “Dịka ONYENWE ANYỊ na-adị ndụ, aga m agwa ya naanị ihe Chineke m kwuru.”

¹⁴ Mgbe ọ bjarutere, eze juru ya, “Maikaya, ọ bụ anyị gaa buso Ramot Gilead agha, ka ọ bụ m hapu?”

Ọ zara, “Gaa, ma nwekwa mmeri, n'ihì na a ga-enyefe ha n'aka gị.”

15 Eze siri ya, “Ugboro ole ka m ga-eme ka i nnuo iyi na i gaghị agwa m ihe ozo, karịa naani eziokwu n’aha ONYENWE ANYI?”

16 Mgbe ahụ, Mikaya zara, “Ahuru m Izrel niile ka ha gbasasiri n’elu otutu ugwu dika aturu na-enweghi onye ozuzu aturu ma ONYENWE ANYI siri, ‘Ndi a enweghi onyendu, ka onye obula laghachi n’ulo ya n’udo.’”

17 Eze Izrel siri Jehoshafat, “O bu na m agwaghị gi na o dighi mgbe o na-ebu amuma ihe oma banyere m, kama naani ihe ojoo?”

18 Maikaya gara n’ihu si, “Ya mere, nurunu okwu ONYENWE ANYI: Ahuru m ONYENWE ANYI ka o nokwasiri n’ocheeze ya, hukwa usuu nke eluigwe ka ha na-eguzo n’aka nri ya nakwa n’aka ekpe ya.

19 Ma ONYENWE ANYI siri, ‘Onye ga-aga rafuo Ehab, eze Izrel, ka o gaa buso Ramot Gilead agha, gaa nwuo n’ebe ahụ?’

“Otu onye tuputara aro nke a, ebe onye ozo tuputara nke ozo.

20 N’ikpeazu, otu mmuo putara guzo n’ihu ONYENWE ANYI si, ‘Mu onwe m ga-arafu ya.’

“ONYENWE ANYI juru ya si, ‘Olee otu i ga-esi mee nke a?’

21 “O zara, ‘Aga m apu buru mmuo nrafu n’onu ndi amuma ya niile.’

“ONYENWE ANYI siri, ‘I ga-enwe ike irafu ya. Gaa mee otu a.’

22 “Ma ugbu a, ONYENWE ANYI etinyela mmuo okwu ugha n’onu ndi amuma gi niile ndi a. ONYENWE ANYI ekwubiela n’ihe ojoo ga-adakwasị gi.”

²³ Mgbe ahụ, Zedekaya nwa Kenaana, gara nso maa Maikaya aka na nti, juo ya, “Olee uzo ka mmuo ahụ sitere na ONYENWE ANYI gara, mgbe o hapuru m bia igwa gi okwu?”

²⁴ Maikaya zaghachiri, “I ga-achoputa nke a n’ubochi i ga-agbaba n’ime ime ulo izo onwe gi.”

²⁵ Eze Izrel nyere iwu si, “Jidenu Maikaya kpugara ya Amon, onye na-achi obodo a, na Joash, nwa eze.

²⁶ I ga-asikwa, ‘Otu a ka eze siru: Tinye nwoke a n’ulo mkporo, nye ya naani achicha na mmiri onunu tutu ruo mgbe m loghachiri n’udo.’”

²⁷ Maikaya kwuputara si, “O buru na i loghachi n’udo, o putara na o bughi ONYENWE ANYI si n’onu m kwuo okwu.” O kwukwara si, “Unu niile, hubakwanu okwu m ndi a niile ama.”

Onwu Ehab na Ramot Gilead

²⁸ Ya mere, eze Izrel na Jehoshafat eze Juda puru gawa Ramot Gilead.

²⁹ Eze Izrel gwara Jehoshafat, si, “Aga m ejikere onwe m dika m bu onye ozo banye n’ogbo agha, ma gi onwe gi yiri uwe eze gi.” Ya mere, eze Izrel nwoghariri onwe ya ka onye ozo baa n’ogbo agha.

³⁰ Ma eze Aram enyelari ndi ochiagha, ndi na-agba ugbu agha iwu si, “Unu ebusola onye obula agha, maobu onye ukwu maobu onye nta, kariakwa naani eze Izrel.”

³¹ Mgbe ndi ochiagha na-achi ugbu agha huru Jehoshafat, ha chere n’obi ha, “Onye a bu eze Izrel.” N’ihi ya, ha tughariri ibuso ya agha, ma Jehoshafat tiri mkpu, nke mere na ONYENWE ANYI

nyeere ya aka. Chineke wezugara ha site n'ebe
 Ọ nọ,

³² n'ihì na mgbe ndị ọchịagha, na-achị ndị na-
 agba ụgbọ agha hụrụ na ọ bughị eze Izrel, ha
 kwusiri ichuso ya.

³³ Ma otu onye doro uta ya gbapu ya na-ebughị
 onye obula n'obi, gbata ya eze Izrel n'etiti njiko
 ihe ikpuchi obi na uwe agha ya. Eze gwara onye
 okwo ụgbọ agha, si, "Tugharia, si n'ebe a bupu
 m n'ihì na emerula m ahụ."

³⁴ Agha ahụ siri ike n'ubochi ahụ niile. Eze
 Izrel guzobere onwe ya ka ọ kwuru otọ n'ime
 ụgbọ agha ya na-eche ndị Aram ihu ruo uhu-
 ruchi. Ọ nwuru mgbe anyanwu dara.

19

¹ Mgbe Jehoshafat, eze Juda, laghachiri n'ulo
 ya na Jerusalem n'udo.*

² Jehu nwa Hanani, onye ohu ohu, puru gaa
 izute ya; ọ siri eze Jehoshafat, "O kwesiri ka
 i nyere onye ojoo aka? Ọ bukwa ndi na-akpo
 ONYENWE ANYI asi ka i na-ahụ n'anya? N'ihì nke
 a iwe oku ONYENWE ANYI adakwasila gi.

³ Ma otu ọ di, achotara ezi ihe n'ime gi, i sitela
 n'ala a wezuga ogidi Ashera niile, dozieekwa obi
 gi icho Chineke."

Jehoshafat ahoputa ndi Ikpe

⁴ Jehoshafat biri na Jerusalem. Ọ puru
 gagharịa n'etiti ndi ya site na Biasheba ruo
 n'obodo ugwu ugwu Ifrem, laghachikwutekwa
 ONYENWE ANYI, bu Chineke nke nna nna ha.

* **19:1** Na-emerughị ahụ obula

5 O hoputara ndi ikpe n'ala ahụ, n'otu n'otu n'obodo ndi ahụ niile e wusiri ike nke Juda.

6 O gwara ha si, "Lezienụ anya ihe unu na-eme n'ihì na o bughị mmadụ ka unu na-ekpere ikpe kama o bụ ONYENWE ANYÌ, onye na-anonyere unu mgbe unu na-ekpebi ikpe.

7 Ugbu a, kwenụ ka egwu ONYENWE ANYÌ diri n'ime unu. Kpeenụ ikpe ziri ezi, n'ihì na n'ebe ONYENWE ANYÌ Chineke anyị nọ, ikpe ikpe na-ezighị ezi, maọbụ ile mmadụ anya n'ihu maọbụ iri ngari adighi ya."

8 Ozokwa, n'ime Jerusalem, Jehoshafat hoputara ufodu ndi Livayi, na ndi nchujaja, na ndiisi ezinaulo Izrel ka ha buru ndi na-ahazi iwu nke ONYENWE ANYÌ na-edozikwa esemokwu. Ha bikwa na Jerusalem.

9 O nyere ha iwu ndi a, "Jirinụ ikwesi ntukwasi obi, na itụ egwu ONYENWE ANYÌ ruo oru unu.

10 Mgbe obula umunna unu ndi bi n'obodo unu di iche iche buteere unu ikpe igbu mmadụ maobu ikpe mmebi iwu obula, maobu ihe megidere ihe e nyere n'iwu, maobu nke megidere ukpuru, ma o bukwanu megide iwu na usoro ime ihe, unu ga-adọ ha aka na nti ka ha ghara imehie megide ONYENWE ANYÌ. O buru na unu emeghi otu a, iwe ONYENWE ANYÌ ga-adakwasi unu na umunna unu. Ma o buru na unu aruo oru unu nke oma, unu agaghi emehie.†

11 "Amaraya, onyeisi nchujaja, ga-abu onyeisi unu n'ihe obula metutara ONYENWE ANYÌ. Zebadaya nwa nwoke Ishmel, onyeisi nke ebo Juda ga-abu onyeisi unu n'ihe o buła metutara eze. Ndi

† 19:10 Ikpe agaghi ama unu

Livayi ga-abu ndiisi ozi n'ihu unu. Burukwanu ndi di ike, unu atukwala ujo, ka ONYENWE ANYI nonyere ndi na-eme nke oma.”

20

Jehoshafat emerie ndi Moab na ndi Amon

¹ Mgbe oge nta gasiri, eze ndi Moab na nke ndi Amon, na ndi ozokwa, biara ibuso Jehoshafat na ndi Juda agha.

² Ufodu ndi mmadu biara gwa Jehoshafat si, “Lee, igwe usuu ndi agha na-abia imegide gi site n'Edom, nakwa n'ofe osimiri Nnu (osimiri nwuru anwu). Ha erutela Hazezon Tama, ebe a na-akpokwa En-Gedi.”

³ Jehoshafat turu egwu nke ukwuu, kpebiekwa icho inyeaka ONYENWE ANYI. N'ihi nke a, o kposara obubu onu nye ndi Juda niile.

⁴ Ndi Juda zukotara icho inyeaka ONYENWE ANYI; n'ezie, ha sitere n'obodo niile nke Juda bia icho ihu ONYENWE ANYI.

⁵ Mgbe ahụ, Jehoshafat guzoro n'etiti nzuko ndi Juda na Jerusalem n'ulonso ONYENWE ANYI n'ihu ogige ohuru ahụ,

⁶ si;

“O ONYENWE ANYI, Chineke nna nna anyi ha, o bughị gi bu Chineke onye bi n'elugwe? O bukwa gi na-achi alaeze niile nke mba di iche iche. Ike na ume di n'aka gi, o dikwaghị onye puru iguzogide gi.

⁷ O Chineke anyi, o bughị gi onwe gi chupuru ndi bi n'ala, site n'ihu ndi gi Izrel, were ya nye umu umu Ebrahim, bu enyi gi nwoke?

⁸ Ha ebiela n'ime ya wukwaa ebe nsọ n'ime nye n'Aha gị na-asị,

⁹ 'Ọ bụrụ na ihe ọjọọ adakwasị anyị, maọbụ mma agha, ma nke ikpe omuma, maọbụ ajọọ ọrịa na-efe efe, maọbụ oke unwu, anyị ga-eguzo n'ihu gị n'ụlonsọ a nke a kpọkwasiri Aha gị, kpọkuo gị n'ime nsogbu anyị, gị onwe gị ga-aza anyị, zọputakwa anyị.'

¹⁰ "Ugbu a lee, ndị ikom si Amọn, na Moab, na n'ugwu Sia, ndị i na-ekweghi ka ndị Izrel banye n'oke ala ha mgbe ha si n'Ijpt pụta, kama ha sitere n'akukụ ọzọ gabiga si otu a chebe ndị a ndụ.

¹¹ Lee ihe ha ji akwu anyị ugwo bụ icho ka ha chụpụ anyị n'ala a i nyere anyị ka ọ bụrụ ihe nketa anyị.

¹² O Chineke anyị, ọ bụ na i gaghi ekpe ha ikpe? N'ih i na ike adighi n'ime anyị iguzogide igwe mmadu ndi a bara uba na-abia iluso anyi ogu. Anyi amakwaghi ihe anyi ga-eme, kama o bu na gi ka anya anyi na-adikwasi."

¹³ Ndi ikom Juda niile, ha na ndi nwunye ha, na umu ha, na umuntakiri ha guzoro n'ihu ONYENWE ANYI.

¹⁴ Mgbe ahụ, mmuọ Nsọ ONYENWE ANYI dakwasiri Jahaziel nwa Zekaraya, nwa Benaya, nwa Jeiel, nwa Matanaya, bụ onye Livayi, onye si n'ikwu Asaf, dika o guzo n'etiti mkpokota ahụ.

¹⁵ Ọ siri, "Geenu m nti, unu ndi Juda niile na ndi bi na Jerusalem, na gi eze Jehoshafat. Nke a bu ihe ONYENWE ANYI na-asị unu. 'Unu atula ujo, maobu daa mba, n'ih i usuu ndi agha a niile

dị unu n'ihu. O bughị unu ka agha a diiri, kama o bu Chineke nwe ya.

¹⁶ Echi pụonụ izute ha. Ha ga arigota site n'uzo warawara nriго Ziz, unu ga-ahụ ha na nsotu ndagwurugwu di tupu e ruo n'ozara Jeruel.

¹⁷ O bughị unu ka o diri ilu agha a, kama werenu onodu unu, guzosienu ike ka unu jiri anya unu hu nzoputa ONYENWE ANYI bu Chineke unu ga-enye unu, unu ndi Juda na Jerusalem. Unu atula egwu, unu adakwala mba. Pukwuru ha n'ihu agha mgbe chi echi boru, ONYENWE ANYI ga-anonyekwara unu.' "

¹⁸ Mgbe ahụ, Jehoshafat, na ndi Juda na ndi Jerusalem niile dara n'ala kelee ONYENWE ANYI, kpoọ isiala nye ya.

¹⁹ Mgbe ahụ kwa, ndi Livayi si n'agburu Kohat na Kora jiri ike ha niile too ONYENWE ANYI Chineke Izrel n'abụ.

²⁰ N'isi ututu, ha puru gawa n'ozara Tekoa. Ma mgbe ha na-apu, Jehoshafat guzoro oto si, "Geenu m nti, unu ndi Juda na ndi bi na Jerusalem. Nweenu okwukwe n'ime ONYENWE ANYI bu Chineke unu, nwekwanu ntukwasị obi na ike ndi amuma ya nti, ka ihe gaara unu nke oma."

²¹ Mgbe ya na ndi ya gbasiri izu, Jehoshafat hoputara ndi ikom ndi ga-eji abụ too ONYENWE ANYI n'ihі ebube ya na idi nsọ ya. Mgbe ha na-aga n'ihu ndi agha, ha na-abu abụ na-asi:

"Nyenu ONYENWE ANYI ekele,
n'ihі na ihunanya ya na-adigide ruo ebighi ebi."

²² Mgbe ndị Juda malitere ibu abụ na ito otuto, ONYENWE ANYỊ cheere ndị agha Amọn na nke ndị Moab, na ndị nke si n'ugwu Sia n'uzo, merie ha.

²³ Ma ndị agha Amọn na Moab buru uzo luso ndị agha si n'ugwu Sia ogo. Mgbe ha lakwara onwe ha n'iyi, ogo dakwara n'etiti ndị Moab na Amọn.

²⁴ Mgbe ndị agha Juda rutere ebe ha ga-esi lepu anya hu ihe na-eme n'ozara ahụ, ha lepu anya ihu usuu ndị agha ahụ, ma ihe ha huru bu ozu ndị agha togbocha n'ala. O dikwaghi otu n'ime ndị agha ahụ gbapuru na ndu.

²⁵ Ya mere Jehoshafat na ndị agha ya banyere n'ogbo agha ahụ kwakoro ihe nkwa n'agha. Ha butere otutu ngwa agha, na uwe na ihe ndị ozo di oke onuahia ma ha enweghi ike ibutecha ihe niile. Ihe nkwa n'agha hiri nne ruo na o were ha ubochi ato ibutecha ha.

²⁶ N'ubochi nke anọ ha zokotara na Ndagwurugwu Beraka* ebe ha no too ONYENWE ANYỊ otuto. O bu nke a mere e ji akpo ebe ahụ Ndagwurugwu Beraka ruo taa.

²⁷ Emesia, Jehoshafat duuru ndị Juda na Jerusalem niile laghachi na Jerusalem n'onu, n'ihia na ONYENWE ANYỊ emelara ha ihe ha kwesiri iji nuri onu n'ebe ndi iro ha no.

²⁸ Ha ji une, na ubo akwara, na opi ike bata Jerusalem, gaa n'ulonso ONYENWE ANYỊ.

²⁹ Egwu Chineke dakwasiri alaeze niile bi gburugburu, mgbe ha nuru otu ONYENWE ANYỊ si luo ogo megide ndi iro Izrel niile.

* **20:26** Beraka putara Otuto

³⁰ Ya mere, udo dirị n’alaeze Jehoshafat, n’ihi na Chineke nyere ya udo.

Ogwugwu ọchịchị Jehoshafat

³¹ Jehoshafat ghoro eze juda. O gbara iri afo ato na ise mgbe o malitere ibu eze Juda. O chirị iri afo abuo na ise na Jerusalem. Aha nne ya bu Azuba, nwa Shilhi.

³² O jere ije n’uzo niile nke Asa bu nna ya, o sitekwaghi n’ime ha wezuga onwe ya, o mekwara ihe ziri ezi n’anya ONYENWE ANYI.

³³ Naani na o wezugaghi ebe di elu niile, nke mere na ndi mmadu ka no na-ejighi obi ha niile tukwasị na Chineke nke nna nna ha.

³⁴ Ihe banyere ihe ndi ozo niile mere n’ochichi Jehoshafat, site na mbido ruo na ngwucha, ka e dere n’akwukwo ihe mere nke Jehu nwa Hanani, nke e debanyere n’ime akwukwo akuko ndi eze Izrel.

³⁵ Mgbe ihe ndi a gasiri, Jehoshafat, bu eze juda jikoro onwe ha na Ahazaya, eze Izrel, onye ahụ omume ya joro njo.

³⁶ Ha kwekoritara ka ha na ya wuo otutu ugbo mmiri e ji azu ahia. Emesia, ha wuru ugbo ndi a n’Eziom Geba.

³⁷ Elieza nwa Dodavahu, onye Maresha buru amuma megide Jehoshafat, na-asị, “N’ihi na i kwenyere ka gi na Ahazaya na-azuko ahia, ONYENWE ANYI ga-emebi ihe ndi a i ruru.” Ugbo mmiri ahụ niile kpuru, ha enwekwaghi ike ijeru Tashish zuo ahia.

21

¹ Mgbe ahụ, Jehoshafat sooro nna nna ya ha dina n'ọnwụ, e lie ya n'ebe e liri ha n'obodo Devid. Jehoram nwa ya ghorọ eze n'ọnođụ ya.

² Umunne Jehoram, ndi bukwa umu Jehoshafat bu ndi a: Azaraya, Jehiel, Zekaraya, Azarayu, Maikel na Shefataya. Ndi a niile bu umu Jehoshafat, bu eze Izrel.

³ Nna ha nyere onye obula n'ime ha otutu onyinye nke olaocha, na olaedo, na ihe ndi di oke onuahia, tinyere obodo e wusiri ike n'ime Juda. Ma o mere Jehoram eze, n'ihi na o bu okpara ya.

Jehoram eze Juda

⁴ Mgbe Jehoram mere onwe ya ka o guzosie ike n'ebe alaeze nna ya di, o weere mma agha gbuo umunne ya ndi ikom niile, tinyere ufodu n'ime ndisi Izrel.

⁵ Jehoram gbara iri afọ atọ na abụọ mgbe o malitere ibụ eze. O chirị afọ asatọ na Jerusalem.

⁶ O soro ụzọ ndi eze Izrel, dika ụlọ Ehab mere, n'ihi na o luru ada Ehab. O mere ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI.

⁷ Ma n'agbanyeghi nke a, ONYENWE ANYI achoghi ibibi ulọ Devid, n'ihi ogbugba ndu ahụ ONYENWE ANYI na Devid nwere. N'ihi na o kwere ya nkwa ime ka oriona diiri ya na umu umu ya ruo mgbe ebighi ebi.

⁸ N'oge Jehoram bu eze, ka Edom si n'okpuru Juda nupu isi, hoputara onwe ha eze.

⁹ Ya mere, Jehoram duuru ndisi agha ya na ugbo agha ya niile gaa n'ebe ahụ. O biliri n'abalị

tigbuo ndị Edòm ahụ gbara ya na ndị ọchiagha ụgbọ agha ya gburugburu.

¹⁰ Ya mere, Edòm ka na-enupu isi megide Juda, ruo taa.

Obodo Libna nupukwara isi n'otu oge ahụ, n'ihì na Jehoram gbakọtara ONYENWE ANYÌ Chineke nna nna ya ha azụ.

¹¹ O wukwara ọtụtụ ebe dị elu n'ọtụtụ ugwu nke Juda, mee ka ndị bi na Jerusalem were onwe ha nye ife arụsị. O si otu a duhiekwa Juda.

¹² Jehoram natara akwụkwọ ozi site n'aka Ịlajja onye amụma, nke siri:

“Otu a ka ONYENWE ANYÌ Chineke nke nna gị Devid, kwuru, ‘N'ihì na i soghị ụzọ niile nke nna gị, bụ Jehoshafat, maọbụ nke Asa bụ eze Juda,

¹³ kama ị sooro ụzọ niile nke ndị eze Izrel, meekwa ka ndị Juda na ndị Jerusalem fee chi ọzọ, dika ụlọ Ehab mere. Ị gbuola ụmụnne nke gị, ndị bụ ndị si n'ezinaụlọ nke gị onwe gị, ndị ikom bụ ndị dị mma karịa gị.

¹⁴ Ya mere, ugbu a, ONYENWE ANYÌ ga-eji ihe otiti nke ọrịa tie ndị gị, ụmụ gị ndị ikom, na ndị nwunye gị, na ihe niile i nwere.

¹⁵ Gị onwe gị kwa ga-ada n'oke ọrịa, ọrịa afọ nke na-agaghị ekwe ngwọta. Ọrịa a ga-eme ka eriri afọ gị na-enuputa kwa ụbọchị.’”

¹⁶ ONYENWE ANYÌ mekwara ka ndị Filistia, na ndị Arab, ndị bi nso ndị Kush, bịa luso Jehoram agha.

¹⁷ Ha ji ike bata Juda, buru ihe niile dị mma ha hụrụ n'ụlọeze, tinyere ụmụ nwoke ya niile na

ndị nwunye ya niile. Ọ bụ naanị Ahazaya, nwa ya nwoke nke nta ka ha hapụrụ.

¹⁸ Ọ bụ mgbe nke a gasiri ka ONYENWE ANYI mere ka ọrịa afo nke a na-apughị igwota agwota biakwasị Jehoram.

¹⁹ Mgbe afo abuo gasiri, eriri afo ya nuputara n'ihi ọrịa ahụ. Ọ nwukwara n'oke ihe mgbu. Mgbe e liri ya, e meghi omenaala ikwanye oku olili dika a na-eme n'oge a na-eli ndi eze.

²⁰ Ọ gbara iri afo ato na abuo mgbe o malitere ibu eze Jerusalem. Ọ chiri afo asato nwuo. Onwu ya abughị ihe mwute nye onye obula. E liri ya n'obodo Devid ma o bughị n'ime ili a na-eli ndi eze.

22

Ahazaya eze Juda

¹ Ndi Jerusalem mere Ahazaya, nwa Jehoram nke nta, eze n'onodu ya, n'ihi na ndi na-apunara mmadu ihe n'ike, bu ndi ha na ndi Arab so bata n'ulo ikwu ha, egbuolari umunne ya ndi okenye. Ya mere Ahazaya, nwa Jehoram bu eze Juda malitere ichi.

² Ahazaya gbara iri afo abuo na abuo mgbe o malitere ibu eze. Ọ chiri otu afo na Jerusalem. Aha nne ya bu Atalaya nwa nwa Omri eze Izrel.

³ Ya onwe ya sokwara uzọ niile nke ndi ezinaulo Ehab, n'ihi na nne ya gbara ya ume ime ajo omume.

⁴ O mere ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI dika ezinaulo Ehab mere n'ihi na ha ghorọ ndi ndumodu ya mgbe nna ya nwusiri, nke a wetara odida ya.

⁵ O gbasokwara ndumọdụ ha, mgbe o sooro Joram nwa Ehab, bụ eze Izrel, iga buso Hazael eze Aram agha na Ramot Gilead. Ndi Aram meruru Joram ahụ,

⁶ ya mere, o loghachitere na Jezril ka a gwoọ ya mmeru ahụ ha meruru ya na Ramot, n'agha nke ya na Hazael eze Aram luru.

Mgbe ahụ, Ahazaya nwa Jehoram, eze Juda gara Jezril ileta Joram nwa Ehab, n'ihi na e meruru ya ahụ.

⁷ O bụ site na nleta Ahazaya gara leta Joram, ka Chineke si weta oḍida Ahazaya. Mgbe Ahazaya bjarutere, ya na Joram puru iga zute Jehu nwa Nimshi, onye ahụ ONYENWE ANYI tere mmanu ka o laa ezinaulo Ehab n'iyi.

⁸ Mgbe Jehu no na-emezu ihe e kpebiri n'ikpe banyere ezinaulo Ehab, o zutere ndi ozi Juda na umu ndi ikom umunne Ahazaya, ndi na-ejere Ahazaya ozi, gbuo ha niile.

⁹ O puru icho Ahazaya. Ndi ozi ya jidere ya ebe o zoro onwe ya na Sameria. Ha kputaara ya Jehu onye gburu ya. Ha liri ya, n'ihi na ha kwuru si, "Nwa Jehoshafat ka o bu, onye jiri obi ya niile gbasoo ONYENWE ANYI." Ya mere, o nwekwaghị onye di ike n'ulo Ahazaya ijide alaeze ahụ.

Atalaya na Joash

¹⁰ Mgbe Atalaya, nne Ahazaya huru na nwa ya nwoke anwuola, o gara n'ihu bido igbu ndi niile a muru n'ulo eze, bu ndi ezinaulo eze Juda.

¹¹ Ma Jehosheba, bu nwa nwanyi eze Jehoram, kuuru Joash nwa Ahazaya zopu ya site n'etiti umu eze, bu ndi a choo igbu egbu. O zoro

ya na nwanyị na-elekọta ya anya n'ime ụlọ ndina. N'ihị na Jehosheba, bụ nwa nwanyị eze Jehoram, bụ nwanne Ahazaya, ma burukwa nwunye Jehoiada onye nchụaja, ya mere o jiri zonari Atalaya nwantakiri ahụ, ka o ghara igbu ya.

¹² Ya na ha nogidere na nzuzo n'ime ụlọso Chineke, afo isii, oge ahụ niile Atalaya na-achi n'ala ahụ.

23

¹ N'afọ nke asaa, Jehoiada gosiri idi ike nke obi ya. Ya na ndi ochiagha na-achi nari ndi agha gbara ndu. Ndi a bu: Azaraya nwa Jeroham, Ishmel nwa Jehohanan, Azaraya nwa Obed, Maaseia nwa Adaya na Elishafat nwa Zikri.

² Ha puru gaa akuku niile nke ala Juda kpokota ndi Livayi na ndisi ezinaulo Izrel site n'obodo niile. Mgbe ha biarutere Jerusalem,

³ ogbakọ ahụ niile na eze gbara ndu n'ụlọso ukwu Chineke.

Mgbe ahụ, Jehoiada siri ha, "Nwa eze ga-achi dika ONYENWE ANYI kwere na nkwa banyere agburu Devid.

⁴ Ugbu a, nke a bu ihe unu ga-eme: Otu uzọ n'ime uzọ atọ nke ndi nchujaja na ndi Livayi, bu ndi ga-abia oru n'ubochi izuike ga-abu ndi ga-eche onu uzọ niile nche.

⁵ Otu uzọ n'ime uzọ atọ nke ozọ ga-anọ n'ulọeze, ebe otu uzọ ga-anọ n'onu uzọ Ntola. Ndi ozọ niile ga-anọ gburugburu mputa ụlọso ONYENWE ANYI.

⁶ O dighi onye obula ga-abata n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI kari naani ndi nchujaja na ndi Livayi ndi no oru, ha ga-abata n'ihhi ha bu ndi edoro nso, ma ndi ozọ niile ga-edebe iwu ONYENWE ANYI, ghara ibata.

⁷ Ndi Livayi ga-edo onwe ha gburugburu eze, onye obula ga e jide ihe agha n'aka ya. Onye obula batara n'ime ulonso ahụ ka a ga-egbu. Noronu eze nso, ebe obula o gara, mgbe o napu n'ezi na mgbe o na-aba n'ime."

⁸ Ndi Livayi na ndi ikom Juda niile mere dika Jehoiada, onye nchujaja nyere n'iwu. Onye obula kpooro ndi ikom ya, ma ndi na-abata iru oru n'ubochi izuike ma ndi na-emechi oru. N'ihhi na Jehoiada onye nchujaja ezipughị otu obula n'ime ndi oru ahụ niile.

⁹ O nyere ndi ochiagha ahụ na-elekota nari ndi agha, ube na ota ukwu na ota nta niile, ndi burii nke eze Devid, bu ndi di n'ulonso Chineke.

¹⁰ O guzobere ndi ikom niile ahụ, onye obula ji ngwa agha ya n'aka ya, nodu eze gburugburu na nso ebe ichu aja na ulonso ukwu ahụ. Site n'akuku ndida ruo n'akuku ugwu nke ulonso ukwu ahụ.

¹¹ Jehoiada na umu ya ndi ikom kpoputara nwa eze, kpuke ya okpueze n'isi, ha nyere ya otu akwukwo nke ihe ogbugba ndu ahụ, chie ya eze. Ha tekwarara ya mmanu ibu eze, tie mkpu si, "Ka eze diri ndu ruo mgbe ebighi ebi!"

¹² Mgbe Atalaya nuru mkpotu ndi mmadu, ndi na-agba oso na-eto eze, o gakwuru ha n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI.

13 O lepuru anya, ma lee eze, ka o guzo n'akuku ogidi ya di na mbata. Ndiisi na ndi na-afu opi no n'akuku eze, ndi niile nke ala ahụ nokwa na-anuri onu na-afu opi. Ndi obu abu jikwa iti egwu na-edu n'abu otuto. Mgbe ahụ, Atalaya dowara uwe ya, si, "Nke a bu nnupu isi megide eze! Nke a bu nnupu isi megide ochichi!"

14 Jehoiada, bu onye nchujaja zipuru ndi ochiagha na-achi nari ndi agha, bu ndi na-elekota usuu ndi agha, si ha, "Sitenu n'etiti ahiri ahụ kpuputa ya n'etiti ahiri unu, onye obula nke gbasoro ya, werenu mma agha gbuo onye ahụ." N'ihu na onye nchujaja siri, "Ka egbula ya na ulonso ukwu ONYENWE ANYI."

15 Ya mere, ha jidere ya mgbe o rutere na mbata nke onu uzọ inyinya n'ogige uloze, ebe ahụ ka ha gburu ya.

16 Jehoiada mere ka ogbugba ndu di, na ya, na ndi mmadu, na eze, ga-abu ndi nke ONYENWE ANYI.

17 Ndi niile ahụ gara n'ulo nchujaja Baal kwatuo ya. Ha tidasiri ebe nchujaja na arusi niile di n'ebe ahụ, gbukwaa Matan onye nchujaja Baal n'ihu ebe ichu aja ahụ.

18 Mgbe ahụ, Jehoiada nyefere nlekota nke ulonso ukwu ONYENWE ANYI n'aka ndi nchujaja bu ndi Livayi, bu ndi Devid nyere oru ichu aja nsure oku nke ONYENWE ANYI n'ime ulonso, dika e dere ya n'iwu Mosis, n'iji onu na ibu abu dika Devid nyere n'iwu.

19 O debekwara ndi nche n'onu uzọ ama ulonso ukwu ONYENWE ANYI, igbochi ka onye

ọbụla nke na-adighi ọcha n'uzo ọbụla ghara ibanye.

²⁰ O kpooro ndi ochiagha na-achi nari ndi agha, na ndi a na-asopuru, na ndi na-achi achi, na ndi ala ahụ niile, duputa eze site n'ulonso ONYENWE ANYI. Ha bara n'uloeze site n'onu uzo ama nke di Elu, mee ka eze nokwasị n'elu ocheeze.

²¹ Ndi ala ahụ niile nuriri onu nke ukwuu, obodo ahụ dakwara juu, n'ihu na e ji mma agha gbuo Atalaya n'uloeze.

24

Joash edozie ulonso ukwu Onyenwe anyi

¹ Joash gbara afọ asaa mgbe e mere ya eze, o chiri iri afọ anọ na Jerusalem. Aha nne ya bu Zibia onye Biasheba.

² Joash mere ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI n'afọ niile nke Jehoiada bu onye nchujaja, di ndu.

³ Jehoiada lutaara ya ndi inyom abuo, ndi mutaara ya umu ndi ikom na umu ndi inyom.

⁴ Mgbe ihe ndi a gasiri, Joash kpebiri ime ka ulonso ukwu ONYENWE ANYI di ohuru.

⁵ O kpoqotara ndi nchujaja na ndi Livayi niile si ha, "Gaanu n'obodo Juda niile nakota ego utu afọ n'aka ndi Izrel niile, maka iwuzi ulonso Chineke unu. Meenu ya ugbu a." Ma ndi Livayi emeghi ya ngwangwa.

⁶ Ya mere, eze kporo Jehoiada bu onyeisi nchujaja si ya, "Gini mere i mebeghi ka ndi Livayi gaa nakotaa, site n'aka ndi bi n'obodo Juda niile, na n'obodo Jerusalem, ego utu nke Mosis ohu

ONYENWE ANYÌ na oḡbakọ ụmụ Izrel nyere n'iwu maka ụlọ ikwu nke iwu oḡbugba ndụ?"

⁷ N'oge a ụmụ ndị ikom Atalaya, nwanyị oḡoḡ ahụ tipuru ụlọnsọ Chineke, bukorọ ihe nsọ niile e ji efe ONYENWE ANYÌ dī n'ime ya maka Baal.

⁸ Ya mere, eze nyere iwu ka e wuo igbe onyinye, nke a ga-adọba n'ọnụ ụzọ e si abanye ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYÌ.

⁹ A kposara ya na Juda na Jerusalem niile sị ka ha wetara ONYENWE ANYÌ ụtụ nke Mosis ohu Chineke kwagidere ụmụ Izrel n'ozara na ha ga na-atụ.

¹⁰ Ndiisi na ndị mmadụ niile jiri obi ụtọ tuta ụtụ ha. Ha jiri onyinye ha bịa tūnye ha n'igbe onyinye ahụ, tutu ruo mgbe o juru n'ọnụ.

¹¹ Mgbe oḡbula ndị Livayị bubataara ndị ozi eze igbe ahụ, ha hụ na-atujuola ya ego, ode akwukwọ eze ya na onyeozi nke onyeisi nchụaja ga-awuputa ihe dī n'igbe, ma bughachi okpokoro igbe ahụ n'ọnọdụ ya. Otu a ka ha mere otutu oge ruo mgbe ha nwetara otutu ego dī ukwu.

¹² Eze na Jehoiada weere ego ahụ niile nyefee ha n'aka ndị ọrụ ụlọ ONYENWE ANYÌ dī n'aka, ha chọtara ndị ọka na-edo nkume, na ndị okpo ntụ.* Ha tinyere ọrụ ime ka ụlọnsọ ahụ dī oḡurū n'aka ndị a. Ha gokwara ndị ụzụ biara kpuo ihe niile gbasara bronz na igwe e ji ruo ọrụ ahụ.

¹³ Ndi e nyefere ọrụ ahụ n'aka ji obi ha niile ruo ọrụ nke mere na ọrụ ahụ gara n'ihu nke oma. Ha ruziri ụlọnsọ ukwu Chineke dika atumatu ya mbụ si dī, meekwa ya ka o sie ike karịa.

* **24:12** Ya bụ, kapinta

14 Mgbe ha rusiri oru niile, ha weghachitere ego foduru, nye ya eze na Jehoiada, ha were ya ruta ngwa ije ozi maka ulonso ONYENWE ANYI, ngwa ije ozi na ihe isure aja nsure oku, na ngaji, ya na efere di iche iche, na ihe olocha na olaedo. A na-achụ aja nsure oku n'ulonso nye ONYENWE ANYI ubochi niile Jehoiada di ndu.

15 Ma Jehoiada mere nnoo agadi, juputakwa n'otutu afo, o nwuru mgbe o gbara nari afo na iri afo ato.

16 E liri ya n'ebe a na-eli ndi eze n'obodo David n'ihu ihe oma niile o meere Izrel na Chineke na ulonso ya.

Ajoo omume Joash

17 Mgbe Jehoiada nwusiri, ndiisi Juda biara ikwanyere eze Joash ugu. O gekwara ha nti.

18 Ha hapuru ulonso ukwu ONYENWE ANYI Chineke nna nna ha, fee ogidi Ashera na arusi ndi ozo. N'ihu ikpe omuma ha wetaara onwe ha, iwe Chineke dakwasiri Juda na Jerusalem.

19 ONYENWE ANYI zitere otutu ndi amuma, ndi biara buo amuma maka ikpoghachi ha azu, ma ha mesiri obi ha ike, ju ige nti.

20 Mgbe ahụ, Mmuo nke Chineke biakwasiri Zekaraya nwa Jehoiada onye nchaja. O guzoro n'ihu oha na eze gwa ha okwu si; "Otu a ka Chineke siri, 'Gini mere unu ji enupu isi n'iwu ONYENWE ANYI? Ihe agahi agara unu nke oma. Unu agbakutala ONYENWE ANYI azu, ugbu a, ya onwe ya agbakutakwala unu azu.'"

²¹ Ma ndịisi Juda niile gbara izu megide ya, sitekwa n'iwu eze nyere ha ji nkume tugbuo ya n'ogige ụlonsọ ukwu ONYENWE ANYỊ.

²² Eze Joash echetaghị ebere nke nna Zekaraya bụ Jehoiada meere ya kama o gburu nwa ya. Ma mgbe ọ na-anwụ, ọ sirị, “Ka ONYENWE ANYỊ hụkwa mmeso ọjọọ a ma kwụọkwa unu ụgwọ ajọ omume unu niile.”

²³ O ruo ka ọ gbara otu afọ, ndị agha Aram bịaara imegide Joash, ha wakporo Juda na Jerusalem gbuo ndị ndu niile site n'etiti ndị mmadụ. Ha zigaara eze ha nọ na Damaskos ihe niile ha kwatara n'ike.

²⁴ N'agbanyeghị na ndị Aram kpọọ naanị ndị ikom ole na ole bịa, ONYENWE ANYỊ raara igwe ndị agha dī ukwu ranye ha n'aka. N'ihī na Juda gbakutara ONYENWE ANYỊ azụ, bụ Chineke nke nna nna ha, e mezuru ihe niile e kpere n'ikpe n'ahụ Joash.

²⁵ Mgbe ndị agha Aram lara, hapụ Joash n'ọnọdụ mmerụ ahụ dī ukwu, ndịisi ozi ya gbara izu gbuo ya, n'ihī ogbugbu o gburu nwa Jehoiada, onye nchụaja. Ha gburu ya mgbe o dina n'ihē ndina ya. Emesịa, ha liri ya n'obodo Devid, ma ọ bughị n'ebe a na-eli ndị eze.

²⁶ Ndị gbara izu gbuo ya bụ Zabad, onye nne ya bụ Shimeat onye Amon, na Jehozabad, onye nne ya bụ Shimrit onye Moab.

²⁷ Ihe niile gbasara Joash na ụmụ ya, na amụma niile e buru banyere ya, na otu e si wuzie ụlonsọ ukwu Chineke, ka e dere n'akwụkwọ akụkọ ndị eze Izrel niile. Mgbe Joash nwurụ, Amazaya nwa ya ghoro eze Juda.

25

Amazaya eze Juda

¹ Amazaya gbara iri afọ abụọ na ise mgbe e mere ya eze, ọ chiri dika eze iri afọ abụọ na itoolu na Jerusalem. Nne ya bụ Jehoadin onye Jerusalem.

² O mere ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI, ma o jighi obi ya niile mee nke a.

³ Mgbe alaeze guzosiri ike n'okpuru ochichi ya, o gburu ndi ozi ahụ gburu eze, bu nna ya.

⁴ Ma o meghi ka umu ha nwuo, kama o gbasoro usoro ihe e dere n'akwukwo iwu Mosis, ebe ONYENWE ANYI nyere iwu si: "Ndi muru umu agaghi anwu n'ih ihe umu ha metara, maobu mee ka umu nwuo n'ih ihe ndi muru ha metara, onye obula ga-anwu n'ih mmehie nke aka ya."

⁵ Amazaya kpokotara ndi Juda, guzo ha dika ezinaulo ha si di, kenye ha n'okpuru ndi ochiagha na-achi otutu puku ndi agha, na ndi na-achi otutu nari ndi agha, bu ndi Juda na ndi Benjamin niile. Mgbe o guru ndi di afọ iri abuo maobu kari onu, o choputara na ha di nari puku ndi ikom ato ndi tozuru iji ube na ota buo agha.

⁶ O ji nari talenti olocha gota nari puku ndi agha site n'ala Izrel.

⁷ Ma otu onye nke Chineke biakwutere ya, si ya; "Eze, ka ndi agha a si Izrel ghara isonyere gi, n'ih na ONYENWE ANYI anonyereghi ndi Izrel, o nonyereghi onye obula sitere n'Ifrem.

⁸ A sikwari na i jiri obi dimkpa ga agha a, Chineke ga-eme ka ndi iro gi merie gi, n'ih na

Chineke bụ onye nwere ike inyere mmadu aka maobu ime ka o sụọ ngongọ.”

⁹ Amazaya siri onye nke Chineke ahụ, “Gini kwanu ka anyi ga-eme banyere nari ego talenti m kwuru maka ndi agha Izrel?”

Onye nke Chineke ahụ zara, “ONYENWE ANYI puru inye gi kari nke ahụ.”

¹⁰ Amazaya zighachiri ndi agha Izrel ahụ azu ka ha laa, bu ndi a si n'Ifrem biakwute ya. Ha were iwe nke ukwu megide Juda, jirikwa oke iwe laghachi n'ulo ha.

¹¹ Amazaya duuru ndi agha ya gaa na Ndagwu-rugwu Nnu, ebe o gburu ndi ikom Sia di puku iri.

¹² Ndi agha Juda nwudoro puku ndi ikom iri ozo na ndu, duru ha gaa n'elu nkume di elu, si n'ebe ahụ tuda ha niile, nke mere na ha niile kupiasiri.

¹³ Ma ndi agha ahụ Amazaya zilagara, ka ha ghara iso ya gaa agha, wakporo otutu obodo ndi Juda site na Sameria ruo Bet-Horon. Ha gburu puku mmadu ato n'ime ha, bukorokwa otutu ihe nkwata n'agha, buru ha laa.

¹⁴ Mgbe Amazaya sitere n'agha ebe o gburu otutu ndi Edom lota, o bulatara chi* nke ndi Sia. O guzobere ha dika chi ndi nke aka ya, kpo isi ala nye ha ma surekwa aja nsure oku na-esi isi utu nye ha.

¹⁵ Iwe ONYENWE ANYI di ukwu megide Amazaya. O zigaara ya onye amuma, onye siri, “N'ih i gini ka iji aju ase site n'aka chi nke ndi

* **25:14** Ya bu, arusi

ahụ, bụ ndị na-enweghị ike ịzọpụta ndị ha site n'aka gị?"

¹⁶ Mgbe ọ ka kpụ okwu n'ọnu ya, eze siri ya; "Mechie ọnu! Ị choro inwu? Ole mgbe ka anyị mere gị onye na-adụ eze odu?"

Ya mere, onye amuma ahụ kwusiri, ma si, "Amaara m na Chineke ekpebiela ịla gị n'iyi, n'ihia na i mere nke a ma jukwa ige nti na ndumodu m."

¹⁷ Emesia, mgbe Amazaya, eze Juda gbachara izu ya na ndi ndumodu ya, o zigara Jehoash nwa Jehoahaz, nwa Jehu, eze Izrel ozi ima aka, si, "Bia ka dimkpa na ibe ya zute ihu na ihu n'agha."

¹⁸ Ma Jehoash eze Izrel, zighachiri ozi nye Amazaya eze Juda, si; "Uke di na Lebanon zigaara osisi sida nke di na Lebanon ozi si ya, 'Nye nwa m nwoke nwa gị nwanyi ka o buru nwunye ya.' Mgbe ahụ, anụ ohi nke di na Lebanon gafetere ebe ahụ zopia uke ahụ.

¹⁹ Ị na-asị onwe gị, na i meriela Edom, ugbo a, mpako abatala, isi a na-ebu gị. Ma ndu n'ulo gị. N'ihia gini ka i ga-eji kpaliere onwe gị nsogbu, si otu a wetara onwe gị na Juda odida?"

²⁰ Ma Amazaya egeghi nti, n'ihia na Chineke na-akwado inyefe ya n'aka Jehoash onye iro ha, n'ihia na ha choro chi ndi Edom gawa.

²¹ Ya mere, Jehoash bu eze Izrel buliri agha. Ya na Amazaya eze Juda zutere ihu na ihu n'agha na Bet-Shemesh, di n'ala Juda.

²² Ndi Izrel meriri ndi Juda, mee ka ha gbalaga, nwoke obula n'ulo ya.

²³ Jehoash, bụ eze Izrel nwudere Amazaya eze Juda, nwa Joash, nwa Ahazaya na Bet-Shemesh. Mgbe ahụ, Jehoash duuru ya bịa na Jerusalem, kwada mgbidi Jerusalem, site n'Ọnụ ụzọ ama Ifrem ruo n'ọnụ ụzọ ama Nkuku, nke ogologo ya ruru nari nzo ụkwu isii.

²⁴ O chikoro oiaedo na oiaocha niile na ngwongwo niile ahutara n'ulonso ukwu Chineke, nke e tinyere n'aka Obed-Edom ilekota, tinyekwara akụ niile di n'uloeze. O dororo otutu ndi mmadu n'agha, kporo laghachi na Sameria.

²⁵ Amazaya nwa Joash, eze Juda noro ndu afo iri na ise, mgbe Jehoash nwa Jehoahaz, eze Izrel nwusiri.

²⁶ Ma banyere ihe ndi ozo niile mere n'oge ochichi Amazaya, site na mmalite ruo ogwugwu, o bu na e deghi ha n'akwukwo akuko ndi eze Juda na Izrel?

²⁷ Site n'oge Amazaya gbakutara ONYENWE ANYI azu, ha gbara izuzu imegide ya n'ime Jerusalem. O gbapuru gbalaga Lakish, ma ha zipuru ndi ikom churu ya gaa Lakish, gbuo ya n'ebe ahụ.

²⁸ Ha bulatara ozu ya n'elu inyinya, e lie ya n'ebe e liri nna nna ya ha n'obodo Juda.

26

Uzaya eze Juda

¹ Mgbe ahụ, ndi Juda mere Uzaya* eze n'onodu Amazaya nna ya, mgbe o di naani afo iri na isii.

* **26:1** Onye a na-akpokwa *Azaraya*

2 O bu Uzaya wughariri obodo Elat, nwe-taghachi ya nye Juda mgbe eze bu Amazaya sooro ndi nna nna ya dinaa n'onwu.

3 Uzaya di afọ iri na isii mgbe o malitere ichi dika eze. O chiriri iri afọ ise na abụọ na Jerusalem.

4 O soro nzo ukwu nna ya bu Amazaya mee ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI.

5 Uzaya chosiri Chineke ike ubochi niile nke Zekaraya na-adi ndu, bu onye mere ka o ghotu itu egwu Chineke. Mgbe niile, dika o na-achọ ONYENWE ANYI, Chineke nyere ya oganihu.

6 O busoro ndi Filistia agha, ma kudakwa mgbidi niile nke Gat, Jabna, na Ashdod. Emesia, o wuziri otutu obodo di n'akuku Ashdod na n'ebe ndi ozo n'obodo Filistia.

7 Chineke nonyeere ya n'ogu niile o lusoro ndi Filistia, na ndi Arab bi na Gua Baal na ndi Meunim.

8 Ndi Amon na-atutara ya utu afọ niile, ude aha ya ruru o buladi ala Ijipt n'ihi na o ghorọ onye di ike nke ukwu.

9 O wuru otutu ulo elu nche na Jerusalem na nkuku Onu Uzo Ama, n'Onu Uzo Ama Ndagwurugwu, na nkuku mgbidi, wusie ha ike.

10 O wukwara otutu ulo elu nche siri ike n'ozara, gwuokwa otutu olulu mmiri n'ihi na o nwere otutu anu ulo na ndagwurugwu, na n'ala di larii. O huru iru oru ubi n'anya, n'ihi ya, o nwere otutu ndi na-aru oru n'ubi na ubi vaini ya di n'ala ugwu ugwu, na n'ala ndi di na ndagwurugwu.

11 Uzaya nwere ndi agha onuogugu ha di ukwu, ndi a zuziri azuzi, na ndi no na njikere

mgbe niile ipu ibu agha dika onuogugu e kewaputara ha si di. O bu Jeiel, ode akwukwo na Maaseia, onyeisi ozi no n'okpuru Hananaya, otu n'ime ndiisi ozi eze, ka o di n'aka iguputa ndi agha ga-apu ibu agha.

¹² Ndi agha a nwekwara puku ndiisi agha abuo na nari isii, ya bu 2,600.

¹³ Onuogugu ndi agha ahụ niile di nari puku ato na asaa, na nari ise, ya bu, 307,500. Ha bu ndi a zuziri nke oma, ndi di nnoo ike iguzo n'azu eze ibu agha megide ndi iro ya.

¹⁴ Uzaya nyere ndi agha niile, ota, na ube, na uwe agha, na okpu igwe, na uwe agha igwe, uta na nkume na-akwo murumuru, nke ndi na-atu iche ji alu ogo.

¹⁵ O meputakwa ihe ncheputa ohuru na Jerusalem, nke ndi nwere amamihe cheputara, bu nke a ga-eguzobe n'ulo elu nche nakwa n'elu nkuku mgbidi, ka ndi agha nwee ike jiri ha gbaa aku maobu tuo nkume ukwu site n'elu mgbidi ahụ niile. Ude aha ya gbasara ruo ebe di anya, n'ihi na-eneere ya aka n'uzo di ukwu ruo mgbe o ghoru onye di ike.

¹⁶ Ma mgbe Uzaya ghoru onye di ike, nganga wetaara ya odida. O bu onye na-ekwesighi ntukwasi obi nye ONYENWE ANYI bu Chineke ya, o banyere n'ime ulonso ONYENWE ANYI ka o chuo aja ihe nsure oku na-esi isi utu n'elu ebe ichu aja.

¹⁷ Azaraya onye nchujaja na ndi nchujaja ONYENWE ANYI iri asato ozo bu dimkpa jekwuru ya n'ebe ahụ.

¹⁸ Ha guzogidere eze bu Uzaya, si ya, "Uzaya, i kwesighi ibata n'ebe a jiri aka gi suree ihe nsure

ọkụ na-esi isi uto nye ONYENWE ANYI. Nke a bu ọrụ diri naani ndi nchujaja ndi bu umu Eron, ndi a hoputara doo iche maka ọrụ a. Site n'ebe nso a puo, n'ihu na i gosila onwe gi dika onye nakwesighi ntukwasi obi. Ozo i gaghi enwekwa nsopuru site n'aka ONYENWE ANYI Chineke gi."

¹⁹ Uzaya onye ji ihe igu oku nke e ji esure ihe nsure oku na-esi isi uto ahụ n'aka, were iwe nke ukwu megide ndi nchujaja ahụ. Mgbe o no nabara ndi nchujaja mba n'ihu ebe ichu aja nke di n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI, lee ekpenta putara ya n'egedege ihu.

²⁰ Mgbe Azaraya onyeisi nchujaja, na ndi nchujaja ozo niile lere ya anya, ha huru na ekpenta agbaala ya n'egedege ihu ya, ha mere ka o site n'ebe ahụ puo ngwangwa. Ya onwe ya kwa chokwara isite n'ebe ahụ puo ngwangwa, n'ihu na ONYENWE ANYI tiri ya ihe otiti.

²¹ Eze Uzaya bu onye ekpenta ruo ubochi onwu ya. O biri n'ulo ewupuru iche, ebe o bu onye ekpenta, na onye amapuru site n'ulonso ONYENWE ANYI. Jotam nwa ya ghoru onye nlekota uloze, na-achikwa ndi ala ahụ.

²² Ihe ndi ozo niile mere n'oge ochichi Uzaya, site na mmalite ruo ogwugwu, onye amuma Aizaya nwa Emoz deturu ha n'akwukwo.

²³ Uzaya soro ndi nna nna ya dina n'onwu, e lie ya nso n'ohia ebe a na-eli ozu nke diiri ndi eze, maka na ndi mmadu siri, "O bu onye ekpenta." Jotam nwa ya, ghoru eze n'onodu ya.

Jotam eze Juda

¹ Jotam gbara iri afọ abụọ na ise mgbe e mere ya eze. Ọ chiri afọ iri na isii na Jerusalem. Nne ya bụ Jerusha nwa Zadok.

² O mere ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI dika nna ya Uzaya mere, ma o meghi dika nna ya, o banyeghi n'ime ulonso ONYENWE ANYI. Ma ndi mmadu gara n'ihu na-eme omume ha ruru aru.

³ Jotam wughariri Onu Uzọ Ama nke di Elu nke ulonso ukwu ONYENWE ANYI, ruokwa otutu oru n'elu mgbidi nke ugwu Ofel.

⁴ O wuru otutu obodo n'ala ugwu ugwu Juda, wuokwa otutu ebe e wusiri ike na ulo elu nche n'oke ohia.

⁵ Jotam busoro eze ndi Amon agha, meriekwa ha. N'afọ ahụ, ndi Amon bunyere ya nari talenti olaocha, na bushel oka iri puku na puku abuo, na bushel oka balị iri puku na puku abuo.

⁶ Jotam ghorọ eze di ike n'ihhi na o kpachara anya debe iwu ONYENWE ANYI Chineke ya.

⁷ Ihe ndi ozọ niile n'oge ochichi Jotam, tinyere ihe gbasara agha niile o luru, na ihe ndi ozọ niile nke o mere, e deturu ha n'akwukwo akuko ndi eze Izrel na Juda.

⁸ O gbara iri afọ abụọ na ise mgbe e mere ya eze. Ọ chiri afọ iri na isii na Jerusalem.

⁹ Jotam sooro ndi nna nna ya dina n'onwu, e lie ya n'obodo Devid. Ehaz nwa ya nwoke ghorọ eze n'onodu ya.

¹ Ehaz gbara iri afo abuo mgbe o malitere ibu eze. O chikwara afo iri na isi n'ime Jerusalem, ma o meghi ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI, dika nna ya Devid mere.

² O gbasoro uzo niile nke ndi eze Izrel, kpuokwa arusi di iche iche maka ofufe arusi Baal.

³ O surere ihe nsure oku na-esi isi utu di iche iche n'ime Ndagwurugwu nke Ben Hinom, surekwaa umu ya n'oku. O gbasoro omenaala niile ruru aru nke ndi mba ozo, ndi ahu ONYENWE ANYI chupuru site n'ihu ndi Izrel.

⁴ O churu aja surekwaa ihe nsure oku aja na-esi isi utu n'ebe niile di elu, n'elu uguwu niile, na n'okpuru osisi ndu obula.

⁵ N'ihia ya, ONYENWE ANYI Chineke ya nyefere ya n'aka eze ndi Aram. Ndi Aram lugburu ya, kporo otutu n'etiti ndi ya dika ndi mkporo kpota ha n'Damaskos.

E nyefekwara ya n'aka eze Izrel, onye gburu otutu ndi agha ya.

⁶ N'otu ubochi, Peka nwa Remalaya gburu nari puku ndi agha Juda na iri puku abuo. Ihe ndi a mere n'ihia na ha gbakutara ONYENWE ANYI Chineke nna nna ha azu.

⁷ Zikri onye Ifrem, onye bu dike n'agha, gburu Maaseia, nwa eze, na Azrikam onye na-elekota uloeze. O gbukwara Elkena onye na-esota eze.

⁸ Ndi Izrel sitere n'etiti umunne ha ndi Juda dota ndi inyom, na umu okorobia, na umu agboghobia onuogugu ha di nari puku abuo n'agha. Ha buokwaara otutu ihe ndi ozo ha kwatara n'agha laghachi na Sameria.

⁹ Ma Oded, onye amụma ONYENWE ANYỊ, nọ na Sameria n’oge a. O pụrụ jekwuru ndị agha ahụ na Sameria si ha, “ONYENWE ANYỊ Chineke nna nna unu ha mere ka unu merie ndị Juda n’ihi na ha na-efe arụsị. Ma unu ji ọnụma gbuo ha, nke mere na ụzụ tūrụ ruo n’eluigwe.

¹⁰ Ugbu a, unu na-achọkwa ime ndị ikom na ndị inyom Juda na Jerusalem ndị ohu unu? Ma unu abughị ndị ikpe mmehie mara n’ebe ONYENWE ANYỊ Chineke unu nọ?

¹¹ Ugbu a, geenụ ntị n’ihe m na-ekwu. Kpoghachinụ ụmụnna unu ndị a unu dọtara n’agha n’ulo ha, n’ihi na ugbu a ONYENWE ANYỊ na-ewe oke iwe megide unu.”

¹² Ufọdu ndịisi ndị Ifrem, bu Azaraya nwa Jehohanan, na Berekaya nwa Meshilemot, na Jehizkaya nwa Shalum, na Amasa nwa Hadlai, biliri guzogide ndị ahụ si agha na-alọta.

¹³ Ha siri, “Unu akpobatakwa ndị a unu dọtara n’agha n’ebe a, n’ihi na unu mee ya, anyị ga-abụ ndị ikpe maara n’ihu ONYENWE ANYỊ. Unu choro itukwasị ihe na mmehie na ikpe omuma anyị? N’ihi na ikpe omuma anyị adila ukwuu, iwe ya di oku na-adikwasikwa n’ahụ Izrel.”

¹⁴ Ya mere, ndị agha ahụ hapuru ndị mkporo ahụ na ihe niile ha bulatara, n’ihu ndị ozi na igwe mmadu ahụ niile.

¹⁵ Mgbe ahụ, ndị ikom ahụ akporo n’aha n’aha duuru ndị mkporo ahụ, manye aka n’ihe ahụ niile a dọtara n’agha weputa uwe, na nri, na mmanya na akpukpoukwu, na mmanu, nyeghachi ha ndị ahụ niile a dọtara n’agha. Ha bulitere ndị orịa nọ n’etiti ndị ahụ a dọtara

n'agha kukwasị ha n'elu inyinya ibu. Emesịa, ha duuru mmadụ ahụ niile dughachiri ha ndị ha nọ na Jeriko, obodo nkwụ. Emesịakwa, ha laghachikwara azụ na Sameria.

¹⁶ N'oge ahụ, eze Ehaz zigara ndị eze Asirịa ozi ka ọ bịa nyere ya aka.

¹⁷ Ndị Edom bịara ọzọ buso Juda agha, ma dorokwa otutu n'ime ha n'agha.

¹⁸ Ndị Filistia na-ebusokwa ufodu obodo Juda di na mgbada ugwu, na Negeb agha. Ha meriri ma bichikwaa obodo ndi a; Bet-Shemesh, na Aijalon, na Gederot, na Soko, na Timna, na Gimzo, na obodo nta niile gbara ha gburugburu.

¹⁹ Ma ONYENWE ANYI wedara Juda n'ala n'ihu Ehaz, eze Izrel onye mere ka ihe ojoo baa uba na Juda, na-ekwesighi ntukwasị obi ya nye ONYENWE ANYI.

²⁰ Mgbe Tiglat-Pilesa* eze ndi Asiria bịara, o wetaara Ehaz nsogbu kama enyemaka.

²¹ Ehaz weere ufodu ihe di n'ulonso ONYENWE ANYI, na nke di n'uloeze, sitekwa na n'ulo ndiisi obodo, were ha nye eze Asiria, ma ihe ndi a enyereghị ya aka.

²² N'oge nsogbu ya, eze Ehaz gakwara n'ihu buru onye na-ekwesighi ntukwasị obi nye ONYENWE ANYI.

²³ O churu aja nye chi niile nke Damaskos, bu ndi meriri ya n'agha. O siri, "N'ihu na chi nke ndi eze Aram nyeere ha aka, ha ka m ga-achuru aja, ka ha nwee ike nyere m aka." Ma ha bu ihe wetaara ya odida, burukwa odida nye Izrel niile.

* **28:20** Nke a bu otu ozo e si akpo *Tiglat-Pilesa*

²⁴ Ehaz chikọtara ngwongwo niile dị n'ụlọnsọ ukwu Chineke, gbujasịa ha. O mechiri ọnu ụzọ niile e si abanye n'ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYỊ, ma wuo ọtụtụ ebe ichụ aja na nkuku ụzọ niile n'ime Jerusalem.

²⁵ N'obodo niile ọbụla na Juda, o wuru ebe dị elu maka ichụ aja dị iche iche nye chi ndị ọzọ, si otu a kpasuo ONYENWE ANYỊ, bụ Chineke nna nna ya ha iwe.

²⁶ Ma banyere ihe ndị ọzọ niile mere n'oge ọchịchị ya, site na mmalite ruo ọgwụgwụ, ọ bụ na e degħi ha n'akwukwọ akụkọ ihe mere n'oge ndị eze Juda na Izrel?

²⁷ Ehaz soro nna nna ya ha dina n'ọnwu, e lie ya n'obodo Jerusalem, ma ọ bughị n'ime ili ebe a na-eli ndị eze Izrel. Hezekaya nwa ya, ghorọ eze n'ọnọdụ ya.

29

Hezekaya edoo ụlọnsọ ukwu Chineke nsọ

¹ Hezekaya gbara iri afọ abụọ na ise mgbe ọ malitere ị bụ eze. Ọ chiri iri afọ abụọ na itoolu na Jerusalem. Aha nne ya bụ Abija, ada Zekaraya.

² O mere ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYỊ dika nna nna ya Devid mere.

³ N'ónwa mbụ nke afọ ahụ e mere ya eze ka o meghere ụlọnsọ ONYENWE ANYỊ, mezie ime ya.

⁴ Ọ kpọrọ ndị Livayi, na ndị nchụaja niile oku n'akụkụ ọwụwa anyanwụ nke ụlọnsọ ukwu Chineke,

⁵ gwa ha okwu sị ha, "Geenu m ntị unu ndị Livayi, doonu onwe unu nsọ, dokwaanụ ụlọnsọ

ukwu ONYENWE ANYỊ Chineke nna nna unu nsọ. Wezuganụ ihe arụ niile dị n'ebe nsọ nke ụlonsọ ahụ.

⁶ N'ihị na nna anyị ha bụ ndị na-ekwesighị ntụkwasi obi; ha mere ihe joro njo n'anya ONYENWE ANYỊ bụ Chineke anyị, hapụ ya. Ha wepuru ihu ha site n'ebe obibi ONYENWE ANYỊ, gbakutakwa ya azụ.

⁷ Ha mechikwara ụzọ ndị e si abanye na mputa onu ulo ahụ, menyuokwa oku di n'ime ya. E surekwaghị ihe nsure oku na-esi isi uto, o dikwaghị aja nsure oku obula a churu nye Chineke nke Izrel.

⁸ N'ihị nke a ka iwe ONYENWE ANYỊ ji dakwasi Juda na Jerusalem. O meela ka ha buru ihe oke egwu, na oke ihere na oke ujo, dika unu jirila anya unu hu.

⁹ E gburu nna anyị ha n'agha, dotakwa ndi nwunye anyi na umu okorobia na umu agboghobia anyi n'agha n'ihị ya.

¹⁰ Ma ugbu a, achoro m ka anyi na ONYENWE ANYỊ Chineke nke Izrel gbaa ndu, ka iwe ya juru n'ebe anyi no.

¹¹ Umụ m, o kwesighi ka unu gbakuta oru unu azu ozo, n'ihị na ONYENWE ANYỊ hoputara unu iguzo n'ihu ya, na ijere ya ozi, na iru oru n'ihu ya, na ichuru ya aja ihe nsure oku na-esi isi uto."

¹² N'oge a ndi Livayi ndi a malitere oru:

site n'ikwu Kohat:

Mahat na Amasai, na Juel nwa Azaraya;
n'ikwu Merari:

Kish nwa Abdi, na Azaraya nwa Jehalelel;
 n'ikwu Geshon:
 Joa nwa Zima, na Eden nwa Joa;
¹³ n'ikwu Elizafan:
 Shimri, na Jeiel;
 n'ikwu Asaf:
 Zekaraya, na Matanaya;
¹⁴ n'ikwu Heman:
 Jehiel, na Shimei;
 n'ikwu Jedutun:
 Shemaya, na Uziel.

¹⁵ Mgbe ha kpokotara umunna ha bu ndi Livayi, dokwaa onwe ha ocha, ha bara ido ulonso ONYENWE ANYI nsọ, dika eze nyere n'iwu, n'usoro okwu ONYENWE ANYI si di.

¹⁶ Ndi nchujaja banyere n'ime ebe nsọ ahụ ido ya nsọ. Ihe niile na-adighi ocha ha huru n'ime ya ka ha weputasiri n'ogige ulonso ukwu ONYENWE ANYI ahụ. Ndi Livayi buuru ha gaa bufuo na Ndagwurugwu Kidron.

¹⁷ Ha bidoro mmemme ido nsọ a n'abali mbu n'onwa nke mbu. N'abali nke asato ha ruru na mputa onu ulo nke ulonso ONYENWE ANYI. Ma o were ha abali asato ozo idochasi ulonso ahụ nsọ maka ofufe, ha jezuru ozi niile n'abali iri na isii nke onwa mbu ahụ.

¹⁸ Mgbe ahụ, ha bakwuru eze bu Hezekaya kororo ya si, "Anyi emeela ebe niile n'ulonso ONYENWE ANYI ka o di nsọ, ebe ichu aja nke aja nsure oku na ngwongwo ya, na tebul idoba achicha e doro nsọ, na ihe niile di n'ime ya.

19 Ozo, anyi edoziela ma dokwaa ngwongwo ahụ niile nsọ, bụ nke eze Ehaz wepuru n'ihu ekwesighi ntukwasi obi ya mgbe o bụ eze. Ha dikwa ugbo a n'ihu ebe ichu aja nke ONYENWE ANYI."

20 N'ututu echi ya, eze bụ Hezekaya kpokotara ndisi obodo niile, gaa n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI ahụ.

21 Ha wetara oke ehi asaa, na ebule asaa, na umu ebule asaa, na mkpi asaa, maka ichu aja mmehie n'ihu alaeze ahụ, maka ulonso ukwu ahụ, na ala Juda. Eze nyere ndi nchujaja bu umu Eron iwu si ha gbuo anu ulo ndi ahụ n'ebe ichu aja nye ONYENWE ANYI.

22 Ya mere, ha gburu oke ehi ahụ niile. Ndi nchujaja fesara obara ha n'elu ebe ichu aja. Ha gbukwara ebule ndi ahụ fesa obara ha n'ebe ichu aja, gbukwaa umu aturu ndi ahụ fesakwa obara ha n'ebe ichu aja.

23 Ha wetara mkpi ndi ahụ eji achu aja mmehie n'ihu eze na ogbako ahụ, ha bikwasikwara ha aka n'elu.

24 Ndi nchujaja gburu mkpi ndi ahụ, chee obara ha n'elu ebe nchujaja maka ikpuchi mmehie ndi Izrel niile. N'ihu na eze nyere iwu ka a chuo aja nsure oku na aja mmehie n'ihu ndi Izrel niile.

25 O mere ka ufodu ndi Livayi nodu n'ulonso ahụ, dika ndi na-abu abu. O nyere ha ogene, na une, na ubo akwara. O mere nke a n'usoro dika Devid na Gad, bu ohu uzọ eze, na Netan, bu onye amuma, nke a bu dika ONYENWE ANYI nyererii n'iwu site n'aka ndi amuma ya.

26 Ya mere, ndị Livayi ji ihe egwu Devid ndị ahụ niile guzoro na njikere, ma ndị nchụaja jikwa opi ha nke ha na-afu.

27 Hezekaya nyere iwu ka a chụọ aja nsure ọkụ ahụ n'elu ebe ichụ aja. Mgbe a malitere isure aja ahụ ọkụ, a malitekwarara ibu abụ nye ONYENWE ANYI, na ifu opi na iti ihe egwu niile nke Devid, eze Izrel.

28 N'oge mmemme ọchụchụ aja ahụ, mmadu niile kporo isiala nye Chineke, mgbe ndị abụ na-abụ abụ, ndị opi na-afukwa opi ha. Ihe niile a nọ na-eme tutu ruo mgbe a chụsirị aja niile ahụ.

29 Mgbe ha chụchara aja ndị ahụ, eze na ndị niile nọ n'ebe ahụ gburu ikpere n'ala, kpokwaa isiala.

30 Eze Hezekaya na ndiisi ozi ya nyere iwu ka ndị Livayi buo ufodu n'ime abụ oma Devid, na nke Asaf onye amuma, maka iji ya too ONYENWE ANYI. Ha mere otu a, kpokwaa isiala nye Chineke.

31 Emesịa, Hezekaya siri, "Ugbu a unu edoola onwe unu nsọ nye ONYENWE ANYI, bjanu nso, webatanu aja na onyinye ekele n'ime ulonso ONYENWE ANYI." Ya mere, nzuko ahụ niile wetaara aja na onyinye ekele ha, ndi niile nwere mkpebi n'obi ha wetara aja nsure oku.

32 Onuogugu anu ulo niile ha wetara bu ndi a: iri oke ehi asaa, na nari ebule, na nari umu ebule abuo, ka e wetara maka aja nsure oku nye ONYENWE ANYI.

33 Anu ndi e doro nsọ maka ichu aja di nari oke ehi isii na aturu na ewu di puku ato.

34 Ma ndi nchujaja di ole na ole, ha apughikwa igba akpukpo anu niile ahụ maka aja nsure oku,

n'ihì ya, ụmụnne ha bụ ndị Livayị nyeere ha aka tutu ruo mgbe ozi ahụ gwụsiri, ruokwa mgbe e doro ndị nchụaja ndị ọzọ nsọ. N'ihì na ndị Livayị nwere obi ziri ezi karịa ndị nchụaja ido onwe ha nsọ.

³⁵ Aja nsure ọkụ bara ụba, tinyere abụba nke aja udo niile, na aja ihe ọñụñụ nke so aja nsure ọkụ ndị a.

Ọ bụ n'uzọ dị otu a ka e si weghachite ije ozi na ichụ aja nke na-adị n'ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYỊ.

³⁶ Hezekaya na ndị Juda niile nūriri ọñụ n'ihì ihe Chineke doziri nye ndị ya, n'ihì na ihe niile ndị a mere ngwangwa.

30

Mmemme Ngabiga

¹ Hezekaya zigaara ndị Izrel na Juda niile ozi, degakwara ndị Ifrem na Manase akwukwo ikpo oku ka ha bịa n'ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYỊ dị na Jerusalem maka ime Mmemme Ngabiga nye ONYENWE ANYỊ, bụ Chineke Izrel.

² Eze na ndịisi ya, na ndị nkpọkọta niile na Jerusalem kpebiri na Mmemme Ngabiga a ga-adị n'ọnwa nke abụọ.

³ Ha enweghị ike ime ya n'oge e kwesiri ime ya n'ihì na ọtụtụ ndị nchụaja enwebeghị ike doo onwe ha nsọ n'ọnwa ahụ. Otu a kwa, ndị Izrel enwebeghikwa ike zukọta na Jerusalem.

⁴ Eze na Izrel niile nwere otu mkpebi ime ya otu a.

⁵ Ha kpebiri ka e kwusaa n'ala Izrel niile site na Dan ruo na Bíasheba ka onye ọbụla bịa

na Jerusalem maka ime Mmemme Ngabiga nye ONYENWE ANYI, Chineke Izrel. Otuotu mmadu n'Izrel esobeghi mee memme a dika e nyere ya n'iwu.

⁶ Ndi ogba oso weere akwukwo ozi sitere n'aka eze na ndi ozi ya jeharia n'Izrel na Juda niile dika ihe eze nyere n'iwu si:

“Unu ndi Izrel, loghachikwutenu ONYENWE ANYI Chineke Ebrahim, na Aizik, na Jekob, ka o laghachikwute unu bu ndi eze Asiria na-emeribeghi.

⁷ Unu adikwala ka nna unu ha, na umunne unu ndi Izrel, ndi na-ekwesighi ntukwasighi obi nye ONYENWE ANYI, bu Chineke nna nna ha, nke a mere o jiri were ha mee ihe iju anya, dika unu huru ya.

⁸ Unu abula ndi isiike dika ha, kama werenu onwe unu nye ONYENWE ANYI. Biakwanu n'ulonso ya nke o doro nsoro ruo ebighi ebi. Fee ONYENWE ANYI Chineke unu ofufe, ime ka iwe ya juru n'ebe unu no.

⁹ O buru na unu aloghachikwute ONYENWE ANYI, o ga-eme ka e gosi umunna unu na umu unu a dotara n'agha obi ebere, meekwa ka ha site n'ebe e bugara ha loghachikwa. N'ihina na ONYENWE ANYI Chineke unu bu onye obi ebere, na onye obioma; o gawkaghi agbakuta unu azu, ma o buru na unu echegharia, loghachikwute ya.”

¹⁰ Ya mere, ndi ogbo oso ozi ahuru sitere otu obodo gaa obodo ozoro n'Ifrem, na Manase, o buladi ruo Zebulon. Ma ndi mmadu chiru ha ochi, kwaakwa ha emo.

11 Ma otu o di, ufoḍu ndi si n'ebo Asha na Manase, na Zebulon wedatara onwe ha ala, bia Jerusalem.

12 Ma aka Chineke dinyere ndi Juda inye ha otu obi, ime ihe eze na ndiisi ya nyere n'iwu, site n'okwu ONYENWE ANYI.

13 Ya mere, otutu mmadu biara Jerusalem n'onwa nke abuo nke afo ahụ, maka mmemme achicha ekoghi eko.

14 Ha niile jiri otu obi bibie ulo arusi Baal niile di na Jerusalem, kutuokwa ebe ichu aja na-esi isi utu niile, buru ha niile bufuo ha na Ndagwurugwu Kidron.

15 N'abali nke iri na anọ nke onwa abuo ahụ, ndi mmadu ahụ niile gburu aturu Mmemme Ngabiga ha. Nke a mere ka ihere mee ndi nchujaja na ndi Livayi. Ha mekwara ngwangwa doo onwe ha nsọ were aja nsure oku bia n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI.

16 Ha niile guzokwara n'onodu ha dika e dere ya n'iwu Mosis, onye nke Chineke. Ndi nchujaja fesara obara nke ndi Livayi bunyere ha n'aka, n'elu ebe ichu aja.

17 Ebe o bu na otutu ndi so n'igwe mmadu ahụ edobeghi onwe ha nsọ, ndi Livayi gbuuru ha aturu Mmemme Ngabiga n'ihia na ha adighi ocha, ha apughikwa ido aturu ha nsọ nye ONYENWE ANYI.

18 O bu ezie na otutu ndi sitere n'Ifrem, na Manase, na Isaka, na Zebulon edoghi onwe ha ocha, ma ha sokwa rie oriri ngabiga ahụ, si otu a mebie ihe e dere n'iwu. Ma Hezekaya kpeere

ha ekpere si, “Ka ONYENWE ANYI onye di mma gbaghara onye obula

¹⁹ bu ndi ji obi ha na-achọ ONYENWE ANYI Chineke nke nna nna ha, o buladi ma o buru na ha adighi ocha dika iwu nke ebe nsọ si di.”

²⁰ ONYENWE ANYI nuru ekpere Hezekaya gwookwa ha.

²¹ Ya mere, ndi Izrel ahụ niile ji onu mee mmemme achicha ekoghi eko ahụ na Jerusalem ubochi asaa. Ma ndi nchujaja na ndi Livayi ji abụ na ngwa egwu ONYENWE ANYI too ya otuto ubochi ahụ niile.

²² Hezekaya ji okwu di mma gbaa ndi Livayi ume n’ihi ezi nghota ha nwere n’ijere ONYENWE ANYI ozi. N’ime ubochi asaa ahụ niile, ha churu aja udo, riekwa ihe ha ketara site n’aja niile a churu. Ha tokwara ONYENWE ANYI Chineke nna nna ha otuto.

²³ N’ihi oke onu ha niile nwere, ha kpebiri ime mmemme ahụ gaa n’ihu ubochi asaa ozo.

²⁴ Hezekaya eze Juda, nyere nzuko ahụ otu puku oke ehi, na puku aturu asaa. Ndi ozi eze niile nyekwara ha, otu puku oke ehi na puku aturu iri. Otutu ndi nchujaja dooro onwe ha nsọ.

²⁵ N’oge ahụ kwa, oke onu juputara n’obi ndi Juda niile, na n’obi ndi nchujaja na ndi Livayi, na n’obi ndi obia, na ndi sitere ala Izrel bia.

²⁶ Oke onu juputara na Jerusalem n’ihi na site n’oge Solomon nwa Devid, eze Izrel ruo n’oge a, e mebeghi mmemme di otu a na Jerusalem.

²⁷ Mgbe ahụ, ndi nchujaja na ndi Livayi guzoro gozie oha mmadu ahụ niile. Chineke nukwara ekpere ha site n’ebe obibi ya di nsọ nke eluigwe.

31

¹ Mgbe ihe niile a gwusiri, ndi Izrel bu ndi no n'ebe ahụ puru gaa n'obodo niile di na Juda, kurisie ogidi nsọ niile, gbutukwa ogidi Ashera niile. Ha kwaturu ebe niile di elu na ebe ichu aja niile di na Juda, Benjamin, Ifrem na Manase. Mgbe ha lachara ha niile n'iyi, ndi Izrel niile laghachiri n'obodo nke aka ha nakwa n'ihe onye obula nwere.

Onyinye maka ife ofufe

² Hezekaya kenyekwara ndi nchujaja na ndi Livayi n'usoro iru oru ha n'ulonso ukwu Chineke ubochi niile, maka oru ichu aja nsure oku na aja udo, na inye ekele, na ito ONYENWE ANYI n'onu uzọ ama ebe obibi ya.

³ Eze nyekwara utu nke ya site n'ihe nweta ya maka iji chuo aja nsure oku, nke ututu na abali, ya na aja nsure oku nke ubochi izuike niile na onwa ohuru, na nke mmemme niile a kara aka a na-eme dika o di n'iwu ONYENWE ANYI.

⁴ O nyekwara ndi bi na Jerusalem iwu ka ha na-ewebatara ndi nchujaja na ndi Livayi oke nke ruuru ha, ka ha nwee ike lebane anye nke oma n'iwu ONYENWE ANYI.

⁵ Ngwangwa e kwusara okwu a, umu Izrel niile wetara onyinye ha n'ebe o bara uba. Ha wetara mkpuru mbu nke oka ha, na mmanya vaini ohuru ha, na mmanu oliv, na mmanu anu, na ihe omume niile nke ubi. Ha wetakwara n'uba otu uzọ n'uzọ iri nke ihe niile ozọ ha nwere.

⁶ Ndi Izrel na Juda niile bi n'obodo Juda bubatakware otu uzọ n'ime uzọ iri nke igwe ehi, na igwe ewu na aturu, na otu uzọ n'uzọ iri nke

ihe nsọ niile edoro nsọ nye ONYENWE ANYỊ bụ Chineke ha. Ha doro ha niile n'ukwu n'ukwu

⁷ Ha bidoro iwebata ihe ndị a site n'ọnwa nke atọ n'afọ ruo n'ọnwa nke asaa.

⁸ Mgbe Hezekaya na ndịisi ya b́ara hụ ukwu ihe ndị ahụ niile, ha toro ONYENWE ANYỊ, góziakwa ndị ya b́ Izrel.

⁹ Hezekaya juru ndị nchúaja na ndị Livayi banyere onyinye ndị ahụ e bubatara.

¹⁰ Azaraya, onyeisi nchúaja, onye sitere n'ikwu Zadok zara si ya; “Lee, kemgbe ndị mmadu malitere iwebata onyinye ha n'ulonso ukwu ONYENWE ANYỊ o nwebeghi ihe korọ anyi. N'ezie, anyi nwere kari, n'ihi na ONYENWE ANYỊ agoziela ndi ya. Leekwa ihe di ukwu ka foduru.”

¹¹ Hezekaya nyere iwu ka e edozie ulo ichikoba ihe n'ime ulonso ukwu ONYENWE ANYỊ ahụ. Ha mekwara otu a.

¹² Emesia, ha jiri ikwesi ntukwasị obi bubata onyinye ndi ahụ, na onyinye nke otu uzọ n'ime uzọ iri, na onyinye e doro nsọ, tifee ha n'aka Konanaya, onye Livayi. Shimei nwanne ya nwoke bụ onye na-esote ya.

¹³ Jehiel, Azazaya, Nahat, Asahel, Jerimot, Jozabad, Eliel, Ismakaya, Mahat na Benaya, bụ ndi nlekota oru ndi no n'okpuru Konanaya na Shimei nwanne ya. Ndi a niile bu ndi eze Hezekaya na Azaraya onye nlekota ulonso ukwu Chineke hoputara.

¹⁴ Kore nwa Imna, onye Livayi, onye bukwa onye na-elekota onu uzọ ama di n'owuwa anyanwu, ka e tinyere oru ilekota onyinye afo

ofufu niile e wetaara Chineke. O bu ya nwekwa oru ikesa onyinye ndi ahụ niile e bubataara ONYENWE ANYI ha na onyinye ndi ozo e dorosoro.

15 Ndi na-enyere ya aka bu Eden, Mini-amin, Jeshua, Shemaya, Amaraya na Shekanaya. Ha na-eke onyinye ahụ nye ndi nchụaja niile n'obodo ahụ, onye ukwu na onye nta, dika usoro iru oru ha si di. Ha ji ikwesi ntukwasị obi na-enyere ya aka.

16 Ozokwa, ndi ikom niile si n'ezinaulo ndi nchụaja, ndi gbara site n'afọ atọ gbagoo, ndi aha ha di n'akwukwo usoro omumu, bu ndi na-aruru oru n'ulosoro ukwu ONYENWE ANYI, na-eketa oke ihe oriri ha na-eri mgbe obula ha biara iru oru dika usoro oru ha si di.

17 Ha na-ekenye ndi nchụaja niile e dere aha ha n'akwukwo usoro omumu, kenyekwa ndi Livayi niile gbara site iri afọ abuo gbagoo ihe oriri dika usoro oru ha si di.

18 Ndi na-esokwa keta oke ndi a bu umuntakiri, na ndi inyom, na umu ndi ikom na ndi inyom na-etolite etolite, bu ndi niile e deputara aha ha n'akwukwo usoro omumu. Ndi a bu ndi kwesiri ntukwasị obi n'ido onwe ha nsoro.

19 A hoputara ufodu ndi ikom ndi oru ha bu ike nri nye ndi nchụaja niile bu umu umu Eron. Ndi nchụaja a na-ekwu ihe banyere ha n'ebe a bu ndi ahụ bi n'ala ubi nke gbara obodo ndi nchụaja gburugburu, maobu ndi bi n'obodo ndi ozo. Ndi a bukwa ndi e dere aha ha niile n'akwukwo usoro omumu ndi Livayi.

20 Ndi a bu ihe ndi Hezekaya mere n'ime Juda

niile, ọ na-eme ihe di mma, na nke ziri ezi, n'ikwesị ntụkwasi obi n'ihu ONYENWE ANYI bu Chineke ya.

²¹ N'ime ihe niile o mere, nke metụtara ije ozi nke ulọ ukwu Chineke, na idebe iwu niile na ukpuru niile Onyenwe anyi nyere, Hezekaya ji obi ya niile gbasoo Chineke. O jikwa obi ya niile jee ozi niile o jere. Nke a mekwara ka ihe gaara ya nke ọma.

32

Senakerib abaa mba ibuso Jerusalem agha

¹ Mgbe Hezekaya ji ikwesi ntụkwasi obi rụchaa ọrụ ndi a niile, Senakerib bu eze Asiria, biara n'ime Juda megide ya. O nochibidoro obodo niile nke e wusiri ike, na-eche na o ga-meri ha nye onwe ya.

² Mgbe o doro eze anya na Senakerib biara ka o buo agha megide Jerusalem,

³ Hezekaya mere ngwangwa kpokota umu eze niile na ndiisi agha ya. Mgbe ha zukotara, ha kpebiri iwuchi isi iyi ahụ niile na-esi n'azu obodo na-asoputa. Ha mekwara otu a.

⁴ Ha kpokotara otutu ndi ọrụ, ndi gara gbochie isi iyi niile, mee ka mmiri gharakwa isoputa n'ala ahụ niile. Ha mere nke a n'ihu na ha achoghi ka eze ndi Asiria na ndi agha ya nweta mmiri ha ga-anu mgbe ha biaruru ibuso Jerusalem agha.

⁵ Hezekaya wuzikwara mgbidi obodo ahụ, wusie ha ike n'ebe niile o na-ada ada. O wukwara mgbidi ozo gburugburu mgbidi nke ochie ahụ. O wusikwara ebe siri ike nke Milo

dị n'obodo Devid ike, kpuokwa otutu ngwa agha na ota.

⁶ O tinyere ndi agha niile no n'obodo ahụ n'okpuru ndiisi agha na-achi ha, mee ka ha niile zuko n'onu uzo ama nke obodo. N'ebe ahụ ka o no gwa ha okwu si ha,

⁷ "Dirinu ike, unu adakwala mba. Unu atula uzo maobu daa mba n'ihu eze Asiria na usuu ndi agha ya, n'ihu na onye dinyeere anyi ka ya ike.

⁸ Ihe nonyere ya bu ogwe aka nke anu ahụ, ma nke nonyere anyi bu ONYENWE ANYI, Chineke anyi, inyere anyi aka na ibu agha anyi niile." Okwu a, nke Hezekaya bu eze Juda kwuru, mere ka ndi Juda nwee agbamume.

⁹ Mgbe e mesiri, mgbe Senakerib eze Asiria na ndi agha ya niile nochibidoro Lakish, o zipuru ndi oru ya gaa Jerusalem, ka ha jiri ozi a gaa maka Hezekaya, bu eze Juda na ndi Juda niile ndi no n'ebe ahụ:

¹⁰ "Nke a bu ihe Senakerib, bu eze Asiria siri: O bu na ginị ka ntukwasị obi gi dabere, mere i ji nogidesie ike na Jerusalem n'onodu nochibido a?

¹¹ Mgbe Hezekaya na-asị, 'ONYENWE ANYI bu Chineke anyi ga-azoputa anyi site n'aka eze Asiria,' o bu aghugho ka o na-aghọ unu. O na-eduhie unu, na-achọ ka unu nwuo n'aguu nakwa akpiri ikpo nku.

¹² O bughị Hezekaya na onwe ya wezugara ebe ya niile di elu na ebe ichu aja ya niile, na-asị Juda na Jerusalem, 'Unu aghaghị ikpo isiala n'otu ebe ichu aja, chukwa aja n'elu ya'?

13 “Unu amaghị ihe mụ na nna m ha bụ ndị bu m ụzọ chịa mere ndị ala ọzọ? Chi niile nke mba ndị ahụ niile ha nwere ike zoputa ala ha site n’aka m?”

14 Ọ bụ onye n’etiti chi niile nke mba ndị a niile, bụ ndị nna nna m ha bibiri, naputarala ndị ya site n’aka m? Añaa ka chi unu ga-esi zoputa unu site n’aka m?”

15 Unu ekwela ka Hezekaya duhie unu, ra-fuokwa unu otu a. Unu ekwenyekwarala ya, n’ihi na ọ dighị chi ọbụla maọbụ nke mba ọbụla maọbụ alaeze ọbụla pụrụ inaputa ndị ya site n’aka m maọbụ n’aka nna m ha. Ka ọ buruzie chi unu ga-abụ nke ga-anaputa unu site n’aka m!”

16 N’uzọ dị otu a ka ndị ozi Senakerib ahụ ji leda ONYENWE ANYỊ Chineke, na Hezekaya anya kwuokwa okwu mkparị megide ha.

17 Emesịa, Senakerib dekwara akwụkwọ mkparị ndị ọzọ, nke ọ nọ n’ime ya kwuluo ONYENWE ANYỊ Chineke Izrel, na-asị, “Dịka chi ndị ala ọzọ niile enweghị ike zoputa ndị ha site n’aka m, otu a kwa, Chineke nke Hezekaya apughikwa izoputa ndị ya site n’aka m.”

18 Mgbe ahụ, ha ji oke olu kpọkuo ndị Jerusalem, bụ ndị nọ na mgbidi ahụ n’asusu Hibru, imenye ha egwu nakwa ime ka ụjọ tọ ha, ka ha nwee ike were obodo ahụ.

19 Ha kwuru okwu ojọọ dị iche iche banyere Chineke nke Jerusalem, dika ha si kwuo megide chi niile nke ndị ọzọ dị n’ụwa, bụ ọrụ aka mmadụ.

20 Mgbe ahụ, Hezekaya bụ eze, na Aizaya onye amụma, nwa Emọz, kpokuru Chineke nke

eluigwe n'ekpere.

²¹ ONYENWE ANYỊ zipurū otu mmuō ozi, onye gara tigbuo ndị agha niile bū dike, ndị ochiagha na ndiisi niile nọ n'omuma ụlọ ikwu nke eze Asirija. Ya mere, Senakerib ji oké ihere laghachi n'ala ya. Ma mgbe ọ gara n'ụlọ chi ya, ụfọdụ n'ime ụmụ ya ndị ikom, ndị bū anụ ahụ na ọbara ya, were mma agha gbuo ya n'ebe ahụ.

²² Otu a ka ONYENWE ANYỊ si zoputa Hezekaya na ndị Jerusalem, site n'aka Senakerib eze Asirija, na sitekwa n'aka ndị iro ya ndị ozo. Udo dīkwara n'ala ya niile.

²³ Site n'oge ahụ, Hezekaya ghorọ eze a maara aha ya na mba niile dī Juda gburugburu. Otutu mmadū bidokwara ibutere ONYENWE ANYỊ onyinye dī iche iche na Jerusalem. Hezekaya n'onwe ya nwetakwara onyinye nke ya.

Nganga, Oganihu, na onwū Hezekaya

²⁴ Ma n'oge ahụ, Hezekaya rịara orija, ruo na ọ gaara anwū. Ma o kpere ekpere rịo ONYENWE ANYỊ ka ọ gwọọ ya. Ọ zara ekpere ya, gosikwa ya ihe iribama dī ebube.

²⁵ Ma Hezekaya ejighi obi ya niile kelee Chineke ekele n'ihi na nganga batara ya n'obi. Nke a mere ka iwe wee ONYENWE ANYỊ megide ya na ndị Jerusalem na Juda.

²⁶ Mgbe Hezekaya na ndị Jerusalem wedara onwe ha n'ala, iwe ONYENWE ANYỊ dajuru n'ebe ha nọ, ọ takwaghị ha ahuhụ n'oge niile ahụ Hezekaya dī ndụ.

²⁷ Ya mere, Hezekaya ghorọ eze bara ọgaranya, burukwa onye a na-asopuru. O wuru

uloaku maka ichebe oloocha ya na olaedo, na nkume di oke onuahia, na uda na-esi isi utu, na ota na efere olaedo ya.

²⁸ O wukwara otutu ulo ozo ebe a na-echebe oka, na mmanya vaini ohuru, na mmanu oliv. O wukwara ulo anumanu maka otutu igwe ewu na aturu ya.

²⁹ O wukwara otutu obodo nta di iche iche, nweekwa otutu igwe anu ulo, na igwe ehi, n'ih i na Chineke mere ka o baa uba.

³⁰ Hezekaya bukwa onye gbochiri mmiri iyi Gaihon n'akuku elu elu ya, gwuo olulu ebe mmiri ahụ si sogharia na-asobata n'akuku odida anyanwu nke obodo Devid. Ihe niile o mere gaara ya nke oma.

³¹ Ma mgbe ndi ozi nke ndi na-achi Babilon zitere ka ha juo ya banyere ihe ebube ahụ nke mere n'ala ahụ, Chineke hapuru ya i nwalee ya, ka o mara ihe niile di ya n'obi.

³² Ma banyere ihe ndi ozo niile mere n'oge ochichi Hezekaya, na oru ebere niile nke o ruru ka edere n'akwukwo ohu onye amuma bu Aizaya, nwa Emoz, dikwa n'akwukwo akuko ndi eze Juda na Izrel niile.

³³ Hezekaya sooro ndi nna nna ya dinaa nonwu, e lie ya n'ugwu n'ebe ili ndi nna nna Devid di. Ndi Juda niile na ndi niile bi na Jerusalem kwanyere ya ugwu nonwu ya. Manase nwa ya ghoru eze nonodu ya.

33

Manase eze Juda

¹ Manase gbara afọ iri na abụọ mgbe ọ malitere ibụ eze. Ọ chiri iri afọ ise na ise na Jerusalem.

² O mere ihe di njọ n'anya ONYENWE ANYI, site n'igbaso ihe arụ niile nke ndi mba ọzọ bi n'ala ahụ na mbụ mere, bụ ndi ONYENWE ANYI chụpuru n'ihu ndi Izrel.

³ O wughariri ebe di elu niile nke nna ya Hezekaya kwadara, o wukwara ebe ichu aja di iche iche nke Baal, piakwa ogidi Ashera di iche iche. Ọ kpọrọ isiala nye usuu ihe niile nke di na mbara eluigwe feekwa ha ofufe.

⁴ O wuru ebe ichu aja di iche iche, n'ime ulonso ONYENWE ANYI, nke ONYENWE ANYI, kwuru okwu banyere ya, si, "Aha m ga-adigide na Jerusalem ruo mgbe ebighi ebi."

⁵ O wuru ebe ichu aja nye usuu ihe niile di na mbara eluigwe n'ogige abuo di n'ulonso ONYENWE ANYI.

⁶ O jikwa umu ya chuo aja n'ime oku na Ndagwurugwu nke Ben Hinom. Ọ gbara aja, taa amusu, choo osisa n'aka ndi mgbaasi, juta ase n'aka ndi na-aju mmuo ojoo ase, ya na ndi dibia afa mekokwara ihe. O mere ihe di njọ n'ebe ọ di ukwu n'anya ONYENWE ANYI si otu a kpasuo iwe ya.

⁷ O were oyiya apiri api nke o mere debe n'ime ulonso Chineke, nke Chineke gwara Devid na nwa ya Solomon okwu si, "N'ulonso a na n'ime Jerusalem, nke mu onwe m hoputara site n'ebo niile nke Izrel, ka m ga-akpokwasi Aha m ruo mgbe ebighi ebi.

⁸ Ma agaghi emekwa ka ukwu ndi Izrel hapu ala ahụ nke m kenwere nna nna unu, naani ma ọ

buru na ha elezie anya debe ihe niile m nyere ha n'iwu banyere iwu niile, ukpuru niile na ntuziaka niile m nyere site n'aka Mosis."

⁹ Ma Manase duhiere Juda na ndi Jerusalem, mee ka ha mee ihe di njo kariya nke ndi mba niile ndi ONYENWE ANYI lara n'iyi site n'ihu ndi Izrel.

¹⁰ ONYENWE ANYI gwara Manase na ndi ya okwu, ma ha egeghi nti.

¹¹ N'ihia ya, ONYENWE ANYI mere ka ndi ochiagha nke eze ndi Asiria bia buso ha agha, bu ndi jidere Manase, gbanye ya nko igwe n'imi, were udọ bronze kee ya agbu, kpọrọ ya laa Babilon.

¹² N'oge ahụ ka anya doro Manase. O wedara onwe ya ala nke ukwu, rịọọ amara site n'aka ONYENWE ANYI Chineke nna nna ya.

¹³ ONYENWE ANYI nuru aririyo ya mee ya ka o lotakwa n'alaeze ya na Jerusalem. Mgbe ahụ, Manase matara na ONYENWE ANYI bu Chineke n'ezie.

¹⁴ O bu n'oge a ka o wughachiri mgbidi nke abuo gburugburu obodo Devid, na mgbidi di n'odida anyanwu iyi Gaihon na ndagwurugwu Kidron. Site n'ebe ahụ, o wuru ya ruo n'onu uzo ama Azu, na gburugburu uguwu Ofel ebe o wuliri ya elu. O dokwara ndiisi agha ya n'obodo niile e wusiri ike di na Juda.

¹⁵ O wezugara chi ndi mba ozọ niile, wepukwa oiyi ahụ o tinyere n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI, kutuokwa ulo arusi o wuru n'ugwu ulonso, na ndi nke o wuru na Jerusalem. O sitere n'obodo bufuo ha.

16 Emesia, o wughariri ebe ichu aja ONYENWE ANYI di n'ulonso ukwu Chineke, chuo aja udo na aja ekele n'elu ya. O nyekwara ndi Juda niile iwu si ha fee ONYENWE ANYI Chineke nke Izrel ofufe.

17 Ma ufodu ndi Juda nogidekwara na-achụ aja n'ugwu, maobu naani ONYENWE ANYI Chineke ha ka ha na-achuru aja ndi a.

18 Ma banyere ihe ndi ozo niile mere n'oge ochichi Manase na ekpere nke o kpeere Chineke ya, na okwu niile ndi ohu gwara ya n'aha ONYENWE ANYI, bu Chineke nke Izrel, ka e dere n'akwukwo akuko ihe e mere n'oge ndi eze Izrel niile.

19 Ekpere ya, na osisa Chineke zara ya, na mmehie ya niile, na-ekwesighi ntukwasii obi ya, na ebe niile o wuru ulo arusi n'elu ugwu, na ebe o manyere ogidi arusi Ashera, na arusi ndi ozo, tupu o weda onwe ya ala, ka e dere n'akwukwo akuko ndi amuma.

20 Manase sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya n'uloeze ya. Amon, okpara ya, nochiri ya.

Amon eze Juda

21 Amon gbara iri afu abuo na abuo mgbe o malitere ibu eze. O chiri afu abuo na Jerusalem.

22 O mere ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI dika nna ya Manase mere. Amon kporo isiala, chuo kwa aja nye arusi niile, nke Manase mere.

23 Ma o wedaghi onwe ya ala n'ihu ONYENWE ANYI dika Manase nna ya mere. Kama Amon gara n'ihu mee ka ikpe omuma ya muba.

²⁴ Ndi na-ejere Amon ozi gbara izu megide ya, ha gburu ya n'ime uloeze ya.

²⁵ Mgbe ahụ, ndi ala ahụ gburu ndi niile ahụ gbara izu megide eze Amon. Ha mere Josaya nwa ya nwoke eze n'onodu ya.

34

Mgbanwe Josaya wetara

¹ Josaya gbara afọ asato mgbe e mere ya eze. O chiriri iri afọ ato na otu na Jerusalem.

² O mere ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI, gbasookwa uzọ niile nke nna nna ya Devid, o sighi n'uzọ a wezuga onwe ya gaa n'aka nri maobu n'aka ekpe.

³ N'afọ nke asato nke ochichi ya, mgbe o ka bu okorobia, o bidoro iji obi ya niile na-achọ Chineke nke nna ya Devid. N'afọ iri na abuo nke ochichi ya, o malitere ime ka Juda na Jerusalem di ocha site n'iwesuga ebe ichu aja niile di elu, na ogidi Ashera niile, na arusi a piri api na nke a kpuru akpu niile.

⁴ N'ihu ya o mere ka a kwatuo ebe ichu aja Baal n'ike. O kudara ebe ichu aja ihe nsure oku na-esi isi utu di n'elu ebe ichu aja Baal ndi ahụ, tijisie ogidi Ashera niile, na arusi na oiyi niile. O kujasiri ha niile, kpokoro ha ghasaa ha n'elu ili ndi na-eke ha.

⁵ O kporo okpukpu ndi nchujaja ahụ oku n'elu ebe ichu aja arusi ha, si otu a mee ka Juda na Jerusalem di ocha.

⁶ N'obodo ndị Manase, na Ifrem na Simion, ruo na Naftali, na mkpòmkpọ ebe ha niile gburugburu.

⁷ O tituru ebe ichu aja nke arusi niile na ogidi arusi Ashera, gwepia arusi ndi a niile dika ntu. Otu a ka o mere n'ala Izrel niile tupu o laghachi Jerusalem.

⁸ N'afọ nke iri na asato nke ochichi Josaya, mgbe o mere ka ala ahụ na ulonso di ocha, o zigara Shefan nwa Azalaya, Maaseia onye na-achị obodo, na Joa nwa Joahaz, onye na-edekọ akuko, ka ha wuzie ulonso ONYENWE ANYI, bu Chineke ya.

⁹ Ha jekwuru Hilcaya onyeisi nchujaja nye ya ego nke e webatara n'ulonso Chineke, nke ndi Livayi bu ndi na-eche onu uzọ nakotara site n'aka ndi Manase na Ifrem, na ndi niile foduru n'Izrel, na sitekwa n'aka ndi Juda na Benjamin, na ndi niile bi na Jerusalem.

¹⁰ Mgbe ahụ, ha nyefere ya n'aka ndi ikom ahoputara maka ilekota oru n'ulonso ONYENWE ANYI. Ndi ikom a kwuru ndi oru ruziri ma mezie ulonso ahụ ugwo.

¹¹ Ha nyekwara ndi okpo ntu na ndi na-ewu ulo ego iji zuta nkume a wara awa, osisi iji mee ihe njikota na osisi ikwado ulo, maka iji ruzie ulo a nke ndi eze Juda hapuru ka o dakasia.

¹² Ndi oru a ruru oru ha n'ikwesi ntukwasi obi. Ndi nlekota ha bu ndi Livayi ndi a: Jahat na Obadaya ndi si n'ikwu Merari, na Zekaraya na Meshulam ndiisi n'ikwu Kohat. Ndi Livayi ndi ozọ, ndi bu ndi nwere nghota n'iti ngwa egwu di iche iche

13 ka e mere ndi nlekota ndi na-ebu ibu. Ha lekotakwara ndi niile ruru oru di iche iche. Ufodu n'ime ndi Livayi ndi a bu ndi ode akwukwo na ndi na-edeko ihe, na ndi na-eche onu uzọ nche.

Nchota Akwukwo iwu

14 Mgbe ha na-eweputa ego anabatara n'ulonso ONYENWE ANYI, Hilcaya onye nchujaja chotara akwukwo Iwu ONYENWE ANYI, bu nke o nyere site n'aka Mosis.

15 Hilcaya siru Shefan ode akwukwo, "Achotala m Akwukwo Iwu n'ime ulonso ukwu ONYENWE ANYI." O nyere ya Shefan.

16 Mgbe ahụ, Shefan buuru akwukwo ahụ wegara ya eze, gwa ya si, "Ndi ozi gi na-eje ozi ha dika ihe niile i tinyere ha n'aka si di.

17 Ha enyefela ego niile nke di n'ulonso ONYENWE ANYI n'aka ndi nlekota oru, na ndi oru."

18 Emesia, Shefan ode akwukwo gwara eze okwu ozọ si ya, "O nwere akwukwo Hilcaya nyere m." Shefan weputara ya guo ya na nti eze.

19 Mgbe eze nuru ihe niile e dere n'akwukwo iwu ahụ, o dowara uwe ya.

20 O nyere Hilcaya, Ahikam nwa Shefan, Abdon nwa Maika, Shefan ode akwukwo na Asaya, bu onye oru eze, iwu, si ha,

21 "Gaanu juta ONYENWE ANYI ase, n'isi m na n'isi ndi foduru n'Izrel na Juda, banyere ihe niile e dere n'akwukwo a bu nke achotara. N'ih na onuma ONYENWE ANYI di ukwu bu nke a wukwasiri anyi, n'ih na ndi bu anyi uzọ

edebeghi okwu nke ONYENWE ANYI, ha agbasoghi ihe niile e dere n'ime akwukwo a banyere anyi."

²² Ya mere, Hilcaya na ndi ahụ eze zipuru ya na ha, jekwuuru Hulda, onye amuma nwanyi, onye bu nwunye Shalum, nwa Tokhat, nwa Hasra. Onye nlekota ebe a na-edebe uwe. Hulda na-ebi na mpaghara Jerusalem e wuru oheru.

²³ O siri ha, "Otu a ka ONYENWE ANYI, bu Chineke nke Izrel, kwuru: Gwanu nwoke ahụ ziri unu ka unu biakwutem, si

²⁴ 'Otu a ka ONYENWE ANYI na-ekwu: Ana m aga iweta mbibi ga-adakwasị ebe a na ndi niile bi n'ime ya, obubu onu niile e dere n'ime akwukwo a, bu nke a guputara n'ihu eze Juda.

²⁵ N'ihina ha ajula m, gbakuta m azu, chuo aja nsure oku na-esi isi utu nye chi ndi ozo, kpasuo m iwe site na ihe niile nke aka ha meputara, a ga-awukwasị iwe m n'ebe a, o gaghị akwusikwa.'

²⁶ Gwanu eze Juda, onye ahụ zitere unu ijuta ase site n'onu ONYENWE ANYI si ya, 'The ndi a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel na-ekwu banyere okwu ndi ahụ i nuru.

²⁷ N'ihina o wutere gi n'obi, na i wedakwara onwe gi n'ala n'ihu Chineke, mgbe i nuru ihe o kwuru megide ebe a na ndi bi n'ime ya, n'ihina i wedara onwe gi n'ala n'ihu m, ma dowaa kwa uwe gi, bekwaa akwa n'ihu m. Mu onwe m anula, otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

²⁸ Ugbu a, aga m achikota gi nye nna nna gi ha, a ga-eli gi n'udo. Anya gi agaghị ahụ mbibi nke m ga-eme ka o biakwasị ebe a na ndi bi n'ime ya."

Ha laghachiri inye eze ọsịsa ya.

²⁹ Mgbe ahụ, eze kporo ndị okenye Juda na Jerusalem niile.

³⁰ O gara n'ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYI, ya na ndị ikom Juda niile, ndị niile bi na Jerusalem, na ndị nchụaja, na ndị Livayi, na ndị mmadu niile, site n'onye nta ruo na onye ukwu. O guputara na ntị onye oḅula okwu niile si n'akwukwo oḅugba ndu ahụ, bu nke achotara n'ime ụlọnsọ ONYENWE ANYI.

³¹ Eze guzoro n'akuku ogidi, kwee nkwa n'ihu ONYENWE ANYI, igbaso ONYENWE ANYI, na idebe iwu ya na ukpuru ya niile, na iji obi ya niile, na mkpuruobi ya niile rube isi n'okwu oḅugba ndu ahụ e dere n'akwukwo ahụ.

³² O mekwara ka ndị niile no na Jerusalem na Benjamin kwee Onyenwe anyi otu nkwa ahụ. Ndi niile bi na Jerusalem mezuwara ihe ndi a dika oḅugba ndu Chineke, bu Chineke nna nna ha si di.

³³ Josaya sitere n'ala niile bu nke ndi Izrel wezuga ihe aru niile bu arusi, o mere ndi niile no n'Izrel n'oge ahụ ka ha fee ONYENWE ANYI bu Chineke ha. N'ubochi ndu ya niile, ha esiteghi n'iso ONYENWE ANYI, bu Chineke nke nna nna wezuga onwe ha.

35

Josaya emee Mmemme Ngabiga

¹ Josaya mere Mmemme Ngabiga ONYENWE ANYI na Jerusalem n'ubochi iri na anọ nke onwa

mbụ n'afọ. Ha gburu aturu Mmemme Ngabiga n'ubochi ahụ

² O debekwara ndi nchujaja n'ime ulonso ukwu ONYENWE ANYI, gbaa ha ume ka ha bidokwa iru oru ha.

³ O siri ndi Livayi, bu ndi e doro nsọ nye ONYENWE ANYI, ndi na-emekwa ka ndi Izrel ghota ihe, "Donyenu igbe nsọ ahụ n'ulonso ukwu ahụ Solomon, nwa Devid, bu eze Izrel wuru. Unu ekwesikwaghi i na-ebughari ya n'ubu unu ozo. Ugbu a jeerenu ONYENWE ANYI Chineke unu, na ndi ya Izrel ozi.

⁴ Kwadoonu onwe unu n'usoro ezinaulo unu n'otu n'otu, dika ntuziaka ihe Devid, eze Izrel dere n'akwukwo si di, ya na nke Solomon nwa ya si dikwa.

⁵ "Werenu onodu n'ebe nsọ unu na otu ndi Livayi, maka nkewa nke ezinaulo nna nna unu ha si di, bu ikwu ndi Izrel, ndi na-abughi ndi nchujaja.

⁶ Gbuonu aturu ngabiga ndi ahụ, doonu onwe unu nsọ, doziekwaranu umunna unu ndi Izrel aja ha, ime dika ihe ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu si di."

⁷ Josaya nyere ndi niile no n'ebe ahụ onyinye igwe ewu na aturu onuogugu ya di iri puku ato, nke ha ga-eji chuo aja Mmemme Ngabiga. O nyekwara ha puku oke ehi ato site n'aku eze.

⁸ Ndisi ya nyekwara ndi nchujaja na ndi Livayi onyinye afọ ofufu. Otu a kwa, Hilcaya na Zekaraya, na Jehiel, ndi na-elekota ulonso Chineke nyere ndi nchujaja puku ewu na aturu

abuọ na nari isii, nyekwa ha nari oke ehi ato, maka iji chuo aja Ngabiga.

⁹ Ndi bu ndi ndu n'ebo Livayi aha ha bu Konanaya, na Shemaya, na Netanel, na nwanne ya Hashabaya, na Jeiel, na Jozabad, nyere ndi Livayi puku ewu na aturu ise, na nari oke ehi ise maka iji ha chuo aja Ngabiga.

¹⁰ Mgbe e dozichara usoro ije ozi ahụ niile, ndi nchujaja weere onodu ha, ha na ndi Livayi n'oke oru ha n'usoro dika eze nyere n'iwu.

¹¹ Mgbe ahụ ndi Livayi gburu aturu ngabiga ahụ niile, were obara ha nye ndi nchujaja. Ha fesara ya n'ebe ichu aja mgbe ndi Livayi no na-agba anu ndi ahụ akpukpo.

¹² Ha kenyere ezinaulo obula anu ndi ahụ niile ka ha jiri nke ha ketara chuo aja nsure oku nye ONYENWE ANYI n'usoro dika e dere n'ime akwukwo Mosis. Otu a ka ha mekwara banyere ehi ndi ahụ.

¹³ Otu a kwa, dika e dere ya n'iwu Mosis, ha huru anu aja ngabiga ahụ n'oku, sie aja ndi di nsọ n'ite, buputa ha ngwangwa kee ha ndi mmadu niile.

¹⁴ Emesia, ha kwadooro onwe ha ihe, ma kwadokwara ndi nchujaja, n'ihi na ndi nchujaja, bu umu Eron, nori na-achu aja nsure oku na abuba anu ruo abali. Ya mere, ndi Livayi ji kwadoro onwe ha ma kwadokwara ndi nchujaja, bu umu Eron ihe.

¹⁵ Ndi ikwu Asaf ndi a, bu ndi na-abu abu, nokwa n'onodu ha n'usoro dika ihe Devid, na Asaf, na Heman, na Jedutun onye amuma eze nyere n'iwu. Ndi na-eche nche n'onu uzọ ama

ahapughị ọ̀nọ̀du ha, n'ihị na ndị Livayi ibe ha doziri ihe debere ha.

¹⁶ Ya mere, e doziri ofufe niile nke ONYENWE ANYI n'otu ụ̀bọ̀chị ahụ, maka ime Mmemme Ngabiga na ịchụ aja nsure ọ̀kụ niile n'ebe ịchụ aja ONYENWE ANYI, dika eze Josaya nyere n'iwu.

¹⁷ Ndi Izrel bu ndi no n'ebe ahụ mere Mmemme Ngabiga n'oge ahụ, meekwa mmemme achicha ekoghị eko ụ̀bọ̀chị asaa.

¹⁸ E mebeghị Mmemme Ngabiga n'udi a n'Izrel, site n'ụ̀bọ̀chị Samuel onye amuma, o nwebekwaghị eze Izrel ọ̀bula nke merela mmemme a dika Josaya mere, ya na ndi nchuaaja, ndi Livayi na ndi Juda niile na ndi Izrel niile bu ndi no n'ebe ahụ tinyere ndi Jerusalem.

¹⁹ O bu n'afọ nke iri na asato nke ọ̀chichi Josaya, ka e mere Mmemme Ngabiga a.

Onwu Josaya

²⁰ Emesia, mgbe Josaya hazisiri ihe n'ulonso ahụ, Neko eze Ijipt gbagoro iga buo agha na Kakemish, nke di n'akuku osimiri Yufretis. Mgbe ahụ, Josaya pukwara izute ya n'agha.

²¹ Ma Neko zipuru ndi ozi biara zie Josaya ozi, si ya, "Olee esemokuwu di ugbo a n'etiti mu na gi, gi eze Juda? O bughị ibuso gi agha ka m biara, kama o bu naani ulo mu na ha no n'agha. Chineke siri m ka m mee ngwa; ya mere, egbochikwala Chineke onye nonyeere m, ka o ghara iji iwe bibie gi."

²² Ma Josaya esiteghị n'ebe o no chigharia, kama o nwoghariri onwe ya, ka a ghara imata onye o bu, maka iga buso ya agha. O geghikwa nti na okwu ahụ eze Neko kwuru nke si n'aka

Chineke bịa, kama ọ pụrụ ibuso ya agha n'ala Megido.

²³ Ma mgbe ndị n'agba ụta gbatara eze, bụ Josaya ụta, eze gwara ndị ozi ya si, “Bupunu m, n'ihì na emerụọla m ahụ n'ebe ọ dị ukwuu.”

²⁴ Ya mere, ha sitere n'ugbọ agha ya bulie ya bubanye ya n'ime ugbo agha ọzọ, bulata ya na Jerusalem, ebe ọ nọ nwụọ. E liri ya n'ili nna nna ya ha, ndị Juda na Jerusalem niile ruuru ya uju.

²⁵ Jeremaya bụrụ Josaya abụakwa, ruo taa ndị ikom na ndị inyom na-abụ abụ a jì na-echeta Josaya. Nke a ghọrọ omenaala n'Izrel, e dekwara ya n'akwukwọ abụakwa dị iche iche.

²⁶ Ihe ndị ọzọ niile Josaya mere, na ọrụ ebere niile ọ rụrụ n'usoro ihe e dere n'iwu ONYENWE ANYI,

²⁷ na akụkọ ndụ ya site na mmalite ruo n'ogwugwu, ka e deputara n'akwukwọ akụkọ ndị eze Izrel na Juda.

36

¹ Ndị ala ahụ kpọrọ Jehoahaz, nwa nwoke Josaya mee ya eze na Jerusalem, n'ọnọdụ nna ya.

Jehoahaz eze Juda

² Jehoahaz gbara iri afọ abụọ na atọ mgbe o bidoro ichi, ma ọ chiri na Jerusalem ọnwá atọ.

³ Eze Ijipt chụdara ya site n'ochichi na Jerusalem, kwagide ndị Juda ka ha tuọra ya ụtụ narị talenti ọlọcha na otu talenti ọlọaedo.

⁴ Eze Ijipt mere Eliakim, otu nwanne Jehoahaz, eze ndị Juda na Jerusalem. Ọ gughariri aha

Eliakim ka ọ buru Jehoiakim. Ma Neko duuru Jehoahaz nwanne nwoke Eliakim gaa Ijipt.

Jehoiakim eze Juda

⁵ Jehoiakim gbara iri afọ abụọ na ise mgbe ọ malitere ibụ eze. Ọ chiri afọ iri na otu na Jerusalem. O mere ihe di njọ n'anya ONYENWE ANYI Chineke ya.

⁶ Nebukadneza eze Babilon busoro ya agha, jiri udo bronze kee ya agbu, n'ihi i duru ya gaa Babilon.

⁷ Nebukadneza bukwara efere na iko o laedo di n'ulosọ ukwu ONYENWE ANYI, buru ha gaa buba ha n'uloeze ya di na Babilon.

⁸ Akuko ozo niile gbasara ochichi Jehoiakim, na banyere ihe aru niile o mere, na ihe niile a choputara megide ya, ka e dere n'akwukwo akuko ndi eze Izrel na Juda. Jehoiakin nwa ya ghorọ eze n'onodu ya.

Jehoiakin eze Juda

⁹ Jehoiakin gbara afọ iri na asato* mgbe ọ malitere ibụ eze, ọ chiri naanị onwa ato na abali iri na Jerusalem. O mere ihe joro njọ n'anya ONYENWE ANYI.

¹⁰ Emesia, n'afọ nke ozo ya, Nebukadneza ziri ozi mee ka akporo ya, na otutu ihe ndi di oke onuahia sitere n'ulosọ ukwu ONYENWE ANYI, bulaa ha Babilon n'oge a. O mere nwanne nna Jehoiakin bu Zedekaya, eze Juda na Jerusalem.

Zedekaya eze Juda

* **36:9** Otu akwukwo ndi Hibru, udu akwukwo ndi ozo na nke Siriak, ma karichasia akwukwo ndi Hibru na-ede *afọ asato*. 2Ez 24:8

11 Zedekaya gbara iri afọ abụọ na otu mgbe e mere ya eze. O chiri afọ iri na otu na Jerusalem.

12 O mere ihe joro njo n'anya ONYENWE ANYI Chineke ya, o wedaghi onwe ya ala nara ndumodu Jeremaya bu onye amuma, onye nakwu okwu nke ONYENWE ANYI.

13 Ozokwa, o nupuru isi megide eze Nebukadneza, onye mere ka o nuo iyi n'aha Chineke. O ghorọ onye isiike, onye mechiri obi ya, ju ichigharikwute ONYENWE ANYI, Chineke Izrel.

14 N'ime ka ihe di njo kara, mmadu niile, tinyere ndi ndu n'etiti ndi nchujaja, nogidere buru ndi na-ekwesighi ntukwasị obi, site n'igbaso omenaala ruru aru nke mba niile gbara ha gburugburu. Ha meruru ulonso ONYENWE ANYI, nke o doro nsọ n'ime Jerusalem.

Odida Jerusalem

15 ONYENWE ANYI, Chineke nna nna ha, sitere nonu ndi amuma ya gwa ha okwu mgbe na mgbe, ido ha aka na nti. O mere nke a n'ihi na o nwere obi ebere n'ebe ha no, na n'ebe ulonso ukwu ya di.

16 Ma ha kwara ndi amuma Chineke ndi a emo, leli okwu Chineke ha wetara anya, chia amuma ha buru ochi, tutu ruo mgbe ha kpasuru onuma ONYENWE ANYI megide ndi ya, ruo mgbe ihe obula na-adighikwa nke puru igbochi ngosiputa oke onuma a.

17 Ya mere, o welitara eze Kaldia imegide ha, bu onye ji mma agha gbuchapu umu okorobia ha n'ulo ebe nsọ ha. O nweghikwa omiiko n'ebe umu okorobia, maobu umu agboghọ di, ndi

okenye maọbụ ndị nrịa nrịa. Chineke weere ha niile nyefee ha n'aka Nebukadneza.

¹⁸ O sitere n'ụlọnsọ ukwu Chineke kpokoro ihe niile di n'ime ya, ma ihe ukwu ma ihe nta, tinyere akụ niile di n'ime ụlọnsọ ONYENWE ANYI, na n'ụlọeze, na n'ụlọ ndiisi ozi eze buru ha gaa Babilon.

¹⁹ Ha sunyere ụlọnsọ Chineke oku, kwatukwa mgbidi Jerusalem. Ha sunyere ụlọeze niile oku, mebikwaa ihe niile ndi bara uru di n'ime ya.

²⁰ Ha buuru ndi foduru, bu ndi niile gbanariri mma agha, gaa Babilon, ha ghorọ ya, ghokwara umu ya ndi nochiri anya ya, ndi ohu, tutu ruo mgbe ehiwere alaeze Peshia.

²¹ Ala ahụ nwere ubochi izuike niile kwesiri ya n'ebe o zuruoke, n'oge niile nke itogbo n'efu ya, o zuru ike, ruo mgbe iri afọ asaa ahụ zuru, n'imezu okwu ONYENWE ANYI kwuru site n'onu Jeremaya onye amuma.

²² Ma n'afọ mbu nke ochichi Sairos eze Peshia, ime ka okwu ONYENWE ANYI nke sitere n'onu Jeremaya mezu, ONYENWE ANYI kpaliri mmuo Sairos, eze Peshia ka o mee mkpasa n'alaeze ya niile, ma denyekwa ya n'akwukwo iwu, si,

²³ "Otu a ka Sairos, eze Peshia kwuru:

"ONYENWE ANYI, Chineke nke eluigwe, e nyela m alaeze niile nke di n'uwu. O nyekwala m oru iwuru ya ulonso na Jerusalem, nke di na Juda. Ya mere, onye ya obula n'etiti ndi ya nwere ike iga, ka ONYENWE ANYI Chineke ha nonyekwara ha.'"

Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Ndḅ Ugbu a nke dḅrḅ onye oḅuḅa igu
The Holy Bible in the Igbo language of Nigeria:
Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Ndḅ Ugbu a nke dḅrḅ
onye oḅuḅa igu

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Igbo

Contributor: Biblica, Inc.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Ndḅ Ugbu a nke dḅrḅ onye oḅuḅa igu

Ndḅ Biblica, Inc. degħarḅrḅ ya n'afḅ © 1980, 1988, 2019, 2020

Biblica® Open Igbo Contemporary Bible™

Copyright © 1980, 1988, 2019, 2020 by Biblica, Inc.

"Biblica" ḅu akara e ji mara ḅḅo ḅḅu a, nke edebanyere dḅka iwu si kwado n'ḅḅo ḅḅu dḅ n'obodo United States, ebe a na-enye akara a na ikike maka azḅm aḅḅa ndḅ Biblica, Inc. O ḅu ha ka e nyere ikike idenye ya.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 13 Apr 2023

e2303256-375f-5385-8ff3-d387f2bc9c78